Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Fra Dansk veterinærhistorisk Samfund
til dets Medlemmer.

Fyns Stifts Dyrlægeforening

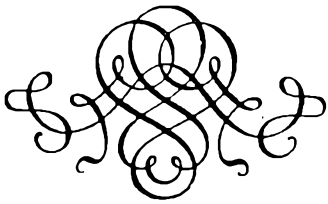

75 Aar

1861 - 1936.

Fyns Stifts Dyrlægeforening.

1861 — 16. August — 1936.

Udgivet af Fyns Stifts Dyrlægeforening ved Foreningens Sekretær, Dyrlæge J. J. Jensen, Allested.

Fyns Stifts Dyrlægeforening saa Dagens Lys paa en Tid (1861), da der endnu var forholdsvis faa Dyrlæger paa Fyn, vel ikke mere end ca. 1/4 Del af det nuværende Antal. Afstanden mellem de enkelte Dyrlæger var derfor meget større end nu, og Konkurrencen mellem Dyrlægerne ikke særlig generende, hvorimod der var en haard Konkurrence mellem Dyrlægerne og de saakaldte kloge Mænd og Koner, hvoraf der paa den Tid var mange, idet saa godt som alle Smede og mange andre gav sig af med at kurere Dyr. — Trangen til Dyrlæger blandt Befolkningen var i det hele taget ikke stor, da Husdyrbruget stod paa et forholdsvis lavt Standpunkt, og Fortjenesten ved Dyrlægehvervet var ubetydelig, saa mange Dyrlæger selv med en stor Praksis daarligt kunde leve deraf, men maatte skaffe sig andre Indtægter ved Landbrug, Smedehaandværk og lign. — Der var ogsaa forholdsvis faa Felter, hvorpaa Dyrlægerne kom til Anvendelse, saa Dyrlægestanden i det hele kun spillede en ringe Rolle i Samfundet og i social Henseende.

Kort sagt, Dyrlægerne havde svært ved at tjene det daglige Brød, den ene havde kun ringe Lejlighed til at pleje Samvær med den anden, og det kollegiale Sammenhold og Samfølelse hos Dyrlægerne som Stand var det daarligt bevendt med.

Af Dyrlægeforeninger eksisterede kun „Den danske Dyrlægeforening", der blev stiftet 1849 med det Formaal for Øje at skulle omfatte hele Landet. Den bestod af Hovedforeningen, hvortil Sjælland hørte, og hvis Mødested var København, samt flere Filialer, nemlig for Lolland, Falster, Møn, Fyn, Jylland og Slesvig, men noget egentlig Samarbejde mellem disse Foreninger kom ikke i Gang. Efterhaanden blev der rundt omkring i Landet oprettet flere lokale Dyrlægeforeninger, hvoraf Fyns Stifts Dyrlægeforening var den første. Paa et Fællesmøde i Fredericia d. 1. April 1882 mellem de sammensluttede lokale Dyrlægeforeninger vedtoges det at afholde Fællesmøde hver 3die Aar skiftevis i hver Landsdel, hvilket førte til, at der paa det 3die Fællesmøde i København d. 17. Juni 1888 blev vedtaget at oprette „De danske Dyrlægers Fællesforening", hvis første Møde afholdtes i Odense d. 14. September 1900, hvor Lovene blev vedtaget og Prof. B. Bang valgt til Formand.

Paa et Møde i København d. 12. Septbr. 1908 skete der en Sammenslutning mellem „De danske Dyrlægers Fællesforening" og „Den danske Dyrlægeforening" til en Hovedforening under Navnet: „Den danske Dyrlægeforening."

Foreningens Historie.

Fyns Stifts Dyrlægeforening blev stiftet den 16. August 1861, hvor følgende Love blev vedtaget.

§ 1.

„Foreningen kalder sig „Fyns Stifts Dyrlægeforening".

§ 2.

Foreningens Formaal er: Ved Sammenkomster, hvor der discuteres over opkastede Spørgsmaal, deels vedkommende Veterinairvidenskaben, deels Dyrlægepraxis, at virke til Gavn for Videnskaben i Almindelighed og Dyrlægestanden i Særdeleshed, samt til en nærmere Tilslutning og Samvirken mellem Stiftets Dyrlæger.

§ 3.

Enhver uplettet, autoriseret Dyrlæge i Fyns Stift kan være Medlem af Foreningen.

§ 4.

Foreningen vælger blandt sine Medlemmer en Bestyrelse, bestaaende af en Formand og en Sekretær.

Formanden indkalder til Møderne, leder Forhandlingerne ved disse og fører Foreningens Korrespondance.

Sekretæren overtager disse Forretninger, naar Formanden har Frafald, fører forøvrigt Forhandlingsprotokollen ved Møderne og er Foreningens Kasserer.

§ 5

Bestyrelsen vælges kun for et Aar; den kan genvælges. Den valgte maa først efter at have fungeret 3 Aar som Bestyrelsesmedlem afslaa Valg.

§ 6

Foreningen holder mindst 2 Møder aarlig, eet i Januar og eet i August, i Reglen i Odense. Bestyrelsen er berettiget til at sammenkalde Extramøder, om den finder saadant fornødent, og er forpligtet dertil, naar fire af Foreningens Medlemmer indsender skriftlig Begæring derom.

Møderne bekendtgøres senest 14 Dage forud i Fyens Stiftstidende.

§ 7

Spørgsmaal til Discussion kunne foreslaas af ethvert af Foreningens Medlemmer, men maa, for at blive satte paa første Mødes Dagsorden, indsendes til Formanden mindst 4 Uger før Mødets Afholdelse for at blive bekendtgjort tilligemed Indkaldelsen til Mødet.

Dog kunne Spørgsmaal, der indgives senere, blive forhandlede, naar de mødte Medlemmer enstemmigt billige saadant.

§ 8

Naar 7 Medlemmer er tilstede ved Møderne, er disse berettiget til at handle i Foreningens Navn.

§ 9

Til Bestridelse af Foreningens Udgifter svarer hvert Medlem 2 Rd. aarligt. — Dette Bidrag erlægges til Foreningens Kasserer mod denne Kvittering ved første Mødes Afholdelse. Udebliver Betalingen til Aarets Udgang, er Vedkommende at anse som udtraadt af Foreningen uden at denne derfor taber sin Ret til Bidraget".

De tilstedeværende Medlemmer blev enige om at constituere en Forening med ovenstaaende Love og at omsende disse til d.Hrr. Dyrlæger i Stiftet, som ikke gav Møde idag, for at de ved deres Underskrift kunne give tilkjende, at de ønske at indtræde i Foreningen.

Underskrift vil saaledes anses som Tiltrædelse som Medlem af Foreningen.

Som midlertidig Formand valgtes Dyrlæge Sørensen, og som Sekretær Dyrlæge Koppel af Odense.

Ved Dyrlægemødet i Odense den 16. August 1861 blev Foreningen dannet af:

H. Sørensen, Koppel, Edsberg. Henricksen.
Formand. Kasserer.

Holm. Schmidt. Poulsen. R. Jørgensen.

F. Bruhn. C. Andersen. W. Rasmussen.

Chr. Obel. C. Jacobsen. F. Westring.

— Før Foreningens Stiftelse har der sikkert været afholdt større eller mindre Dyrlægemøder paa Fyn, naar der har foreligget særlige Spørgsmaal, som f. Eks. Forhandling om Kastrationstakster og lign. „Den danske Dyrlægeforening" formenes ogsaa at have foranlediget flere Møder afholdt.

Foreningens Historie kan passende inddeles i 3 Perioder:

I. 1861—1887.
II. 1897—1921.
III. 1921—1936.

I.

1861—1897.

Med Undtagelse af ovennævnte Love findes der i Foreningens Arkiv ingen andre Optegnelser om Foreningens Virksomhed, førend 18. Juni 1880, hvor den af Foreningen førte Forhandlingsprotokol begynder, men der formenes, at en Dyrskueprotokol, tilhørende Fyns Stifts patriotiske Selskab, skulde have været anvendt som Forhandlingsprotokol indtil 1880, men denne Protokol er ikke til at finde.

Det er derfor meget lidt, der kan meddeles om Foreningens Virksomhed de første 20 Aar, men i „Tidsskrift for Veterinærer", ser man dog, der har været afholdt flere Møder, hvor ikke blot faglige Emner, men ogsaa Loven om mildere smitsomme Sygdomme har været til Behandling.

Da dette Spørgsmaal giver et godt Indblik i de vanskelige Arbejdsforhold, Dyrlægerne den Gang havde paa Grund af den haarde Konkurrence med Kvaksalverne, skal det omtales mere udførligt.

Ved et Møde den 30. Januar 1863 indledede Holm, Brobyværk, en Diskussion om: „Hvorledes § 10 i Lov af 20. Decbr. 1857 skal forstaas, navnlig med Hensyn til Protokoltilførsel og Indberetningernes Affattelse." Det vedtoges at rette en Forespørgsel desangaaende til „Det veterinære Sundhedsraad." — Svaret kom ved Ministeriets Circulære af 11. Febr. 1864, hvori det paalægges Dyrlægerne at føre ethvert Tilfælde af mildere smitsomme Sygdomme til den befalede Protokol og erholde Ejerens Underskrift som Bevis paa, at han vil holde sig det anordnede efterretteligt, samt at indberette det i Aarets Løb behandlede mildere smitsomme Sygdomme blandt Husdyrene til „Det veterinære Sundhedsraad". Paa et Møde i Foreningen d. 28. Jan. 1866 indledede Holm atter en Diskussion: „Dyrlægernes Stilling til de mildere smitsomme Sygdomme og navnlig til Circ. af 11. Febr. 1864." — Det overdroges Holm, Poulsen og Sørensen at fremkomme med Forslag til en Henvendelse til „Det veterinære Sundhedsraad."

Ved et senere Møde den 14. Marts 1866 overdroges det Sørensen at affatte Skrivelsen, hvori der anførtes. „at Hensigten med Circ. af 11. Febr. 1864, nemlig at give „Det veterinære Sundhedsraad" Indblik i Husdyrenes smitsomme Sygdomme og føre Kontrol med Dyrlægernes Behandling af

disse Sygdomme ikke tilnærmelsesvis kunde opnaas paa den anførte Maade, fordi der foruden de autoriserede Dyrlæger findes en Mængde Kvaksalvere, der befatter sig med Dyrlægepraksis og behandler en Mængde smitsomme Sygdomme, der saaledes ikke bliver indberettet. Endvidere anførtes, at den Aversion, Bondestanden har for alt, hvad der hedder Protokol og Underskrift, let vil have til Følge, at Bonden, for at undgaa Protokol og Underskrift hellere henvender sig til Kvaksalverne end til de autoriserede Dyrlæger."

Den 21. Maj 1866 svarede Raadet, „at det ved Circ. af 11. Febr. 1864 ingenlunde har overset de Hindringer, der stillede sig i Vejen for Opnaaelsen af det Øjemed, man tilsigtede, navnlig fra Kvaksalvernes Behandling af disse Sygdomme, men, ligesom man gik ud fra, at det forønskede Indblik i Husdyrenes Sundhedstilstand dog i det mindste til en vis Grad straks vilde kunne opnaas, saaledes burde man forudsætte, at disse Indberetninger gennem hvilke Dyrlægerne vil have det i deres Magt mere og mere at belyse Kvaksalvernes fordærvelige Færd, efterhaanden i en væsentlig Grad vil fremme Veterinærvæsenets og dermed Dyrlægernes egne Interesser. Hvad Ejerens Underskrift i Protokollen angaar, henleder Raadet Opmærksomheden paa, at det ikke er nødvendigt at medbringe Protokollen, idet det er tilladt at benytte et løst Ark Papir, naar det derpaa optegnede senere indføres i Protokollen, og at det i det omhandlede Tilfælde aldeles beror paa Dyrlægens Skøn, om han vil forlange vedkommende Ejers Underskrift."

Det har dog sikkert i de første Aar gaaet meget smaat med Arbejdet i Foreningen, idet man kan gaa ud fra, at der ikke har været stort flere Medlemmer end de 14, hvis Navne staar under Lovene. At der heller ikke har været opkrævet Kontingent i nogle Aar, fremgaar af, at der paa det første Møde, hvorfra der findes Optegnelser i Forhandlingsprotokollen, blev vedtaget, at Foreningens oprindelige statutmæssige fastsatte Kontingent for hvert Medlem af 2 Kr. halvaarlig igen træder i Kraft.

Siden 1880 har der som Regel været afholdt 1 à 2 Møder aarligt, men desværre er Optegnelserne i Forhandlingsprotokollen om disse Møder meget kortfattede, idet der i Almindelighed kun nævnes, at Regnskabet godkendtes, Antallet paa mødte Medlemmer og Navnene paa de, der holdt Foredrag eller indledede en Diskussion med Angivelse af Emner. Derimod findes ingen Medlemsfortegnelse førend 1887.

Paa Møderne drøftedes mest faglige Emner af mere praktisk Natur, og for at fremme Interessen for Foreningen forsøgte man vælge et Par af Medlemmerne til at holde Foredrag eller indlede en Diskussion ved næste Møde. Tilslutningen til disse Møder var imidlertid yderst ringe, idet der

sjældent mødte mere end 5—12 Medlemmer, og tilsidst gik det saa galt, at ogsaa Foredragsholderne uanmeldt udeblev.

Medens det ved Møderne mest var lokale Kræfter, der anvendtes, skete det dog ogsaa, at der var fremmede Foredragsholdere; saaledes holdt Stiftsfysikus Trautner i 1887 Foredrag om „Bakterier i Almindelighed." Sekretæren skriver derom i Forhandlingsprotollen: „Dette var et af de Møder, Medlemmerne havde et godt Udbytte af at have overværet."

1895 holdt Professor Sand, som den første af Veterinærskolens Lærere, et Foredrag om „Lungepibning hos Heste."

Sekretæren noterer herom i Protokollen: „Efter Mødet var der en livlig Festmiddag paa Industripalæet, hvor Kollegialiteten tilsyneladende var god."

Paa Møderne drøftedes dog ogsaa Spørgsmaal, der var fremsat af andre Lokalforeninger eller Fællesforeningen, som f. Eks. Oprettelse af Dyrlægernes Sygekasse, Udkast til Lovene om Handel med Husdyr, Ind- og Udførsel af Husdyr, samt Lovene om smitsomme Sygdomme.

Derimod blev Takstspørgsmaalet sjældent berørt, men det forekom dog et Par Gange, idet der i 1892 diskuteredes, hvilken Takst, der skulde tages for Tuberkulinprøven, og i 1894 Taksten for Sundhedsattest til Tyre i Kvægavlsforeningerne. Der meddeles dog ikke noget om, hvorvidt der blev Enighed om Fællestakster.

Møderne blev afholdt paa Hotel „St. Knud" under meget beskedne Former, idet der som Regel ikke var mødt flere, end der kunde sidde ved et Bord, hvor man drak Kaffe med Boller til, medens man snakkede om Sagerne.

En Gang blev der ved en mere festlig Lejlighed, hvor der var fremmede Kolleger til Stede, serveret Pandekager.

Foreningen havde i denne Periode 3 Formænd:

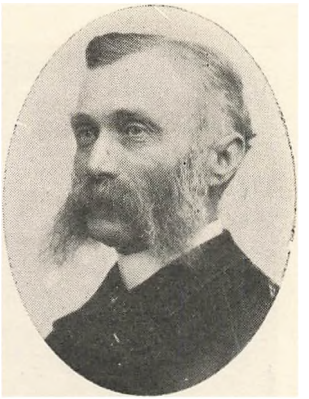
1. Dyrlæge **Hans Sørensen,** Odense, der var Formand 1861—1879, 1882—1883 og 1890—1901, tog Dyrlægeeksamen 1854. Hans Fader var Stænderdeputeret, Gaardejer Søren Jørgensen, Hundslev, der uden at være eksamineret Dyrlæge dog udøvede en ret udstrakt Praksis som saadan. Sørensen nedsatte sig som praktiserende Dyrlæge i Odense, hvor han virkede til sin Død. Han havde en stor Praksis, var Indhaver af en Mængde Tillidshverv og udfoldede særlig en

betydelig Virksomhed i Husdyrbrugets Tjeneste. En Tid var han Medlem af Bestyrelsen for „De danske Dyrlægers Fællesforening". Der er ingen Tvivl om, at det var paa hans Initiativ, at Foreningen blev stiftet.

Ved Foreningens 50 Aars Jubilæum 1911, hvor Dyrlæge H. J. Madsen, København, der var Sekretær de sidste 4 Aar, Sørensen var Formand, gav en Oversigt over Foreningens Historie, udtalte han om Dyrlæge Sørensen følgende: „Hvem, der har kendt hans Energi, store Arbejdsevne, alsidige Begavelse og store Kundskabsfylde, undres ikke over, at det var ham, som i de mange Aar blev Foreningens Formand og dens egentlige Leder; han har mangfoldige Gange holdt Foredrag og indledet Diskussioner ved Møder, ja mange Gange erstattet udeblevne Foredragsholdere.

— Dog kom der Dage, hvor det gik smaat med Tilslutningen til Foreningen, og hvor Antallet af Deltagere var ringe. Sørensen fratraadte da Formandshvervet for at nye Kræfter kunde tilføre Foreningen nyt Liv. Han var Foreningens Stifter og Opholder igennem de lange Aar. Især vi ældre mindes hans Arbejde og hans værdifulde Bidrag ved Møderne med stor Taknemlighed. I de senere Aar vægrede han sig ved at modtage Valget til Formand, men det var Medlemmernes eenstemmige Ønske at beholde ham indtil sin Død, hvilket skete."

Sørensen, der var dekoreret med Ridderkorset og Dannebrogsmændenes Hæderstegn, døde 1901 og blev 72 Aar.

2. Dyrlæge **Niels Bruun-Pedersen,** Sofiendal, der var Formand fra 1879—1882, blev Dyrlæge 1864 og 1870 ansat som Dyrlæge ved Stamhuset „Ravnholt". Hans Formandsskab blev dog kun af kort Varighed, idet han allerede 1881 blev ansat som Docent i Veterinær Retslære ved Veterinær- og Landbohøjskolen, samt Politidyrlæge i København.

Den af Foreningen førte Forhandlingsprotokol begynder samtidig med, at B.-P. blev Formand.

B.-P. nød i alle sine Stillinger stor Anseelse, som en særdeles grundig og samvittighedsfuld Arbejder, og han var almindelig afholdt paa Grund af sin velvillige, redelige og trofaste Karakter. Han døde 1898.

3. Dyrlæge **Niels Poulsen,** Svanninge, der var Foreningens Formand fra 1883—1890 fik Dyrlægeeksamen 1853. Poulsen, der omtales som en stout Person med et venligt og vindende Væsen, havde mange Venner og en stor indbringende Praksis. Han nød stor Anseelse og havde mange Tillidshverv, var saaledes Medlem af Svanninge Sogneraad i 11 Aar, deraf 7 Aar som Formand. Han tog ivrigt Del i Arbejdet inden for Dyrlægeforeningen og fremsatte sine Meninger paa en klar og tydelig Maade.

Niels Poulsen døde 1890 og blev 58 Aar.

— Foreningens første Bestyrelse bestod foruden af Formanden, Dyrlæge H. Sørensen, af:

Dyrlæge **Mouritz Koppel,** Odense, der var Sekretær i 26 Aar, fra 1861—1887. Han tog Dyrlægeeksamen 1829 og fik sammen med sit Eksamensbevis udstedt Bevis for at have aflagt god Prøve paa sin Duelighed som Grovsmed, i Kraft af hvilket det var ham tilladt at nedsaætte sig som Grovsmed, hvor han fandt det mest fordelagtigt. Han praktiserede i Aarhus fra 1829—1839 og i Odense fra 1839 til sin Død. 1842 tog han tillige Borgerskab som Grovsmed. Koppel var en faamælt

Mand, men var meget afholdt og havde mange Interesser. Ved sit 25-Aars Jubilæum som Sekretær modtog han et smukt Skrivetøj af Fyns Stifts Dyrlægeforening.

Han døde 1887 og blev 83 Aar gammel.

— Som tidligere omtalt, førtes der ingen Medlemslister, saa man kender ikke Antallet paa Medlemmerne førend 1887, hvor Overdyrlæge Andersen, da han blev Sekretær, indførte Antallet i Forhandlingsprotokollen. Der var paa dette Tidspunkt 19 Medlemmer, hvilket vil sige, at Medlemsantallet, siden Foreningens Stiftelse kun var forøget med 5. Dette beviser de fynske Dyrlægers ringe Interesse for Foreningen.

Med de faa Medlemmer og Mangel paa Forhandlingsemner var det derfor meget vanskeligt at vedligeholde Interessen for Arbejdet inden for Foreningen, som derfor ogsaa var ved at sygne helt hen.

Paa Generalforsamlingen i 1896 maatte Sekretæren saaledes meddele, at der ikke kunde aflægges Regnskab, begrundet paa at der kun var indløst 3 af de udsendte Postopkrævninger paa Medlemskontingentet, der paa dette Tidspunkt kun var 2 Kr. aarligt.

Da Dyrlæge H. J. Madsen, Bernstorfsminde, i 1897 blev valgt til Sekretær, indsaa han, at der maatte gøres noget extraordinært for at puste Liv i Foreningen, hvorfor han sammen med Formanden, Dyrlæge Sørensen, udsendte følgende manende Opraab til alle fynske Dyrlæger:

Ærede Kollega!

„I vor Tid, som jo er Fremskridtets Tid, synes Løsenet mere og mere at lyde fremad, fremad paa alle Omraader. Ikke mindst i vort Fag lyder det, naar vi ved vor Gerning ville være med til at føre de Frugter, Videnskaben giver os, ud i praktiske Liv, for at de kunne komme det Almene tilbedste.

Det synes at være en Selvfølge, at jo mere vor Videnskab gaar fremad, og jo mere uundværlig vor Stand er for Samfundet, desmere anset og velstillet maa dens Medlemmer ogsaa blive. Dette er vel i Virkeligheden ogsaa Tilfældet, men rundt om fra høres dog endnu Klager fra Kolleger, dels over den haarde Konkurrence, der mange Steder synes at drives paa en mindre nobel Maade, saa der mellem Udøverne af vort Kald endog hersker det rene Brødnid, dels over Standens liden Anseelse og dens trykkede Stilling, især i økonomisk Henseende.

Alle andre Fag og Livstillinger slutter sig sammen i Foreninger, beregnede paa ved Sammenslutningen at gavne den Enkelte og arbejde paa at højne og hæve Standen og bære den fælles Interesse frem; hvorfor kunne vi Dyrlæger her paa Fyn ikke ogsaa gjøre noget Lignende?

Vel har vi Fyns Stifts Dyrlægeforening, der nok har udrettet en Del, men den har dog manglet den Tilslutning, som er nødvendigt for at der kan komme Fart i vort Foreningsliv; derfor er det, at vi Undertegnede opfordrer alle Kollegerne her paa Fyn til at indtræde i ovennævnte Forening og være med til at reorganisere den paa en mere tidssvarende Maade, og da Udtalelser, der fremkom i den Retning ved sidste Dyrlægemøde i Odense, fandt Tilslutning, synes der nu at være Trang til en saadan Sammenslutning.

Foreløbig foreslaar vi, at Fyn inddeles i Kredse, der hver vælger sin Formand, som sammen med Foreningens Formand danner Bestyrelsen. I Kredsen skal der holdes Møde 1 à 2 Gange aarligt, foruden Møderne i den samlede Forening. Kredsmøderne skulle behandle mere lokale og økonomiske Spørgsmaal, de større Møder de mere videnskabelige.

Vor Stilling er jo saaledes, at vi sjælden kan komme til faglig Tankeudveksling med forstaaende Mennesker, derfor er det dobbelt nyttigt for os, ret ofte, paa neutral Grund, at mødes med Kolleger for at læres og lære. Ingen i vor Stand bør være sig selv nok, men hjælpe til at fremme den efter bedste Evne. Den Tid, der medgaar hertil, vil langt fra være spildt, og Udgifterne vil komme rigelig tilbage med store Renter.

Vi opfordrer Dem indtrængende til at møde den 11te September d. A. Kl. 2 paa „St. Knud" i Odense for at iværksætte ovenstaaende; haabende, at De alle ville vise Standen saamegen Interesse, at vi her paa Fyn — hvor, som bekendt, det store Møde for hele Landet skal afholdes til næste Aar — kan møde frem med en velorganiseret Dyrlægeforening, tegner vi med kollegial Hilsen.

H. Sørensen. H. J. Madsen.

Odense og Bernstorfsminde i August 1897."

Hvad der foregik paa det i Opraabet berammede Møde d. 11. Septbr., findes der ingen Optegnelser over i Forhandlingsprotokollen, men af et Referat i „M. f. D." Nr. 9 fremgaar det, at der var mødt 40 Deltagere, og at Stemningen for en Omorganisation af Foreningen var saa stærk, at der straks blev valgt en midlertidig Bestyrelse paa 5 Medlemmer, der skulde virke som Formænd for de foreslaaede 5 Kredse.

Den 9. Oktober 1897 afholdtes et Bestyrelsesmøde i Odense, hvor D'hrr. Dyrlæger H. Sørensen, Odense, Petersen, Kerteminde, Rasmussen, Hesselager, Madsen, Bernstorfsminde, Petersen, Glamsbjerg, Selmer, Tranekær og Andersen, Odense, var til Stede, og man vedtog her at lade trykke et Udkast til Vedtægter for en Reorganisation af Fyns Stifts Dyrlægeforening og indvarsle til et fælles Møde Lørdag d. 23. Oktober.

II.

1897—1921.

Ved Generalforsamlingen den 23. Oktober 1897 vedtoges følgende Love:

§ 1.

Foreningen kalder sig „Fyns Stifts Dyrlægeforening", dens Formaal er: at være et Sammenknytningspunkt for alle Dyrlæger i Stiftet, at fremme Dyrlægestandens Interesser, at opretholde et godt kollegialt Forhold mellem Dyrlægerne og at fremme deres faglige Udvikling.

§ 2.

Enhver autoriseret Dyrlæge i Fyns Stift kan være Medlem af Foreningen.

§ 3.

Foreningen indmelder sig i „De danske Dyrlægers Fællesforening". Den holder Møde mindst en Gang aarligt, i September Maaned, hvor der hvert 3die Aar vælges en Formand og en Sekretær, der tillige er Kasserer, og som i Formandens Forfald repræsenterer Foreningen.

§ 4.

Foreningen inddeles i 5 Kredse, hvor der ligeledes mindst en Gang aarligt skal holdes Møde.

Hver af Kredsene vælger sin Formand, der fungerer i 3 Aar.

Kredsformændene danner, tilligemed Formanden og Sekretæren, Foreningens Bestyrelse.

Medlemmer have Ret til hos Bestyrelsen at søge Raad i tvivlsomme Tilfælde i deres Virksomhed, ligesom Bestyrelsen ogsaa skal danne den Voldgiftsret, der skal dømme Medlemmerne imellem i Henhold til § 7.

§ 5.

Kredsformændene skulle arbejde hen til, at alle Dyrlæger indenfor deres respektive Kredse bliver Medlemmer, ligesom de ogsaa paa passende Steder i Kredsene sammenkalder Møderne og leder disse.

En Gang aarlig, inden 1. Septbr., indgiver de til Formanden en Oversigt over, hvad der er forhandlet i Kredsene.

§ 6.

Ved de store Møder søger Bestyrelsen paa bedste Maade ved Foredrag og lignende at holde Medlemmerne à jour med, hvad der forekommer af Interesse for vort Fag. Ethvert Spørgsmaal, som ønskes forhandlet, maa 4 Uger forinden Mødets Afholdelse indgives til Bestyrelsen.

Paa Kredsenes Møder varetages særlig de økonomiske, lokale og kollegiale Spørgsmaal.

Medlemmerne bør saa jævnligt som muligt give Møde ved større eller mindre Sammenkomster af Dyrlæger.

§ 7.

Et Medlem maa ikke ved uværdige Midler søge at skaffe sig Praksis paa et andet Medlems Bekostning.

Medlemmerne underkaster sig Bestyrelsens Voldgiftskjendelse af, hvad der forstaas ved uværdige Midler.

§ 8.

Naar et Medlem er blevet tilkaldt til et sygt Dyr, som han ved har været under et andet Medlems Behandling, er det hans Pligt at meddele samme det.

§ 9.

Et Medlem maa ikke tilbyde at overtage en Stilling som Dyrlæge ved en Forsikringsforening, Aktieselskab, Kødkontrol eller lign. paa billigere Betingelser end det Medlem, som allerede er antaget. Ejheller maa noget Medlem nedsætte Betalingen for sin Praksis under, hvad der er almindelig Takst paa hans Egn.

§ 10.

Aarsbidraget fastsættes til 2 Kr. 50 Øre for hvert Medlem og indkasseres ved Postopkrævning.

Forslag til Forandring i disse Love skal skriftlig tilstilles Formanden, som fremlægger det paa det følgende Møde, efter at have drøftet det sammen med Bestyrelsen. Saadan Forandring kan kun foretages, naar $^2/_3$ af de mødte stemmer derfor, og der er mødt $^1/_3$ af Foreningens Medlemmer.

§ 11.

Hvis en Generalforsamling ikke er beslutningsdygtig, indvarsles der til en ny, hvis Bestemmelser da er gyldige uden Hensyn til de mødtes Antal.

— Saaledes vedtaget den 23. Oktober 1897.

I Henhold til de vedtagne Love blev Foreningen inddelt i følgende **5 Kredse:**

1. Kreds: **Odense, Kerteminde og Bogense.**
2. — **Middelfart, Assens.**
3. — **Nyborg, Svendborg.**
4. — **Faaborg.**
5. — **Øerne.**

Til Bestyrelsen valgtes:

Dyrlæge **H. Sørensen,** Odense (Formand).
Dyrlæge **H. J. Madsen,** Bernstorfsminde (Sekretær).

Kredsformænd:

1. Kreds: Dyrlæge **M. Chr. Pedersen,** Kerteminde.
2. — — **R. Pedersen,** Glamsbjerg.
3. — — **C. J. Rasmussen,** Hesselager.
4. — — **H. J. Madsen,** Bernstorfsminde.
5. — — **H. P. Selmer,** Tranekær.

Foreningens Reorganisation lykkedes overordentlig godt, idet Medlemstallet steg til 66, saaledes at kun 6 af de i Fyns Stift boende Dyrlæger stod udenfor Foreningen.

Det stærkt forøgede Medlemsantal havde til Følge, at Møderne blev bedre besøgt, idet der som Regel herefter var 20—40 Medlemmer til Stede, men en væsentlig Aarsag hertil skyldes dog sikkert, at man nu ofte benyttede Veterinærskolens Lærere som Foredragsholdere.

Medens der tidligere saa godt som ingen Fællestakster havde været af den simple Grund, at der ingen Udsigt var til at faa dem overholdt, da langt de fleste Dyrlæger stod udenfor Foreningen, blev et Forslag til bestemte Minimaltakster nu vedtaget, først i Kredsene og senere paa en Generalforsamling den 31. Juli 1898. Disse Takster blev dog senere ændret mange Gange i stadig opadgaaende Retning, særlig under Verdenskrigen.

Der blev som Regel afholdt 2 Møder aarlig, nemlig Generalforsamlingen om Efteraaret og et Foraarsmøde.

Paa disse Møder var det i Almindelighed faglige Emner, der drøftedes, og foruden Veterinærskolens Lærere var det ofte lokale Kræfter, der benyttedes, dels som Foredragsholdere og dels som Indledere til en Diskussion. Efterhaanden traadte dog Forhandling om Takster og andre kollegiale Spørgsmaal stærkt i Forgrunden og optog særlig paa Generalforsamlingen meget af Mødets Tid paa Bekostning af det mere faglige.

Af andre Spørgsmaal, som blev drøftet, kan nævnes: „Artium som Adgangseksamen for Dyrlægestuderende,

indenrigs Kødkontrol, Embedsdyrlæger og Bladspørgsmaalet (Medlemsbladet)."

Møderne, der fra 1898 blev afholdt paa Industripalæet, og fra 1919 paa det nye Missionshotel i Odense, sluttede gerne med en Fællesspisning, og fra 1917 forsøgtes der at give denne et mere festligt Præg ved ogsaa at indbyde Damer, men det var til at begynde med kun ganske enkelte, der deltog.

Saavidt der kan ses af de aarlige Regnskaber, har der fra 1905—1915 været afholdt Sommerudflugter, men i Forhandlingsprotokollen findes kun Optegnelser om Udflugterne til Kerteminde i 1910 med 49 Deltagere og til Nyborg i 1911 med 32 Deltagere.

Der foretoges flere Gange mindre Ændringer af Foreningens Love, saaledes blev Kontingentet i 1907 forhøjet til 5 Kr. aarlig.

Efter Lovene af 1897 var det Meningen, at der aarlig skulde afholdes Møder ude i Kredsene for at drøfte mere lokale Spørgsmaal og for at skabe mere Sammenhold inden for Standen, saa man ikke indbyrdes traadte hinandens Interesser for nær.

I 4de Kreds, hvor Dyrlæge Madsen var Formand, blev der i Henhold hertil afholdt flere vellykkede Møder, hvortil ogsaa Damerne var indbudte, og hvor man foruden Selskabeligheden ogsaa drøftede faglige Spørgsmaal og de Erfaringer, hver især havde indhøstet. I de øvrige Kredse gik det derimod ikke saa godt, idet de aarlige Kredsmøder kun sjælden blev afholdt, hvilket førte til, at de en Gang valgte Kredsformænd som Regel vedblev at fungere ud over den Tid, de var valgt, og at den Beretning, som Kredsformændene aarlig skulde afgive til Foreningens Formand om, hvad der var forhandlet i Kredsene, sjælden kom ind. Da Kredsinddelingen paa denne Maade ikke fik den Betydning, som tilsigtet, var en Lovændring i højeste Grad paakrævet, hvorfor der paa Generalforsamlingen den 15. Oktober 1916 blev forelagt og vedtaget følgende nye Love:

§ 1.

Foreningens Navn er „Fyns Stifts Dyrlægeforening"; dens Formaal er: at være et Sammenknytningspunkt for alle Dyrlæger i Stiftet, at fremme Dyrlægestandens Interesser, at opretholde et godt kollegialt Forhold mellem Dyrlægerne og at fremme deres faglige Udvikling.

§ 2.

Enhver autoriseret Dyrlæge i Fyns Stift kan være Medlem af Foreningen, og Indmeldelse kan ske til enhver Tid ved Henvendelse til Sekretæren eller et Bestyrelsesmedlem.

§ 3.

Udtrædelse af Foreningen kan kun finde Sted hvert Sted hvert Aar 1. Jan. og maa anmeldes mindst 1/2 Aar forud ved skriftlig Henvendelse til Foreningens Formand, som kvitterer for Udmeldelsen.

§ 4.

Et Medlem kan udelukkes af Foreningen ved en Generalforsamlings Beslutning, naar Forslag derom er fremsat paa lovlig Maade (jævnfør § 9) og bliver vedtaget med 2/3 af de afgivne Stemmer (jævnfør § 14 i „Den danske Dyrlægeforening"s Love).

§ 5

Æresmedlemmer kan optages i Foreningen. Forslag derom fremsættes af Bestyrelsen til Generalforsamlingens Afgørelse.

§ 6

Foreningen, der inddeles i 5 Kredse, indmelder sig i „Den danske Dylægeforening". Den afholder Generalforsamling mindst 1 Gang aarlig i September eller Oktober Maaned.

Indvarsling til Generalforsamling skal ske skriftlig mindst 10 Dage forud.

Formanden (Sekretæren) er selvskreven Leder ved alle Foreningens Sammenkomster, ligesom han lader indvarsle til Bestyrelsesmøder og Generalforsamling samt bestemmer Tid og Sted for disse.

Sekretæren er ansvarlig for Foreningens Pengemidler, Regnskab, Forhandlingsprotokol og øvrige Ejendele. For det dermed forbundne Arbejde faar han et aarligt Vederlag af 40 Kr.

§ 7

Bestyrelsen bestaar af 5 Medlemmer foruden Formanden og Sekretæren, der tillige er Kasserer, og som i Formandens Forfald repræsenterer Foreningen.

De vælges alle af den aarlige Generalforsamling for 3 Aar ad Gangen. Der vælges 1 Medlem bosiddende i hver af de 5 Kredse. Formanden og Sekretæren vælges uden Hensyn til Bopæl og maa som Regel ikke samtidig afgaa af Bestyrelsen. Af de øvrige Bestyrelsesmedlemmer afgaar skiftevis 3 og 2 Medlemmer; første Gang ved Lodtrækning.

Umiddelbart Genvalg kan kun finde Sted 1 Gang.

Valg skal foregaa skriftligt eller ved Akklamation.

Medlemmerne har Ret til hos Bestyrelsen at søge Raad i tvivlsomme Tilfælde i deres Virksomhed, ligesom Bestyrelsen ogsaa danner en Voldgiftsret, der skal dømme Medlemmerne imellem i H. t. § 10.

Foreningens Medlemmer maa ikke yde „Ikke Medlemmer" Støtte under nogen som helst Form.

§ 8

Bestyrelsesmedlemmerne skal arbejde hen til, at alle Dyrlæger indenfor deres respektive Kredse bliver Medlemmer, ligesom de ogsaa paa passende Steder i Kredsene kan sammenkalde til Møder og leder da disse.

§ 9

Ved den aarlige Generalforsamling fremlægges revideret Regnskab. Regnskabsaaret er fra 1. Septbr. til 31. Aug.

Formanden afgiver Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar, ligesom Bestyrelsen sørger for ved Foredrag og lignende at holde Medlemmerne à jour med, hvad der fremkommer af Interesse for vort Fag.

Ethvert Spørgsmaal, som ønskes forhandlet, maa inden 1. September anmeldes til Formanden.

Bestyrelsen skal sammenkalde til extraordinær Generalforsamling, naar mindst 5 Medlemmer til Formanden fremsætter skriftlig Begæring derom.

§ 10.

Et Medlem maa ikke ved uværdige Midler søge at skaffe sig Praksis paa et andet Medlems Bekostning; Medlemmerne underkaster sig Bestyrelsens Voldgiftskendelse af, hvad der forstaas ved uværdige Midler.

Sager af Vigtighed kan saavel af Bestyrelsen som Medlemmer indankes for „Den danske Dyrlægeforening."

§ 11.

Naar et Medlem er bleven tilkaldt til et sygt Dyr, som han vèd har været under et andet Medlems Behandling, er det hans Pligt at meddele samme dette.

§ 12.

Et Medlem maa ikke overtage en Stilling som Dyrlæge ved en Forsikringsforening, Aktieselskab, Kødkontrol eller lign. paa billigere Betingelser end det Medlem, som allerede er antaget. Ejheller maa noget Medlem nedsætte Betalingen for sin Praksis under Foreningens Minimalpriser. Overfor Dyrlæger, som ikke er Medlemmer, har Dyrlægen fri Hænder.

§ 13.

Aarsbidraget fastsættes til 10 Kr. for hvert Medlem og indkasseres ved Postopkrævning ½ i Januar og ½ i Juli Maaned.

Forslag til Forandring i disse Love skal skriftligt tilstilles Formanden, som fremlægger det paa den følgende Generalforsamling efter at have drøftet det sammen med Bestyrelsen. Saadan Forandring kan kun foretages, naar 2/3 af de mødte stemmer derfor og der er mødt 1/3 af Foreningens Medlemmer.

Andre Sager afgøres ved simpel Stemmeflerhed (Undtagelse se § 4.)

§ 14.

Hvis en Generalforsamling ikke er beslutningsdygtig, indvarsles til en ny, hvis Bestemmelser da er gyldige uden Hensyn til de mødtes Antal.

— Den vigtigste Ændring i disse Love er, at medens Kredsinddelingen bibeholdes, vælges Bestyrelsens Medlemmer nu alle paa den aarlige Generalforsamling, men saaledes, at der vælges 1 Medlem i hver af de 5 Kredse, og at umiddelbart Genvalg kun kan finde Sted 1 Gang. Denne sidste Bestemmelse blev indsat for at sikre en regelmæssig Fornyelse af Bestyrelsen, ihukommende det gamle Ordsprog, at „nye Koste fejer bedst."

I 1918 og 1920 foretoges mindre Lovændringer, idet Kontingentet forhøjedes til henholdvis 16 og 30 Kr. 1907 vedtoges Kontingentfrihed for gamle veltjente Medlemmer.

I 1911 blev i Henhold til Lovens § 7 den første kollegiale Stridighed indanket for Bestyrelsen.

— Søndag den 2. Juli 1911 fejrede Foreningen sit 50 Aars Jubilæum paa Grand Hotel i Odense. Ca. 50 Dyrlæger med Damer havde givet Møde, og som særlig indbudte var mødt Foreningens Æresmedlem, Dyrlæge H. J. Madsen, Professorerne: B. Bang, Sand, Jensen og Mørkeberg samt Stabsdyrlæge Friis.

Dyrlæge H. J. Madsen gav et Overblik over Foreningens Tilblivelse og Udvikling („M. f. D." Bd. 23), hvorefter Foreningens Formand, Dyrlæge R. Rasmussen, Faaborg, der i Dagens Anledning var bleven udnævnt til Ridder af Dannebroge, holdt Foredrag over Emnet:

„Kan Svinets Tuberkulose hidrøre fra Smitte fra Høns."

Efter Mødet samledes Deltagerne i et Antal af 91 til en livlig Festmiddag, hvortil der var skreven flere Sange.

Foreningen havde i denne Periode 4 Formænd.

1. Dyrlæge **H. Sørensen,** Odense, indtil 1901.

2. Dyrlæge **Hans Jensen Madsen,** Bernstorfsminde, der var Formand fra 1901—1903, blev i 1897 valgt til Sekretær, men da Formandens Helbred var vaklende, maatte Sekretæren ofte ogsaa varetage Formandens Forretninger.

Det var saaledes særlig paa Dyrlæge Madsens Initiativ, at Foreningens Omorganisation i 1897 fandt Sted, og han har ved det Arbejde, han da udførte, for bestandig indskrevet sit Navn i Foreningens Historie, idet den 23. Oktober 1897 ubestridt er den største Mærkedag, siden Foreningens Stiftelse.

Efter Dyrlæge H. Sørensens Død i 1901 var Dyrlæge Madsen derfor selvskreven som Foreningens Formand, men desværre maatte han allerede i 1903 afstaa sin Praksis paa Grund af svigtende Helbred og flyttede til København.

Som Tak for det store og gode Arbejde, han havde udført i Foreningens Tjeneste, udnævntes han d. 10. Septbr. 1903 til Æresmedlem af Foreningen.

3. Dyrlæge **Rasmus Rasmussen,** Faaborg, der var Formand fra 1903—1915, fik Dyrlægeeksamen 1882 og nedsatte sig som praktiserende Dyrlæge i Faaborg, hvor han hurtig erhvervede sig en stor Praksis og tillige senere blev ansat som kontrollerende Dyrlæge ved den kommunale Kødkontrol og ved Andels Svine-Slagteriet.

Han omfattede sit Arbejde indenfor Dyrlægefaget og Dyrlægestanden med den største Interesse og har i Dyrlægeforeningen holdt mange Foredrag og taget livlig Del i Diskussionen om de Sygdomme, som den praktiserende Dyrlæge ofte staar tvivlraadig overfor.

De enkelte Medlemmers Ve og Vel laa ham ogsaa stærkt paa Sinde, saa de, som søgte Raad og Vejledning hos ham, altid mødte Venlighed og Forstaaelse, hvilket bidrog til, at man som ung Dyrlæge straks følte sig hjemme, fik Interesse for Foreningen og med Glæde saa hen til næste Møde.

Hans Kærlighed til Faget og Standen, i Forbindelse med hans store praktiske Indsigt, gjorde, at han ikke alene blev valgt til Formand, men ogsaa til Medlem af det veterinære Sundhedsraad i 1911, ligesom han under de store Mund- og Klovesygeepidemier i 1915—16 og 1920—22 var konstitueret Veterinærinspektør for Fyn.

Udenfor Dyrlægestanden blev hans store Arbejdsevne ogsaa taget i Brug, idet han beklædte en Mængde Tillidshverv. Dyrlæge Rasmussen, der var R. og Dbm., døde 1923 og blev 70 Aar gl.

4. Overdyrlæge **Søren Jørgen Sørensen,** Odense, der var Formand fra 1915—1921, fik Dyrlægeeksamen 1901 og har siden haft sin Virksomhed i Odense, dels som praktiserende Dyrlæge, men dog særlig som Kødkontrollør ved den kommunale Kødkontrol og ved A|S. Koopmanns Eksportslagteri. Siden 1901 har han været tilsynsførende Dyrlæge ved Heste- og Kreaturmarkeder samt Dyrskuer i Odense og veterinærvidenskabelig Konsulent ved Fyns Stifts Kreaturforsikringsforening, hvis Formand han tillige har været siden 1923.

Overdyrlæge Sørensen har, som Søn af Foreningens Stifter, Dyrlæge H. Sørensen, Odense, haft Lejlighed til fra sin tidligste Ungdom at betragte Foreningsarbejdet paa nært Hold, hvilket for en væsentlig Del vel nok er Aarsag til, at han har arvet sin Faders store Interesse for Dyrlægeforeningen. Sørensen har, siden han blev Dyrlæge, med den største Iver deltaget i Foreningsarbejdet, og faa er de Møder og Sammenkomster, hvor han ikke har været til Stede.

Det var derfor naturligt, at han valgtes til Formand for Foreningen og som saadan kom til at virke i de bevægede Krigsaar, hvorigennem det lykkedes ham at føre Foreningen uskadt over de mange vanskelige Skær, den Tid var saa rig paa.

— Søndag den 12. Maj 1921 fejrede Foreningen sit 60 Aars Jubilæum paa Grand Hotel. Der var mødt ca. 60 Damer og Herrer, og, som særlig indbudte, Foreningens Æresmedlem, Dyrlæge H. J. Madsen og Professor C. H. Hansen.

Formanden, Overdyrlæge Sørensen, gav en kort Beretning over Foreningens Historie (M. f. d. d. D. 1921, Nr. 7), og Professor Hansen holdt Foredrag om „Terapiens Udvikling gennem Tiderne."

Festen havde et vellykket Forløb og sluttede med en livlig Festmiddag, hvortil der var skreven flere Sange.

Slutningen af denne Periode prægedes særlig af de besværlige Krigsaar med de mange Restriktioner og Forordninger, der i meget høj Grad greb ind saavel i Foreningens som de enkelte Dyrlægers Arbejde, men man kan dog sige, at det Opsving, Foreningen fik efter Omorganisationen i 1897, holdt sig Perioden ud.

Efter Krigens Slutning havde Dyrlægerne gode økonomiske Kaar at arbejde under, hvilket igen bidrog til bedre kollegiale Forhold Medlemmerne imellem; omend der i den Retning stadig var noget tilbage at ønske.

III.

1921—1936.

De Besværligheder, der herskede under Verdenskrigen, efterfulgtes nu af Efterkrigstidens Kriseperioder. Den store Varemangel afløstes af Vareoverflod og Pengerigelighed af Pengeknaphed.

Det Erhverv, der først ramtes heraf, var Landbruget, der efter 1921 har haft en Række periodiske Kriser, idet Priserne paa de forskellige Landbrugsprokukter svingede saa stærkt, at Produktionen ofte gav Tab. De store Mund- og Klovsygeepidemier forøgede yderligere de vanskelige Forhold og gav Landbruget store Tab.

I Aarene 1929—30 syntes Afsætningsforholdene og Priserne paa Landbrugsptodukterne at bedres betydeligt; men i Løbet af 1931 og efterfølgende Aar indtraf en ny Krise, der for Landbruget nærmest havde en katastrofal Karakter, idet Priserne paa alle Landbrugsprodukter samtidig blev saa lave, at Produktionen gav Tab.

Paa Grund af den nære Tilknytning, Dyrlægerne har til Landbruget, indvirkede disse vanskelige Forhold ogsaa stærkt paa Dyrlægernes Arbejds- og Livsvilkaar, der de første Aar efter Krigen havde været gode, idet den stærkt forøgede Produktion af Smør og Flæsk ogsaa øgede Dyrlægernes Arbejde betydeligt.

Taksterne var, selv om de ikke kom paa Højde med Pristallet, ret gode, men grundet paa de daarlige Landbrugsforhold, varede det ikke længe, førend der fra Landmændenes Side rejstes Krav om Dyrlægetaksternes Nedsættelse, hvilket havde til Følge, at der i 1923 og mange Gange senere skete Takstændringer i stadig nedadgaaende Retning. Denne stærke Reduktion af Taksterne i Forbindelse med betydeligt formindsket Arbejde vilde efter 1931 have ført til noget i Retning af en Katastrofe for mange Dyrlæger, hvis der ikke efterhaanden var opstaaet en Del nye Arbejdsfelter, saasom Kød- og Mælkekontrol, Tuberkulinprøver og Bekæmpelse af Hønsetyfus.

Alle disse Spørgsmaal gav saavel Foreningen som de enkelte Dyrlæger et betydeligt forøget Arbejde, men bidrog ogsaa i høj Grad til en Forbedring af de økonomiske Forhold, uden hvilken mange Dyrlæger vilde have haft Vaskeligheder ved at være kommen over Krisen. De store Mund- og Klovsygeepidemier, særlig i 1925 og 26, lagde ligeledes stærkt Beslag paa Dyrlægernes Tid og Arbejdskraft og gav

ved Foreningsmøderne Anledning til mange bevægede Forhandlinger, særlig i Forbindelse med Revisionen af Dyrlægernes Regninger vedrørende Mund- og Klovsyge, som Landbrugsministeriet, tildels uberettiget, lod foretage.

Der har aarligt været afholdt 3—4 Møder og Sammenkomster:

1. Efteraarsgeneralforsamlingen har været optaget af Forenings- og Takstanliggender, ligesom mange staaende Spørgsmaal er blevet drøftet, men der har dog som Regel tillige været afholdt 1 à 2 faglige Foredrag.

2. Foraarsmødet har derimod særlig været optaget af Foredrag og Diskussioner om faglige Emner, men ofte har det dog ogsaa her været nødvendigt at forhandle andre Spørgsmaal vedrørende Foreningen m. m.

En Sag, som Foreningen saaledes har taget op, er Ordningen af Dyrlægernes Ansvarsforsikring, idet der i 1921 efter Forslag af et nedsat Udvalg, bestaaende af Overdyrlæge Sørensen, Odense og Dyrlægerne Rasmussen, Stillebæk, og Jensen, Ullerslev, blev sluttet Overenskomst med Forsikringsselskabet „Haand i Haand".

3. Kødkontrolmøder har været afholdt 1927 og 28 paa Initiativ af Veterinærinspektør Mørkeberg, og siden 1931 under Ledelse af Overdyrlæge Nielsen, Odense.

4. Endvidere har der aarligt været afholdt en Sommerudflugt, og Tilslutning hertil har været særdeles god som Følge af, at Ungdommen ogsaa har været stærkt repræsenteret.

Møderne, der har været afholdt paa „Grand Hotel" i Odense, har haft god Tilslutning, idet der som Regel har været 40—60 Deltagere. Interessen for Foreningen har været stærkt stigende, hvilket ikke alene skyldes de mange gode Foredrag, der har været afholdt, men ogsaa at Medlemmerne efterhaanden har indset, hvilken Betydning det under vanskelige Forhold har at være godt organiseret.

Hvad der ogsaa har haft sin store Betydning er, at Damerne i de senere Aar i stedse stigende Tal har deltaget i de mere selskabelige Samvær efter Møderne, hvilket tillige har givet Sammenkomsterne et mere festligt Præg, og sikkert ogsaa i høj Grad har bidraget til bedre kollegialt Sammenhold mellem Dyrlægerne.

Som Tak og Anerkendelse for deres Arbejde i Dyrlægestandens Interesse blev i 1925 Dyrlæge Forbæch Jacobsen, Ørbæk, og i 1926 Dyrlæge J. Broholm, Vejle, udnævnt til Æresmedlemmer af Foreningen.

I 1924 foretoges en mindre Lovændring, idet § 4, ang. Medlemmers Udelukkelse af Foreningen, helt udgik, i § 7 indføres som 4de Stykke: „Paa den aarlige Generalforsamling vælges 2 Revisorer for 1 Aar ad Gangen" og i § 13 første Stykke: „Kontingentet fastsættes til 10 Kr. + Kontingent til „Den danske Dyrlægeforening."

— I denne Periode har der desværre — vel nærmest paa Grund af de vanskelige økonomiske Forhold — været mange kollegiale Stridigheder, der dog saa godt som alle er bleven bilagt ved Bestyrelsens Mægling.

Der har i denne Periode været 3 Formænd:

1. Dyrlæge **Jørgen Jørgensen,** Aarslev, der var Formand fra 1921—1926, efter først at have været Medlem af Bestyrelsen 1911—16 og Sekretær 1916—21, fik Dyrlægeeksamen 1899 og nedsatte sig som praktiserende Dyrlæge i Aarslev 1900.

Han har, siden han blev Dyrlæge, med Liv og Sjæl taget Del i Foreningsarbejdet og med sit gode Humør ofte bidraget til, at der kom Liv i Diskussionen. Hans store Interesse for Dyrlægestanden i Almindelighed og Foreningsarbejdet i Særdeleshed bidrog til, at han valgtes til Medlem af Bestyrelsen for „Den danske Dyrlægeforening" 1926—29, og 1930 til Medlem af „Den danske Dyrlægeforening"s faste Voldgiftsret. Siden 1920 har han tillige været Medlem af Bestyrelsen for Dyrlægernes Syge- og Begravelseskasse.

2. Dyrlæge **Johannes Pedersen,** Kerteminde, der var Formand 1926—32, efter at have været Medlem af Bestyrelsen 1916—21 og Sekretær 1921—26, fik Dyrlægeeksamen 1904 og nedsatte sig samme Aar som praktiserende Dyrlæge i Kerteminde.

Hans stærke Interesse for Foreningen bidrog til, at han hurtigt kom til at indtage en fremskudt Stilling indenfor denne, og hans Retsindighed, klare Syn og bestemte Optræden førte ofte til, at de foreliggende Sager fik deres rette Afgørelse.

De enkelte Medlemmers Ve og Vel laa ham stærkt paa Sinde, og intet glædede ham mere, end naar han kunde bidrage til en Forbedring af de kollegiale Forhold Medlemmerne imellem.

Det store og uegennyttige Arbejde, han udførte i Dyrlægestandens Interesse, bidrog til, at han i 1932 valgtes til Medlem af Bestyrelsen for „Den danske Dyrlægeforening", og som saadan virkede til sin Død den 24. Marts 1934.

Fynske Dyrlæger har hædret Dyrlæge Johs. Pedersens Minde ved at oprette et Mindelegat paa 2000 Kr. Den aarlige Rente uddeles til en trængende Dyrlæge eller Dyrlægeenke i Fyns Stift.

3. Dyrlæge **Børge Boutsmann Mohr Voss,** Rynkeby, Foreningens nuværende Formand, valgtes som saadan 1932, efter at han ligesom sine 2 Forgængere var bleven godt skolet i Foreningsarbejdet, idet han var Medlem af Bestyrelsen 1921—25 og Sekretær 1925—31. Han fik Dyrlægeeksamen 1912 og nedsatte sig efter forskellige Vikariater som praktiserende Dyrlæge i Herfølge 1915—17 og i Rynkeby fra 1917. Han omfatter sit Arbejde saavel indenfor Dyrlægefaget som indenfor Foreningen med den største Interesse og er en sikker Deltager i Diskussionen, ligesom han flere Gange har glædet Medlemmerne som Foredragsholder ved Møderne.

Det, der særlig har præget denne Periode, er de urolige Arbejdsforhold som Følge af Landbrugskrisen. I adskillige Aar blæste der fra Landbrugets Side en skarp Vind mod Dyrlægerne, og man hørte ofte paa Landbrugsmøderne Røster, der for fuld Alvor paastod, at de høje Dyrlægetakster var den væsentligste Aarsag til, at Landbruget ikke kunde klare sig, hvorfor en generel Nedsættelse var en absolut Nødvendighed.

Da Forholdet imidlertid er det, at Landbrugets og Dyrlægernes økonomiske Kaar er saa nær sammenknyttet, at det i Almindelighed kan siges, at daarlige Kaar for Landbruget ogsaa betyder daarlige Kaar for Dyrlægerne og omvendt, vil det heraf fremgaa, at Dyrlægerne ligesom Landmændene — selv uden en Takstnedsættelse — allerede var haardt ramte af Krisen i Form af mindre Arbejde.

For imidlertid at vise Imødekommenhed over for Landbrugets Krav blev der foretaget saa betydelige Takstnedsættelser, at Dyrlægestanden yderligere ramtes haardt, uden at de enkelte Kreaturejeres Kaar derved bedredes nævneværdigt.

Eftersom dette gik op for Landmændene, blev der Ro om Dyrlægetaksterne, hvilket har ført til, at det gode Forhold mellem Landmændene og Dyrlægerne atter er oprettet til Gavn for begge Parter.

Organisationsmæssigt staar Dyrlægerne i Øjeblikket stærkere end nogensinde, selv om det maa indrømmes, at der endnu er forskellige Forhold, der trænger til Forbedring.

Foreningens Virksomhed.

Foreningens Formaal, der er angivet i Lovens § 1, er følgende:

at være et Sammenknytningspunkt for alle Dyrlæger i Stiftet,

at fremme Dyrlægestandens Interesser,

at opretholde et godt kollegialt Forhold mellem Dyrlægerne og

at fremme deres faglige Interesser.

Denne Formaalsparagraf har Foreningen forsøgt at opfylde ved:

1. **Afholdelse af Foredrag og Diskussionsmøder om alm. faglige Emner.**
2. **Demonstrationer og Foredrag vedrørende Kødkontrol.**
3. **Selskabelige Sammenkomster.**
4. **Samarbejde med andre Opganisationer om forskellige Spørgsmaals Løsning.**
5. **Bilæggelse af kollegiale Stridigheder.**

1. Afholdelse af Foredrag og Diskussionsmøder.

Siden 1884 har der som Regel været afholdt 1—2 Møder om Aaret.

Indtil 1897 var det næsten udelukkende Medlemmerne selv, der benyttedes som Foredragsholdere, eller som Indledere til en Diskussion, men da Medlemsantallet var ringe og kun faa mødte, indledes Emnet vist ikke altid med noget egentligt Foredrag, men førtes som Samtale Mand og Mand imellem ved en Kop Kaffe. Ved Møderne forsøgte man en Tid at vælge 1 à 2 Medlemmer, der skulde indlede en Diskussion ved næste Møde, men det viste sig ret hurtigt ikke at være den rette Maade, idet ofte begge Foredragsholdere uanmeldt udeblev. Efter 1897, hvor Medlemsantallet blev stærkt forøget og Tilslutningen til Møderne som Følge heraf større, benyttedes i Almindelighed ved det ene af Møderne, og siden 1923 ofte ved begge Møder, en fremmed

Foredragholder, i Reglen en af Veterinærskolens Lærere, men samtidig har Foreningen været saa heldigt stillet at have gode lokale Kræfter, der ved mange Møder har holdt et indledende Foredrag til en Diskussion.

Af Kolleger, der i saa Henseende har gjort sig særlig fortjente, kan nævnes: H. Sørensen, Odense, J. Broholm, Vejle, F. Jacobsen, Ørbæk, R. Rasmussen, Faaborg, B. A. Alliverti, Odense, og, i de senere Aar, M. L. Madsen, Kværndrup, P. Tauber, Nr. Aaby, L. Ramvad, Ringe, N. C. Jespersen, Odense, J. Jørgensen, Aarslev, B. Voss, Rynkeby, og Sv. Møller, Middelfart.

— Siden 1884 har der, saavidt Forhandlingsprotokollen udviser, været afholdt 84 Møder med følgende 101 Foredrag:

Dyrlæge H. Sørensen, Odense:	1. Mælkekontrol og Kødkontrol	1891
— — —	2. Tuberkulinets Anvendelse	1892
— — —	3. Rødsyge.	1895
Dyrlæge S. Andersen, Odense:	Efterbyrdens Tilbageholdelse	1884
Dyrlæge J. Broholm, Vejle:	1. Skab hos vore Husdyr	1884
— — —	2. Mikroskopiens Betydning for Dyrlæger	1891
— — —	3. Influenza	1891
— — —	4. Kastration af Køer	1895
— — —	5. Folia Belladonna	1900
— — —	6. Pattefistler og Kloralbeh. af Søer	1911
Dyrlæge P. Jensen, Kværndrup:	1. Rødsygespørgsmaalet	1899
— — —	2. Tarmparese hos Kvæg	1902
Stiftsfysikus Trautner, Odense:	Bakterier i Almindelighed	1887
Dyrlæge Poulsen, Svanninge:	Mankemus	1889
Dyrlæge Hansen, Ringe:	1. Kronisk Forfangenhed	1889
— — —	2. Operativ Beh. af kron. Forfangenhed	1902
Dyrlæge Jacobsen, Ferritslev:	Tuberkulosespørgsmaalet	1891
Professor G. Sand:	1. Lungepiben hos Heste	1895
— —	2. Ungarsk Hesteavl	1896
— —	3. Operativ Beh. af Straalekræft	1898
— —	4. Aaben Snit ved Fødselshjælp.	1904

Professor V. Mørkeberg:	1. Hornsøjle hos Hesten	1899
— —	2. Øjets Sygdomme.	1901
— —	3. Strubepibning og Resultatet af Operation derfor	1912
— —	4. Spytfistler og andre kirurgiske Lidelser	1916
— —	5. Bringebyld og andre suppurative Processer i Bringen	1924
Dyrlæge Jacobsen, Ørbæk:	1. Nervesnit mod Spat, Ringfod og Krybbebidning	1900
— — —	2. Skillevægsdannelser i Patter	1911
— — —	3. Dyrlægernes Levevilkaar i tidligere Tid	1925
Dyrlæge Gautier, Kobenhavn:	Koakin som diagnostisk Hjælpemiddel	1902
Dyrlæge Rasmussen, Faaborg:	1. Rygmarvslamhed hos Heste	1901
— — —	2. Tuberkulinsagen	1901
— — —	3. Autointoxikation udgaaet fra Fordøjelseskanalen hos Kvæg	1905
— — —	4. Blodsved hos Heste	1910
— — —	5. Svinets Tuberkulose	1911
— — —	6. Mund- og Klovesyge	1911
— — —	7. Nervesnit	1913
— — —	8. Ordningen af vor civile Veterinæradministration	1914
— — —	9. Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene	1920
— — —	10. Mund- og Klovesyge	1920
Overdyrlæge Selmer, Odense:	1. Raadsaar (Epizoti ved Regimentet)	1902
— — —	2. Behandling af Kværke med Serum og Opsonin	1910
— — —	3. Lymphangitis hos Heste	1914
Dyrlæge Hansen, Brændelykke:	Rachitis hos Fol	1902
Dyrlæge Alliverti, Odense:	1. Ny Behandling af Tetanus	1903

Dyrlæge Alliverti, Odense:	2. Det gloende Jerns Anv.	1906
— — —	3. Attestaffattelser	1910
Dyrlæge Pedersen, Rynkeby:	Kvægavlsprincipper	1903
Dyrlæge Madsen, Bernstorfminde:	Beh. af nymfomane Koer	1903
Professor C. H. Hansen:	1. Fjerkræsygdomme og den terapeutiske Virkning af Afføringsmidler belyst ved deres fysiologiske Forhold	1904
— —	2. Desinfektionsmidler	1908
— —	3. Terapiens Udvikling gennem Tiderne	1921
— —	4. Vitaminspørgsmaalet og Kalksaltenes Forhold til Kælvningsfeber	1929
Dyrlæge Jørgensen, Aarslev:	1. Sterilitet hos Kvæg	1905
— — —	2. Lov om Værn for Dyr	1916
— — —	3. Erfaringer fra Praksis vedrørende Hormon- og Vitaminpræparater	1935
Dyrlæge Albrektsen, Bornholm:	Sterilitetsbehandling	1905
Professor B. Bang:	1. Smitsom Kastning	1907
— —	2. Tuberkulosebekæmpelsen i Udlandet	1927
Professor C. O. Jensen:	1. Serumbehandling	1909
— —	2. Smitsom Kastning	1923
Docent Christensen:	Handelsattester	1915
Forsøgsleder Adsersen:	1. Indretning af Dyrlægens Apotek	1918
— —	2. Bekæmpelse af Følsyge	1923
— —	3. Svinesygdomme	1928
Professor Adsersen:	4. Undersøgelser vedrørende Svinesygdomme	1934
Dyrlæge Madsen, Kværndrup:	1. Udklip af Studier over Naturens Hensigtsmæssighed ved Kolik hos Hesten og Anvisning paa Veje til Understøttelse af dens Bestræbelser	1919
— — —		

Dyrlæge Madsen, Kværndrup:	2. Akute Børinfektioner	1928
— — —	3. Yverkatarrh med Lammelser	1932
Professor Grunth:	1. Hestebeslag	1919
— —	2. Beslagets Historie	1928
Dyrlæge L. Ramvad, Ringe:	1. Tuberkulosebekæmpelse	1920, 22 og 23
— — —	2. Kunstig Befrugtning	1934
Dyrlæge J. Skov, Ulbølle:	Lovforslag om Statskodkontrol	1920
Dyrlæge Tauber, Nr. Aaby:	1. Rejseindtryk fra Frankrig	1921
— — —	2. Mastitis	1933
Professor Følger:	Misdannelser	1922
Dyrlæge N. C. Jespersen, Odense:	1. Epizotisk Lymphangitis	1923
— — —	2. Hornsøjle	1930
Konsulent R. Jørgensen, Aarhus:	Husdyrhygiejne	1924
Professor M. Christiansen:	1. Streptokokmastitis	1925
— —	2. Anvendelse af Serum og Vacciner i Praksis	1935
Dyrlæge Svend Møller, Middelf.:	1. Mælkekontrol	1926
— — —	2. Rachitis	1936
Professor O. Bang:	1. Smitsom Kastning	1926
— —	2. Mineralstofskiftet hos vore Husdyr.	1930
— —	3. Nyere Undersøgelser vedrørende smitsom Kastning	1936
Professor Boas:	Menneskets Afstamning	1926
Professor Folmer Nielsen:	1. Sterilitetsbehandling	1927
— —	2. Om Ufrugtbarhed og Ufrugtbarhedsbehandling hos Hopper	1935
Dyrlæge B. Voss, Rynkeby:	1. Kælvningsfeber m. Krampe	1929
— — —	2. Iagtagelser vedrørende Injektion af Kalk og Kloral mod Mælkefeber	1932
Apoteker Gjaldbæk:	Stødpudeantiseptik	1929
Dyrlæge Klee, Odense:	Indtryk fra et Ophold i Peru	1929
Forsøgsleder Plum:	Tuberkulinreaktioner og deres Bedømmelse	1930

Dyrlæge Gerh. Petersen:	1. Udvikling af Drøvtyggernes Fodskelet	1931
Veterinærdirektør Gerh. Petersen:	2. Tuberkulosebekæmpelse efter de nye Regler	1933
Prosektor Møller Sørensen:	1. Kirurgiske Lidelser i Penis og Præputioner som Aarsag til Bedækningsudygtighed hos Tyre	1931
Professor Møller Sørensen:	2. Meddelelser fra kirurgisk Klinik	1934
Dyrlæge, Assistent H. C. Bendixen:	Fra en Studierejse i Udlandet, særlig Tyskland	1933

Fra Tiden for 1880 vides, at følgende Foredrag som Indledning til en Diskussion har været afholdt:

H. Sørensen:	1. Fremfald af Endetarmen hos Husdyr	1862
— —	2. Hvad forstaas ved, at en Hest er Udspytter, hvilke er Aarsagerne og Behandling, og hvorvidt kan den henregnes blandt Ansvarsfejl	1862
— —	Et Tilfælde af Mavepibens Ruptur hos et Føl	1866
J. Henriksen:	Beh. af Saale- og Straalekræft	1863
H. F. Holm:	1. Hvorledes skal § 10 i Lov af 29. Dec. 1857 forstaas med Hensyn til Protokolførelse og Indberetningernes Affattelse?	1863
—	2. Dyrlægens Stilling til de mildere smitsomme Sygd.	1866
Dyrlæge Hoffmeyer:	1. Dyrlægens Pligter og Rettigheder.	1878
— —	2. Tilsynet ved Ind- og Udførsel af Kreaturer og Anvendelse af Termometret ved samme	1878

2. Demonstrationer og Foredrag vedrørende Kødkontrol.

Kødkontrollen, der i mange Aar nærmest var knyttet til Byerne, har i de sidste 25 Aar ogsaa faaet stærkt Indpas paa Landet, særlig efter at Kød, stammende fra de saakaldte § 2 Kommuner i Henhold til Lov af 1911 om indenrigs Kødkontrol, frit kunde indføres i alle Landets Kommuner.

Under Krigen var saa godt som alle praktiserende Dyrlæger beskæftiget med Kødkontrol, idet alle Oksekroppe over en vis Vægtgrænse skulde kontrolleres og vejes, for at Slagterne kunde faa det Tilskud, som Staten ydede til Nedsættelse af Kødprisen.

I 1919 og flere Gange senere har der været forelagt Rigsdagen Forslag til Lov om indenrigs Kødkontrol, der gik ud paa at fratage § 2 Kommunerne Retten til at indføre Kød i Kommuner, hvor der fandtes offentlige Slagtehuse, men da Forslaget i den Form mødte stærk Modstand fra Slagternes, Landmændenes og de praktiserende Dyrlægers Side, blev det ikke vedtaget. Af fynske Dyrlæger har særlig

Johs. Skov, Ulbølle og **Otto Rasmussen,** Stillebæk, udført et stort og dygtigt Arbejde for at bevare Kødkontrollen i § 2 Kommunerne, som angivet i Loven om indenrigs Kødkontrol af 1911, et Arbejde, der sikkert ikke har været uden Indflydelse paa, at § 2 Kommunerne i Lov om indenrigs Kødkontrol af 1932 beholdt de samme Rettigheder, som de hidtil havde haft med Hensyn til Indførsel af Kød i andre Kommuner. Da Kødkontrol nu er indført i de fleste fynske Kommuner, er saa godt som alle praktiserende Dyrlæger beskæftiget med Kontrollering af Kød, hvilket foruden at være belærende tillige har haft stor økonomisk Betydning særlig i de senere Aar, hvor den almindelige Praksis paa Grund af Landbrugskrisen har været betydelig formindsket.

Paa Initiativ af Veterinærinspektør Mørkeberg, blev der i 1927 og 28 afholdt Kødkontrolmøde, hvor der paa Odense offentlige Slagtehus demonstreredes en Mængde syge, kasserede Organer og Kødkroppe.

Siden 1931 er disse Demonstrationer paa Foreningens Initiativ bleven ledet af Overdyrlæge **O. Nielsen,** Odense, der her har udført et stort og uegennyttigt Arbejde til Gavn og Glæde for mange Dyrlæger, men for hvilket særlig de praktiserende Dyrlæger er ham taknemlig, fordi de her paa Grund af det store Materiale af syge Organer og Kødkroppe faar Lejlighed til at se og bedømme mange sygelige Processer, som de under de mindre Forhold paa Landet sjældent faar at se og derfor ved Bedømmelsen let kommer til at staa usikker overfor.

Efter Demonstrationen har der været afholdt Foredrag over Emner, der har Betydning for Bedømmelse af Dyr i kontrolmæssig Henseende.

Følgende Foredrag og Demonstrationer vedrørende Kødkontrol har været afholdt:

Veterinærinspektør Mørkeberg:	1. Foredr. om Kødordningen	1918
— —	2. Foredrag (Kødkontrol i § 2 Kommuner)	1925
— —	3. Demonstration og Foredr. (Kønkontr. i § 2 Kommuner)	1927
— —	4. Demonstration og Foredrag (Kalvesygdomme)	1928
Overdyrlæge O. Nielsen:	1. Demonstration og Foredr. (Oxetinten)	1931
— —	2. Demonstration og Foredr. (Lugt i Kød)	1932
— —	3. Demonstration og Foredr. (Tuberkulosens Udbredelse, Forekomst og Bedøm.)	1933
— —	4. Demonstration og Foredr. (Septichæmi hos Kalve)	1934
— —	5. Demonstration	1935
— —	6. Demonstration og Foredr. (Sygd. i Lymfekirtlerne)	1936
Dyrlæge G. Jensen, Odense:	Foredr. (Lymfekarsystemet)	1935
Veterinærfuldm. Wøldike Nielsen:	Foredrag (Kødkontrol efter Lov af 14. April 1932)	1932

3. Selskabelige Sammenkomster.

Indtil 1897 var selskabeligt Samvær meget sjældent, idet Deltagerne som Regel under selve Mødet nøjedes med en Kop Kaffe, men efter Omorganisationen i 1897 blev det efterhaanden almindeligt, at mange af Deltagerne efter Mødet samledes til en Fællesspisning. For at give disse Sammenkomster et mere festligt Præg, har der siden 1917 ogsaa været indbudt Damer, men i de første Aar var det kun ganske enkelte, der mødte. Sekretæren har saaledes noteret i Forhandlingsprotokollen, at der saa sent som i 1922, 23 og 24, kun var mødt henholdsvis 5, 5 og 10 Damer, men derefter blev det saa almindeligt, at ca. Halvdelen af Deltagerne har været Damer.

De selskabelige Sammenkomster efter Møderne, ved hvilke der altid har hersket en fornøjelig Stemning, har sikkert haft deres store Betydning, idet de i høj Grad har bidraget til bedre kollegiale Forhold, hvilket ikke mindst de deltagende Damers Interesse for Foreningen har haft deres Andel i.

Siden 1905 har der tillige været afholdt 18 selskabelige Sammenkomster i Form af Sommerudflugter. Angaaende Udflugterne i 1905, 06, 07, 08 og 15 er der ikke sket Optegnelser i Forhandlingsprotokollen, saa man ved ikke, hvor de har været afholdt.

De 13 andre Sommerudflugter har været afholdt følgende Steder:

1910	— Kerteminde	49	Deltagere
1911	— Nyborg	32	—
1922	— Svendborg—Troense	45	—
1924	— Middelfart—Fænø	?	
1926	— Baaringvig—Langesø	75	—
1928	— Helnæs	70	—
1929	— Svanninge Bakker—Faaborg	90	—
1930	— Kongebroskoven	85	—
1931	— Frøbjerg Bavnehøj—Glamsbjerg	60	—
1932	— Kerteminde	80	—
1933	— Svendborg—Troense	90	—
1934	— Assens—Thorø	62	—
1935	— Middelfart	56	—

Det vil heraf ses, at Tilslutningen til Udflugterne har været god, hvilket for en stor Del skyldes, at disse Sammenkomster nærmest har formet sig som en Slags Familiefester, idet Ungdommen i stedse større Tal har deltaget.

Da mange af de unge senere bliver Dyrlæger, kan det maaske faa Betydning, at deres Interesse for Foreningslivet allerede er bleven vakt i de unge Aar.

4. Samarbejde med andre Organisationer ang. forskellige Spørgsmaals Løsning.

Efter Verdenskrigens Slutning var der forskellige for Landbruget vigtige Spørgsmaal, hvis Løsning traadte stærkt i Forgrunden, f. Eks. Oksebremselarvernes Udryddelse, Tuberkulosebekæmpelsen og senere Bekæmpelsen af Hønsetyfus, men da disse Spørgsmaal ikke kunde løses uden i Samarbejde med Dyrlægerne, blev der fra forskellige Landbrugsorganisationers Side rettet en Henvendelse til Dyrlægeforeningens Bestyrelse med Opfordring til at være med i Arbejdet, for at de nævnte Spørgsmaal kunde faa den bedste Løsning, hvilket Bestyrelsen beredvilligt lovede.

Af ovennævnte Spørgsmaal skal her i Korthed omtales det vigtigste, nemlig

Tuberkulosebekæmpelsen.

Paa dette Omraade har de fynske Dyrlæger gjort en betydelig Indsats. Allerede da Pasteuriseringsloven af 26. Marts 1898 skulde revideres, vedtog de fynske Dyrlæger paa et Møde den 13. Oktober 1901 — efter at Dyrlæge Rasmussen, Faaborg havde forelagt Sagen — eenstemmigt følgende Resolution:

1. „Der forbydes Indførsel af Tuberkulin fra Udlandet.
2. Tuberkulinet maa kun benyttes af Dyrlæger, der skal føre Bog over Brugen og aarlig indberette derom til Veterinærfysikus.
3. Det forbydes under Strafansvar at immunisere Dyr med Tuberkulin.
4. Der indføres Mærkning af reagerende Dyr.
5. Alle de reagerende Dyr, der ved den kliniske Undersøgelse maa anses for smittefarlige, slagtes for Statens Regning ligesom ved Yvertuberkulose, og for de øvrige reagerende Dyr ydes der Ejeren en Erstatning af f. Eks. 10 pCt. af Værdien, hvis han afhænder Dyrene."

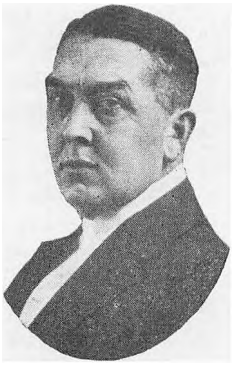
— Det i Punkt 1 og 2 anførte skyldes de Misbrug, der blev gjort af Tuberkulinet til Immunisering af Dyr, der udførtes til Tyskland.

Mærkning af reagerende Dyr er endnu ikke paabudt, men det er sikkert kun et Tidsspørgsmaal, naar den bliver det. Derimod er den i Punkt 5 forlangte Nedslagning af klinisk paaviselig angrebne Dyr paabudt i Lov af 31. Marts 1928, ligesom Staten ogsaa nu yder Tilskud til Nedslagning af reagerende Dyr i Mejerikredse, hvor mindst 90 pCt. af Besætningerne er sunde.

— Omkring Aarhundredskiftet foretoges der mange Tuberkulinprøver, men paa Grund af den Miskredit, Tuber-

kulinprøverne kom i ved ovennævnte Misbrug, standsedes det godt begyndte Arbejde de fleste Steder her i Landet.

Under og efter Krigen forsøgte adskillige fynske Dyrlæger paany at vække Interessen for Tuberkulosebekæmpelsen, dels ved at søge oprettet de saakaldte Tuberkuloseforeninger og dels ved at formaa de enkelte Kreaturejere til at lade deres Besætninger tuberkulinprøve, men da Interessen for Sagen mellem Landmændene var meget ringe, førte det iøvrigt for Dyrlægerne meget brydsomme Arbejde da heller ikke til noget videre, men forberedte dog Jordbunden for senere Arbejde.

Først da Dyrlæge **Ramvad,** Ringe, gennem en kraftig Agitation foreslog Sagen gennemført indenfor de enkelte Mejerier og for disses Regning, kom der Gang i Arbejdet.

I 1920 vedtog Ringe Mejeri som det første her i Landet, at lade alle Kvægbesætninger indenfor Mejeriet tuberkulinprøve for Mejeriets Regning.

Sagen vakte stærk Interesse, og selv om den særlig til at begynde med havde mange Modstandere, varede det dog ikke længe, førend flere Mejerier fulgte Eksemplet, saaledes at de fleste fynske Mejerier nu har taget Arbejdet op paa denne Maade, idet der af 183 Mejerier kun er 27, der staar udenfor.

Medens det til at begynde med udelukkende var Dyrlægerne, der ved Agitation forsøgte at vække Interessen for Tuberkulosebekæmpelsen, saavel hos de enkelte Landmænd som indenfor Mejerierne, forandredes dette fuldstændigt, efter at Sagen søgtes fremmet indenfor de enkelte Mejerikredse, idet Bestyrelsen for Fyns Mejeriforening nu fik Interesse for Sagen og ved en stærk Agitation inden for de enkelte Mejerier ogsaa fik disses Bestyrelser interesseret i Arbejdet. Dette førte til, at der mellem Fyns Mejeriforening og Fyns Stifts Dyrlægeforening blev indledet et Samarbejde og ved et Møde den 11. April 1923 mellem de 2 Foreningers Bestyrelser opnaaedes der Enighed om følgende Bestemmelser for Mejerikredsenes Tuberkulinprøver i Fyns Stift:

1. „Kreaturejernes Anmodning om Tuberkulinprøver sker til Mejeriformanden med Angivelse af, hvilken Dyrlæge han ønsker til at foretage Prøven, idet der gaas ud fra, at det bliver Kreaturejerens egen Dyrlæge.
2. Dyrlægen har Pligt til at foretage denne Prøve i Løbet af 1 Maaned, dog saaledes at han indenfor dette Tidsrum selv bestemmer Dagen og efter Behag kan foretage Prøverne kollektivt. Resultatet af Prøverne skal Dyr-

lægen meddele Mejeriformanden i Løbet af 14 Dage.

3. Betalingen sker direkte fra Mejeriformanden til Dyrlægen og fastsættes til 1 Kr. pr. Dyr.
4. Besætningerne prøves for de renes Vedkommende hvert 2det Aar og for de blandedes Vedkommende (dog kun de Dyr, der ikke tidligere har reageret) hvert Aar."

— Denne Overenskomst var, med Undtagelse af Betalingen, der ændredes 1928—30 og 32, gældende til Efteraaret 1934, hvor der blev indgaaet en ny Overenskomst af følgende Indhold:

1. „Besætningsejernes Anmodning om Tuberkulinprøver sker til Mejeriformanden (Mejeriet) med Angivelse af det Antal Dyr, der ønskes prøvet, og den Dyrlæge, der skal foretage Prøven.
2. Mejeriformanden rekvirerer Tuberkulinet gennem Veterinærdirektoratet, Slotsholmsgade 16, København K., og afleverer senest 14 Dage efter Mejeriets Efteraarsgeneralforsamling til de forskellige Dyrlæger en Fortegnelse over de Besætninger og Antal Dyr, som paagældende Dyrlæge skal prøve.
3. Dyrlægen udfører Prøven senest 2 Maaneder efter Anmeldelsen og bestemmer Dagen for dens Udførelse.
   Efter Prøvens Afslutning afleverer han en Liste til Besætningsejeren over sunde og reagerende Dyr med Angivelse af Nr. eller Øremærke, ligesom det samlede Resultat af Prøven meddeles Mejeriformanden umiddelbart efter Prøvens Afslutning paa Skemaer, der faas i Andelsbogtrykkeriet i Odense.
4. Betalingen sker direkte fra Mejeriet til Dyrlægen umiddelbart efter, at dennes Indberetning om Resultatet af Prøven er modtaget.
   Hvor Mejeriet lader samtlige ikke tidligere reagerende Dyr prøve og betaler Udgiften af Mejeriets Kasse, altsaa fordeler Udgifterne paa samtlige Andelshavere, er Betalingen 50 Øre pr. Dyr.
   Hvor Mejeriet indskrænker Prøver til kun at omfatte blandede Besætninger eller paaligner de enkelte, der lader prøve, Udgiften, er Betalingen 60 Øre pr. Dyr. Det er en Forudsætning, at der maa anmeldes mindst 30 pCt. af samtlige Besætninger, for at Prøven udføres til nævnte Pris og regnes som kollektiv Prøve.
   Ved Formodning om Fjerkrætuberkulose kan der foretages Omprøve (Dobbeltprøve) med Fjerkræ- og Kvægtuberkulin. Betalingen herfor afholdes af Ejeren."

Arbejdet er nu inden for Fyns Stift saa langt fremskreden, at ikke alene en Del Øer, men ogsaa flere Mejerikredse paa selve Fyn kan melde udelukkende sunde Besætninger, og mange Mejerier er saa langt fremme, at det kun

er et kort Tidsspørgsmaal, naar de er fri for Kvægtuberkulosen.*) Hvad der særlig i de sidste Aar har bidraget til at fremme Interessen for Arbejdet, er den store økonomiske Fordel, de enkelte Kreaturejere har af at have rene Besætninger, idet der mange Steder opnaas højere Pris for Mælken, men dog særlig ved den Overpris, der faas ved Salg af Avlsdyr.

Æren for, at der er opnaaet saa godt et Resultat, tilkommer for en stor Del Dyrlæge Ramvad, Ringe, der som omtalt tog Initiativet til, at Arbejdet blev optaget indenfor Mejerierne. Det store Arbejde, han i den Henseende og paa flere andre Omraader vedrørende Tuberkulosebekæmpelsen har udført, saavel ude paa Slagmarken mellem Landmændene, som indenfor Dyrlægeforeningen fortjener den største Anerkendelse.

5. Bilæggelse af kollegiale Stridigheder.

Paa Grund af den Konkurrence, der naturligt bestaar mellem Dyrlæger, kan det ikke undgaas, at der er nogle, som søger at skaffe sig Arbejde paa andre Kollegers Bekostning ved Anvendelse af ikke helt værdige Midler, hvorved der let opstaar Stridigheder af kollegial Art. Det har derfor været nødvendigt at vedtage Lovbestemmelser, der angiver, hvorledes saadanne Stridigheder mellem Foreningens Medlemmer bilægges.

I Henhold til Fyns Stifts Dyrlægeforenings Love af 1897 § 7 „maa et Medlem ikke ved uværdige Midler søge at skabe sig Praksis paa et andet Medlems Bekostning. Medlemmerne underkaster sig Bestyrelsens Voldgiftskendelse af, hvad der forstaas ved uværdige Midler."

Denne Bestemmelse er uændret optaget som § 10 ved Lovændringer i 1916 med følgende Tilføjelse: „Sager af Vigtighed kan saavel af Bestyrelsen som Medlemmer indankes for Den danske Dyrlægeforening", og som § 9 ved Lovændringen i 1924 med følgende Tilføjelse: „Stridigheder af kollegial Art behandles som angivet i Lov for Den danske Dyrlægeforening (Forligs- og Voldgiftsret)".

I Den danske Dyrlægeforenings Lov, § 8 ang. Forligs- og Voldgiftsret bestemmes følgende: „Ved Stridigheder af kollegial Art mellem to eller flere Medlemmer eller ved Overtrædelse af kollegiale Vedtægter og Foreningslove, samt Paabud givne af Den danske Dyrlægeforening, samt naar Medlemmer foretager Handlinger, der maa anses for uværdige eller skadelige for Dyrlægestanden, forelægges Sagen

*) 20 Mejerikredse har nu helt rene Besætninger og 96 har over 70 pCt. rene Besætninger.

for den eller de respektive Foreningers Bestyrelse, der har Forpligtelse til at søge at faa frivilligt Forlig mellem Parterne.

Ved personlige Stridigheder mellem Medlemmer og Lokalforeningens Bestyrelse, træder Den danske Dyrlægeforenings Bestyrelse til som Forligsmægler.

Ved saadanne Forhandlinger har Forligsmægleren Ret til at foreslaa Sagen forligt paa Basis af Bødebetaling. Disse Bøder, der ikke maa overstige Maksimum for Voldgiftsrettens Bøder, tilfalder efter Bestyrelsens Bestemmelse kollegiale Understøttelsesforeninger.

Opnaas der ikke Forlig, kan Sagen forelægges for „Den danske Dyrlægeforenings faste Voldgiftsret."

I Henhold til ovenstaaende Lovbestemmelse, har der gennem Aarene været indanket mange kollegiale Stridigheder for Bestyrelsen, der efter bedste Evne har forsøgt at faa Parterne forligte.

Ved Gennemgang af Foreningens Arkiv og Forhandlingsprotokol ses, at den første Sag blev indanket 1911, og der har ialt siden været behandlet 48 Sager vedrørende kollegiale Stridigheder.

I saa godt som alle Tilfælde er der opnaaet Forlig, idet den anklagede Part har indrømmet at have overtraadt de kollegiale Vedtægter og har lovet Bod og Bedring.

I 9 Tilfælde har den ene af de stridende Parter vedtaget Bøder fra 20—500 Kr., hvorved der ialt er indkommen 1320 Kr., der er indbetalt til Dyrlægernes Understøttelsesforening.

I 3 Tilfælde har den ene af de stridende Parter udmeldt sig af Foreningen.

Ingen kollegiale Stridigheder er indanket for „Den danske Dyrlægeforenings faste Voldgiftsret."

Administration.

1. Økonomi. — 2. Bestyrelsen.

1. Økonomi.

Fra Foreningens Stiftelse i 1861 til 1882 foreligger der ingen Oplysninger om de økonomiske Forhold, men givet er det, at Indtægterne har været smaa, og at der i Aarene før 1882 slet ikke har været opkrævet Kontingent til Foreningen, idet der i 1882 vedtoges, at Kontingentet, 4 Kr. aarlig atter skulde opkræves. Efter den Tid er der som Regel i Forhandlingsprotokollen angivet Størrelsen af de aarlige Indtægter og Udgifter eller det Beløb, Regnskabet balancerede med. For at Kontingentet ikke skulde afholde nogen fra at indmelde sig i Foreningen, blev det i 1890 nedsat til 2 Kr. aarlig, et meget lille Beløb i Betragtning af, at der til Fællesforeningen skulde indbetales 1 Krone pr. Medlem. Fra 1882—1897 balancerede de aarlige Regnskaber med 109—377 Kr. I 1896 kunde Sekretæren ikke aflægge Regnskab grundet paa, at kun 3 af de udsendte Postopkrævninger paa Kontingentet var indløst.

Medlemsantallet har fra Foreningens Stiftelse til 1897 ikke været stort. Af Foreningens første Love fremgaar, at Antallet ved Stiftelsen var 14. Den første Medlemliste, der er optaget i Forhandlingsprotokollen, angiver, at der i 1887 var 19 Medlemmer, og stort højere har Antallet sikkert ikke været førend 1897.

Efter Foreningens Reorganisation i 1897 steg Medlemsantallet til 66, saa kun 6 Dyrlæger stod udenfor Foreningen. Efter 1897 foreligger der Regnskab over de aarlige Indtægter og Udgifter, ligesom Medlemsantallet er angivet enten i Regnskaberne eller Forhandlingsprotokollen.

Udgifterne har i disse Aar været jævnt stigende, hvorfor det har været nødvendigt at forhøje Medlemskontingentet fra 2 Kr. 50 Øre i 1897 til 32 Kr. i 1930.

Den største aarlige Udgiftspost har Aarsbidraget til Fællesforeningen og siden 1908 til Den danske Dyrlægeforening været, idet 1—22 Kr. pr. Medlem eller 40—70 pCt. af Medlemskontingentet aarlig er medgaaet hertil.

Af andre aarlige Udgiftsposter kan nævnes:

Møder og Foredrag m. m. 60—650 Kroner, Honorar til Sekretæren 40 Kroner fra 1911, og Gave til Dyrlægernes Understøttelsesforening 25—90 Kroner fra 1902. I 1907 vedtoges Kontingentfrihed for gamle veltjente Medlemmer.

I nedenstaaende Tavle er siden 1897 angivet Medlemsantallet, Medlemskontingentet, Aarsbidraget til Fællesforeningen og Den danske Dyrlægeforening, de aarlige Indtægter og Udgifter samt den tilstedeværende Bank- og Kassebeholdning ved Regnskabets Slutning.

I Indtægterne er indbefattet det foregaaende Aars Bank- og Kassebeholdning, ligesom eventuelle Underskud er indbefattet i Udgifterne:

Regnskabs-Aar	Medlemsantal	Medlems-Kontingent	Aarsbidrag til Fællesforeningen og D. d. D.	Indtægter	Udgifter	Bank- og Kassebeh.
1897—99	64	2,50	1,00	310 22	144 09	166 13
1899—1900	63	„	„	475 29	159 46	315 83
1901	65	„	„	499 23	83 04	416 19
1902	72	„	„	582 10	197 53	384 57
1903	72	„	„	601 53	199 05	402 48
1905	70	„	„	513 03	238 00	275 03
1906	71	„	„	474 28	209 60	264 68
1907	73	„	„	416 56	282 62	133 94
1908	74	„	„	466 94	208 25	258 69
1909	73	5,00	3,00	634 19	356 46	277 93
1910	71	„	„	616 22	324 46	291 76
1911	70	„	„	762 36	775 06	÷ 12 70
1912	70	„	„	430 50	461 59	÷ 31 09
1913	71	„	4,00	421 65	472 84	÷ 51 19
1915	71	5,00 + 3,00	„	1062 00	969 88	92 12
1916	71	5,00	„	523 05	610 53	÷ 87 48
1917	77	10,00	„	772 50	806 18	÷ 33 68
1918	76	„	„	800 71	654 24	146 47
1919	78	16,00	10,00	1866 62	1753 20	113 42
1920	78	„	„	1470 65	1256 11	214 54
1921	78	26,00	20,00	3322 88	2480 05	842 83
1922	79	30,00	„	3262 61	2039 55	1223 06
1923	79	„	„	3632 67	2216 50	1416 17
1924	81	„	„	3823 42	2399 96	1423 46
1925	81	„	„	3878 03	2284 95	1593 08
1926	84	„	„	4177 34	2551 61	1625 73
1927	87	„	„	4203 71	2671 00	1532 71
1928	89	„	„	4137 57	2553 92	1583 65
1929	91	„	„	4355 64	2571 92	1783 72
1930	91	32,00	22,00	4668 11	2767 16	1900 95
1931	92	„	„	4790 63	2853 49	1937 14
1932	92	„	„	4858 22	2765 00	2093 22
1933	96	„	„	4964 83	2735 95	2228 88
1934	94	„	„	5260 65	2696 20	2564 45
1935	97	„	„	5518 45	3358 15	2606 60
1936	100	„	„	— —	— —	— —

2. Bestyrelsen.

Fyns Stifts Dyrlægeforenings Bestyrelse bestod i Henhold til de først vedtagne Love (1861—1897) af 2 Medlemmer, nemlig Formanden og Sekretæren, der begge valgtes for et Aar ad Gangen. Efter Omorganisationen i 1897 inddeltes Foreningen i 5 Kredse, der hver valgte sin Formand, som fungerede i 3 Aar.

De 5 Kredsformænd dannede tillige med Formanden og Sekretæren, der valgtes paa Generalforsamlingen for 3 Aar, Foreningens Bestyrelse, der saaledes kom til at bestaa af indtil 7 Medlemmer.

Efter Lovændringen i 1916 vælges alle Bestyrelsens Medlemmer paa den aarlige Generalforsamling, men saaledes, at et Medlem skal være bosiddende i hver af de 5 Kredse, medens Formanden og Sekretæren vælges uden Hensyn til Bopæl.

Medens Bestyrelsens Medlemmer hidtil havde haft ubegrænset Adgang til Genvalg, bestemtes det ved Lovændringen i 1916, at umiddelbart Genvalg kun kan finde Sted en Gang.

Formanden, der altid har været selvskreven Leder ved alle Møder og Sammenkomster, indvarsler til Bestyrelsesmøder og Generalforsamling samt bestemmer Tid og Sted for disse.

Sekretæren, der tillige er Foreningens Kasserer, fører Forhandlingsprotokollen, ligesom han, naar Formanden har Forfald, varetager dennes Forretninger. Han er ansvarlig for Foreningens Ejendele, saasom Pengemidlerne, Arkivet og Tandinstrumenterne, der opbevares hos Sekretæren.

Hvor mange Bestyrelsesmøder, der i de første 36 Aar af Foreningens Tilværelse har været afholdt, vides ikke, da der ikke i Forhandlingsprotokollen findes Optegnelser herom. Det første Bestyrelsesmøde, der findes indført i Protokollen, afholdtes den 9. August 1897, det næste 25. Juni 1898 og det tredie i 1916.

Der har dog sikkert været afholdt flere Bestyrelsesmøder, særlig efter 1897, men Sekretæren har ikke gjort sig den Ulejlighed at indføre noget herom i Forhandlingsprotokollen.

Siden 1916 har der været afholdt 1—5 Bestyrelsesmøder aarlig, ialt 59 Møder.

Formænd:

H. Sørensen, Odense	1861—1879
N. Bruun Pedersen, Sofiendal ..	1879—1882
H. Sørensen, Odense	1882—1883
N. Poulsen, Svanninge	1883—1890
H. Sørensen, Odense	1890—1901
H. J. Madsen, Bernstorfsminde.	1901—1903

R. Rasmussen, Faaborg	1903—1915
S. J. Sørensen, Odense	1915—1921
J. Jørgensen, Aarslev	1921—1926
Johs. Pedersen, Kerteminde	1926—1932
B. Voss, Rynkeby	1932—

Sekretærer:

M. Koppel, Odense	1861—1887
A. Andersen, Odense	1887—1897
H. J. Madsen, Bernstorfsminde	1897—1901
J. H. Selmer, Odense	1901—1908
Chr. Lund, Odense	1908—1916
J. Jørgensen, Aarslev	1916—1921
Johs. Pedersen, Kerteminde	1921—1925
B. Voss, Rynkeby	1925—1931
J. J. Jensen, Allested	1931—

Bestyrelsesmedlemmer
1897—1916.

Kredsformænd:

1ste	Kreds:	M. C. Pedersen, Kerteminde	1897—1906
	„	J. Jørgensen, Aarslev	1906—1916
2den	Kreds:	R. Pedersen, Glamsbjerg	1897—1916
3die	Kreds:	C. J. Rasmussen, Hesselager	1897—1899
	„	F. Jacobsen, Ørbæk	1899—1916
4de	Kreds:	H. J. Madsen, Bernstorfsminde	1897—1903
	„	R. Rasmussen, Faaborg	1903—1916
5te	Kreds:	P. H. Selmer, Tranekær	1897—1916

Bestyrelsesmedlemmer
1916—1936.

1ste Kreds (Odense—Kerteminde):

J. Jørgensen, Aarslev	1916—1917
Johs. Pedersen, Kerteminde	1917—1921
B. Voss, Rynkeby	1921—1925
O. Rasmussen, Stillebæk	1925—1929
N. C. Jespersen, Odense	1929—1935
J. Nødskou Pedersen, Dalby	1935—

2den Kreds (Svendborg—Nyborg):

F. Jacobsen, Ørbæk	1916—1917
F. Rasch-Nielsen, Ørbæk	1917—1920
P. Jensen, Ullerslev	1920—1926
M. L. Madsen, Kværndrup	1926—1932
A. Thomsen, Stenstrup	1932—

3die Kreds (Faaborg—Assens):

R. Rasmussen, Faaborg	1916—1919
Johs. Skov, Ulbølle.....	1919—1925
J. J. Jensen, Allested.....	1925—1931
E. Jacobsen, Ebberup.....	1931—

4de Kreds (Middelfart—Bogense):

J. Sørensen, Assens.....	1916—1917
P. Tauber, Nr. Aaby.....	1917—1923
Bent Jensen, Brenderup	1923—1929
Svend Møller, Middelfart	1929—1935
H. M. Madsen, Ejby.....	1935—

5te Kreds (Øerne):

J. Andersen, Rudkøbing.....	1916—1922
H. Beyer, Tranekær.....	1922—1928
J. Andersen, Rudkøbing.....	1928—1934
K. Benson, Tryggelev.....	1934—

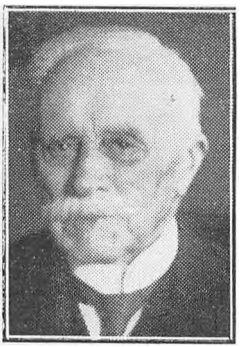
Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af:

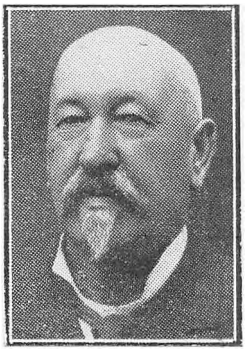
B. Voss, Rynkeby (Formand), J. J. Jensen, Allested (Sekretær), C. Jacobsen, Ebberup, A. Thomsen, Stenstrup, H. M. Madsen, Ejby, K. Benson, Tryggelev og J. Nødskou-Petersen, Dalby.

Æresmedlemmer:

1. Dyrlæge **Hans Jensen Madsen,** Bernstorfsminde, udnævntes til Æresmedlem 1903.

Da Dyrlæge Madsen har været saa elskværdig selv at skrive sit Levnedsløb, der falder sammen med Foreningens, vil vi lade den gamle Kollega selv tale.

2. Dyrlæge **P. G. Forbæch-Jacobsen,** Ørbæk, der udnævntes til Æresmedlem 1925, fik Dyrlægeeksamen 1876 og nedsatte sig straks i Ørbæk, hvor han hurtigt skabte sig en meget stor Praksis.

Han var Medlem af Foreningens Bestyrelse fra 1897—1917; og hans stoute Skikkelse savnedes sjældent ved Møderne, hvor han tog meget livlig Del i Diskussionen.

Dyrlæge Jacobsens største Indsats paa Veterinærvidenskabens Omraade er vel nok hans Modifikation af den Schmidtske Behandlingsmetode af Kælvningsfeberen; det var en meget betydelig Forbedring, men der blev desværre aldrig vist ham nogen officiel Paaskønnelse herfor.

Dyrlæge Jacobsen døde d. 12. Februar 1929 og blev 76 Aar gammel.

3. Dyrlæge **Jacob Andersen Broholm,** Vejle, der udnævntes til Æresmedlem 1926, fik Dyrlægeeksamen 1876 og nedsatte sig straks i Vejle pr. Allested, hvor han praktiserede til sin Død.

Broholm var en dygtig og anerkendt Dyrlæge med en levende Interesse for alt, hvad der vedrørte Dyrlægefaget.

Han tog særlig i sine yngre Aar meget livlig Del i Foreningsarbejdet og har mange Gange holdt indledende Foredrag til Diskussioner.

Dyrlæge Broholm, der var en kendt Klaphingsteoperatør, har ogsaa frembragt flere litterære Arbejder, af hvilke skal nævnes: „Undersøgelse gennem Endetarmen for Drægtighed", og „Koens Mælke- eller Pattefistel, dens Natur og Behandling", der er prisbelønnet af Jubilæumsfonden, desuden har han konstrueret flere Instrumenter.

Dyrlæge Broholm, der var en sjælden god Kollega, døde d. 20. Marts 1927 og blev 73 Aar gammel.

Medlemmernes økonomiske Forhold.

Takstspørgsmaalet spillede i de første 35 Aar af Foreningens Levetid kun en ringe Rolle, idet dette Spørgsmaal sjælden berørtes paa Møderne, og med Undtagelse af Kastrationstaksten, der vist var nogenlunde ens over hele Fyn, bestemte hver enkelt Dyrlæge selv, hvad han vilde have for sit Arbejde, eller rettere nøjedes med, hvad han kunde faa.

Dyrlægernes Arbejde blev i denne Periode meget daarligt betalt, saa selv om de fleste Dyrlæger havde et stort Praksisomraade, var Fortjenesten saa ringe, at det kun var med den største Sparsommelighed, Udgifterne kunde klares.

Saa sent som i Halvfjerserne skulde der saaledes en temmelig stor Praksis til at give en Bruttoindtægt af 3000 Kr., hvorfor der da ogsaa var adskillige Dyrlæger, der ved Siden af deres Praksis drev Landbrug eller Smedeprofession.

At Dyrlægernes Kaar tidligere havde været endnu daarligere, fremgaar af følgende Udtalelse af Dyrlæge H. J. Madsen, København ved Foreningens 50 Aars Jubilæum: „Jeg kan ikke lade være med at erindre en Kollega*) for kun 2 Slægtled siden. Han var Dyrlæge paa Brahetrolleborg i Fyrrerne og Begyndelsen af Halvtredserne og blev af alle anset for en meget dygtig Mand, der havde en umaadelig udstrakt Praksis, og dog kunde han ikke ernære sig og sin Familie derved, men maatte i sin Smedie forfærdige Knive og Økser, som han havde med, naar han red ud i Praksis.

Hans „Ægtøj" var meget berømt der paa Egnen.

For Praksis fik han heller ikke meget. Hos en Forpagter paa Godset fik jeg af og til hans Regninger demonstrativt fremvist til Sammenligning med mine.

Paa den Tid nøjedes man med 4 Mark for en Kastration. Jeg har selv kastreret for 3 Kr. og mindes, hvor svært det var at faa det sat op til 4 Kr."

— Da der i Slutningen af Halvfjerserne kom en betydelig Opgang for Landbruget, rejste der sig da ogsaa Røster inden for Dyrlægerne, som krævede en rimelig Betaling for Arbejdet.

Efter Reorganisationen i 1897, hvor langt de fleste fynske Dyrlæger var bleven Medlemmer af Foreningen, blev Takstspørgsmaalet da ogsaa med stor Styrke taget op, særlig af Dyrlæge Rasmussen, Faaborg, hvilket førte til, at der den

*) M. P. Schiøtte.

31. Juli 1898 vedtoges bestemte Minimaltakster, som Medlemmerne havde Pligt til at følge.

Selv om disse Takster ikke blev overholdt af alle Medlemmer, var de dog en Rettesnor og Aarsag til, at mange Dyrlæger forbedrede deres økonomiske Kaar ganske betydeligt og her igennem fik mere Lyst og Interesse for Arbejdet. Da der efterhaanden opstod nye Arbejdsfelter, som Sterilitetsbehandling m. m., blev der i 1906 nedsat et Udvalg, der skulde udarbejde Forslag til nye Minimaltakster. Dette Forslag blev udsendt til alle Medlemmer, og der indkom Besvarelse fra 65, der med Undtagelse af 5 sluttede sig til Forslaget, som med enkelte Ændringer blev vedtaget den 19. Januar 1907. Herved fremkom Foreningens første trykte Minimaltakst, der udsendtes til alle Medlemmer.

Selv om disse Takster var meget beskedne, hjalp de dog efterhaanden til bedre kollegiale Forhold og betryggede yderligere de økonomiske Kaar, saa der var rolige og ret gode Arbejdsaar, indtil Krigens Udbrud.

I 1909 stillede Den danske Dyrlægeforenings Bestyrelse Forslag om Indførelse af ensartede Minimaltakster for hele Landet, men da vi her paa Fyn lige havde faaet vedtaget nye Takster, var der ingen Stemning for at ændre disse saa hurtigt igen, eftersom de viste sig at være tilfredsstillende.

Med Verdenskrigens Udbrud ændredes dette Forhold imidlertid pludseligt, idet Priserne paa alle Livsfornødenheder hurtigt steg meget stærkt, hvorfor det ogsaa blev nødvendigt at forøge Indtægterne, hvilket skete ved en Takstforhøjelse i 1915, hvor Den danske Dyrlægeforenings Minimaltakst blev lagt til Grund.

Foruden en Forhøjelse af de hidtil gældende Takster paa 25—50 pCt. var den væsentligste Ændring, at der blev indført en særskilt Befordringstakst foruden den gældende Behandlingstakst, medens disse tidligere havde været slaaet sammen i en Fællestakst, beregnet efter Afstanden fra Dyrlægens Bopæl.

Det viste sig dog hurtigt, at de vedtagne Takster ikke kunde give Indtægter, der svarede til de stadig stigende Udgifter, hvorfor der maatte nye Takstforhøjelser til i 1918, 19 og 20.

Efter Forslag af et i 1918 nedsat Udvalg, bestaaende af Dyrlægerne Johs. Pedersen, Kerteminde, J. Jørgensen, Aarslev og P. Jensen, Ullerslev, blev det i 1919 vedtaget, at alle Medlemmer skulde benytte ensartede Regningsblanketter, og at Taksterne for Behandling, Befordring og Medicin skulde opføre særskilt paa Regningen.

Til Trods for de mange Takstforhøjelser forøgedes Dyrlægernes Indtægter dog ikke væsentlig, saa længe Krigen varede, hvilket havde sin Aarsag i, at Kvæget paa Grund

af de høje Kraftfoderpriser ikke blev overfodret og derfor var mere modstandsdygtigt mod Sygdom, men dog særlig fordi Prisen paa Slagtekvæg var højere end Prisen paa Avlskvæg, hvorfor det kun var til særlig gode Avlsdyr, der i Tilfælde af Sygdom søgtes Dyrlæge, medens de mindre gode blev solgt til Slagtning.

Sterilitetsbehandling, der under almindelige Forhold giver Dyrlægerne ret gode Indtægter, havde i disse Aar heller ikke særlig Interesse for Landmændene, idet Køernes Handelsværdi var højst, naar de ikke var drægtige. De høje Hestepriser foraarsagede vel nok, at der kom flere Heste under Behandling, men det kunde dog langtfra opveje den mindre Indtægt ved Kvægpraksis.

Disse Forhold forandredes dog for en stor Del efter Krigens Slutning, dels fordi Køerne da blev fodret stærkere og dels fordi Malkekvæget kom i højere Pris end Slagtekvæget.

Det stærke Prisfald paa Landbrugsprodukterne et Par Aar efter Krigen foraarsagede, at Landmændenes Indtægter formindskedes betydeligt, hvorfor der hurtigt fremkom Krav om Dyrlægetaksternes Nedsættelse, hvilket ogsaa havde været et rimeligt Forlangende, saafremt Takstforhøjelsen havde staaet i Forhold til det gældende Pristal, men da dette ikke var Tilfældet, blev vi nødsaget til at gaa med til Takstnedsættelser i 1923, 27, 28, 31 og 32, førend vi med Pristallet som Grundlag egentlig var forpligtet dertil. Nedsættelsen faldt særlig paa Befordringstaksterne og en Del Specialtakster, men i 1932, hvor de daarlige Tider for Landmændene rigtig satte ind, blev Taksten for Behandling af almindelige Sygdomme ogsaa nedsat med 20 pCt.

Trods den betydelige Reduktion af Taksterne kan det dog ikke nægtes, at Dyrlægerne fra Krigens Slutning til 1931 havde gode økonomiske Forhold at arbejde under. Hvad der i høj Grad bidrog hertil, var den stærke Udvikling, som Kød- og Mælkekontrollen samt Tuberkulosebekæmpelsen havde i disse Aar, ligesom de store Mund- og Klovesygeepidemier til Tider ogsaa gav Dyrlægerne betydelig forøgede Indtægter.

De daarlige økonomiske Forhold, der har hersket inden for Landbruget siden 1931, har jo været stærkt følelig for Dyrlægerne, men heldigvis synes det nu at gaa fremad mod bedre Tider ogsaa paa dette Omraade.

I det efterfølgende gives en kort Oversigt over de Bevægelser, de vigtigste Takster er undergaaet gennem Aarene:

	1897	1907	1915	1918	1919	1920	1923	1927	1928	1931	1932
1. *Konsultativ Behandling*	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2.00	2,00	2,00	1,00
2. *Undersøgelse af en Patient i Dyrlægens Hjem*		1,50	2,00	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	3,00
3. *Undersøgelse i Byen. hvor Dyrlægen bor*	2,00	2,00	3,00	3,00	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00
4. *Landture:*											
Befordringsgodtgørelse pr. løbende km,			0,25	0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20
dog mindst			1,00	1,00	1,00	2,00	1,00	1.00	1,00	1,00	1,00
For Undersøgelse og Behandling af											
en almindelig Patient	3—4,00	3—5,00	2,00	3,00	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00
For anden Patient i samme Besætning			1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
5. *Nat- og Helligdagsture: Dagtakst* + ..		50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
6. *Lejligheds Sygebesøg*		2,00	3,00	3,00	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00
7. *Fødselshjælp:*											
Hos Koen mindst	4—10,00	5—12,00	6,00	10,00	10,00	12,00	10,00	10,00	10,00	10,00	9,00
Med Embryotomi mindst			10,00	15,00	15,00	20,00	15,00	15,00	15,00	15,00	12,00
Hos Hoppen mindst	5—12,00	10—20,00	10,00	15,00	15,00	20,00	15,00	15.00	15,00	15,00	12,00
Med Embryotomi			15,00	20,00	25,00	30,00	25,00	25,00	25,00	25,00	20,00
Hos Soen mindst				6,00	6,00	10,00	10,00	10,00	10.00	10,00	8,00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20
8. *Børkrængning:*											
Hos Koen	5,00	6—8,00	8,00	10,00	10,00	15,00	12,00	10,00	10,00	10,00	9,00
Hos Hoppen	5,00	10,00	10,00	10,00	20,00	20,00	20,00	15,00	15,00	15 00	10,00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20
9. *Kælvningsfeber*	5—8,00	6,00	6,00	5,00	6,00	8,00	8.00	6,00	6,00	6,00	5.00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20

	1897	1907	1915	1918	1919	1920	1923	1927	1928	1931	1932
10. *Efterbyrdens Afløsning:*											
Hos Koen	4—5,00	5—6,00	7,00	5,00	6,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	7,00
Hos Hoppen	4—5,00	5—6,00	7,00	5,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	7,00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20
11. *Drægtighedsundersøgelse og Behandling for Ufrugtbarhed:*											
Den første Ko		Tur-Takst	2,00	2,00	3,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00
De følgende ved samme Lejlighed		0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Med Udskylning af Børen hos en Ko			4,00	4,00	4,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	5,00
De følg. ved samme Lejlighed pr. Stk.			2,00	2,00	2,00	3,00	3,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Drægtighedundersøgelse hos en Hoppe		Tur-Takst	3,00	3,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00
Opblokning af Børmunden hos en Hoppe med simpel Udskylning		Tur-Takst	4,00	4,00	4,00	6,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20
12. *Arsenikvaskning:*											
Kvægbesætning pr. Dyr	0,25	0,25	0,25	0,35	0,40	0,40	0,40	0,30	0,30	0,30	0,25
Heste pr. Stk.		0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20
13. *Attester:*											
Handelsattest Hest eller Ko	5,00	6—10,00	10,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	12,00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40	0,30	0,25	0,20	0,20
Om Uhelbredelighed af en Patient		2,00	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Sundhedsattester ved Lejlighed eller i Dyrlægens Hjem	1—2,00	2,00	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Dødsattest uden Obduktion		1,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00

	1897	1907	1915	1918	1919	1920	1923	1927	1928	1931	1932
14. Kastration:											
Hingste, 1 Aar	4—6,00	4—6,00	10,00	15,00	15,00	15,00	15,00	12,00	12,00	12,00	10,00
„ 2 „	5—7,00	7,00	10,00	15,00	20,00	20,00	20,00	20,00	15,00	15,00	12,00
„ 3 „	6—7,00	8—10,00	12,00	20,00	30,00	30,00	30,00	25 00	25,00	25,00	20,00
„ ældre	10,00	10—15,00	20.00	30,00	30,00	30,00	30,00	25,00	25,00	25,00	20,00
Klaphingste	30,00	30,00	40,00	50,00	50,00	50,00	50,00	40,00	40,00	40,00	35.00
Urhingste			60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	50,00	50,00	50,00	40.00
Tyre	1—4,00	4,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Orner	2--3,00	3.00	4.00	5,00	5 00	5,00	5.00	5,00	5,00	5,00	5,00
Væddere	1—2,00	2,00	2,00	4,00	4,00	4,00	4,00	5,00	5,00	5,00	4,00
Posegrise pr. Stk.			1,50	2,00	2,00	2,00	2,00	3.00	3,00	3,00	2,00
Kalve under 1 Aar			1,00	2,00	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Klapgrise											4,00
Narkose ekstra					5,00	5,00	5,00	3,00	3,00	3,00	3,00
15. Udbødning:											
En Ko	10,00	10,00	10,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	10.00
En Hoppe		30,00									
Sogrise pr. Stk.			0.50	0,50							
16. Kupering af Halen hos en Hest			10,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20.00			
17. Obduktioner med Attest:											
Hest eller Ko		6,00	10,00	10,00	10,00	10.00	10,00	10,00	8,00	8,00	8,00
Svin eller andet mindre Dyr		6,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00	4,00	4,00
+ Befordringsgodtg. pr. løbende km				0,40	0,50	0,50	0,40,	0,30	0,25	0,20	0,20

Antallet af Dyrlæger i Fyns Stift.

Den første Fortegnelse over Antallet af Dyrlæger i Fyns Stift stammer fra 1852, hvor der ialt fandtes 23 Dyrlæger, hvoraf dog kun 20 praktiserede, men samtidig offentliggøres Navnene paa 17 af de mest kendte Kvaksalvere.

I Svendborg Amt fandtes saa godt som alle de nævnte Kvaksalvere bosiddende paa de sydfynske Øer, hvor de besørgede saa godt som al Dyrlægepraksis, idet der kun var en Dyrlæge i Rudkøbing. Saa sent som i 1868 fandtes endnu paa disse Øer kun en Dyrlæge i Rudkøbing og en i Ærøskøbing.

Efter 1852 forøgedes Antallet af Dyrlæger jævnt indtil Slutningen af Firserne, hvor der pludselig i nogle Aar kom en mægtig Stigning paa Grund af Husdyrbrugets stærke Udvikling.

Efter Aarhundredskiftet er Antallet af Dyrlæger igen jævnt stigende, saaledes at der i 1936 paa samme Omraade, hvor 20 Dyrlæger i 1852 daarligt kunde tjene det daglige Brød, nu er beskæftiget 114 Dyrlæger, som gennemgaaende har deres gode Udkomme.

Nedenstaaende Fortegnelse angiver Antallet af Dyrlæger i Fyns Stift fra 1852—1936.

Aar	Praktiserende Dyrlæger	Ikke praktiserende Dyrlæger	Dyrlæger ialt
1852	20	3	23
1868	37	1	38
1873	37	2	39
1879	40	2	42
1883	43	4	47
1888	51	5	56
1894	69	3	72
1899	70	2	72
1904	75	3	78
1909	81	3	84
1914	86	3	89
1919	86	3	89
1924	87	1	88
1929	97	2	90
1936	111	3	114

Af de i 1936 i Fyns Stift beskæftigede Dyrlæger er 99 Medlemmer af Fyns Stifts Dyrlægeforening.

13, der er ansat som Assistenter, er Medlemmer af „Foreningen af yngre Dyrlæger."

2 er ikke Medlemmer af „Den danske Dyrlægeforening".

17 Dyrlæger er udelukkende beskæftiget med Kød- og Mælkekontrol.

Legater,

der bestyres af Bestyrelsen for Fyns Stifts Dyrlægeforening.

Dyrlæge M. B. Koppels Enkes Legat.

Formue 5000 Kr. Renterne af Legatet uddeles een Gang aarlig i 2 Portioner til værdige, trængende Enker efter Dyrlæger, der har praktiseret i Odense By eller Amt.

Legatet kan ikke uddeles, førend visse Formaliteter med Hensyn til Frankrig er bragt i Orden. (Den franske Stat gør foreløbig Fordring paa Legatets Formue).

Dyrlæge Johannes Pedersens Mindelegat.

Formue 2000 Kr. i Østifternes Hypothekforenings 4½ pCt. Kasseobligationer.

Af Legatets Renteindtægt uddeles en eller to Portioner aarligt efter Bestyrelsens Skøn til Dyrlæger i Fyns Stift, Enker eller Børn efter saadanne, som er kommet i Trang, og som kendes værdige til at nyde Legatet, alt efter Bestyrelsens Skøn.

Litterære Arbejder.

Den her givne Oversigt indeholder litterære Arbejder af fynske Dyrlæger. Der er dog kun medtaget Arbejder fra den Tid, Forfatteren har været bosiddende paa Fyn.

Forkortelser:

Ts. f. Vet. = Tidsskrift for Veterinærer.
M. f. D. = Maanedsskrift for Dyrlæger.
Medbl. f. D. d D. = Medlemsblad for Den danske Dyrlægeforening.
D. vetrh. Aarb. = Dansk veterinærhistorisk Aarbog.

B. E. Alliverti, Odense.

Medbl. for D. d. D.: Aarg. 10, Tuberkulosebekæmpelsen.

S. P. N. Andersen, Odense.

Bøger: Tuberkulosen hos Kvæget, Bidrag til dens Bekæmpelse og Begrænsning 1888. Kortfattet Vejledning for Hesteopdrættere 1890. Stambog over fynske Hopper (1-2) 1892-1894.
Undersøgelse af præmierede Hoppers Afkom paa Fyn (1891-1902). I Forening med H. Sørensen: Beretninger om præmierede Hingstes og Tyres Afkom i Fyn (1892-94) 1893-95. Odense Slagterlav 1634-1904, udg. i Anledning af Lavets 270 Aars Jubilæum 1904.
M. f. D.: Bd. 21, Tuberkulose hos Svinet. Bd. 25, Eksportdyrlæger. Bd. 31, Min første Patient.

P. Badskjær, Haarby.

Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 19, Om Jodbehandling af Uterus hos Koen.

K. E. V. Benson, Tryggelev.

Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 13, Iagttagelser vedrørende Snøvlesyge.

H. J. Th. Broholm, Bellinge.

Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 7, Oksebremselarvens Bekæmpelse.

J. A. Broholm, Vejle.

Ts. f. Vet.: 1862, Om Skab (Dermatophagus) hos Heste.
1886, Drægtighed hos en Kvie efter Parring, som fandt Sted, medens der var et Foster i Børen.
M. f. D.: Bd. 4, Om gennemstaaende Galle.
Bd 5. Et Par Ord om Børkrængning og Kejsersnit hos Soen.
Bd 7, Undersøgelse af Drægtighed pr Rektum.
Bd. 9, Bemærkninger om Kastration med dækket Testikel. — Børkrængning hos Hoppen.
Bd 10, Om Afløsning af Efterbyrden hos Kvæg.
Bd. 12, En ny Mælkenaal.
Bd. 13, Maa der paa Grund af Mulighed for Anorchisme tages Reservation ved Klaphingstekastration.
Bd. 14, Spiserørsforsnævring hos Patteføl.
Bd. 15, Kastration med dækket Testikel.
Bd. 16, Kælvningsfeberens Behandling.
Bd. 17, Om Anvendelse af Folium Belladannae.
Bd 18, Om Kloralbehandling hos Søer, der vil bide deres egne Grise.
Bd. 23, Koens Mælke- eller Patlefistel, dens Natur og Behandling(*.
Bd. 24, En forbedret Kælvningsfeberpumpe.

C. A. Bruhn, Vesterskovstedet.

Ts. f. Vet.: 1861, Tapning i Vindkolik hos 2 Føl.

N. C. Caspersen, Tranekær.

Ts. f. Vet.: 1881, Nogle Bemærkninger om Miltbrandsemfysem.
1884, Esscinium sulphuricum.
M. f. D.: Bd. 1, Loven om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene særlig med Hensyn til Tuberkulose.
Bd. 3, Dyrlægernes Indberetning om mildere smitsomme Sygdomme og Arsenikvask. — Dyrlægernes Betaling i den foreslaaede Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyr.
Bd. 5, Loven om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene. — Knuderosen og Rødsyge.
Bd. 16, Veterinærinstruksen om Rødsyge.
Bd. 19, Lidt om kronisk Indigestion hos Malkekoen.

J. Philip Hansen, Knarreborg.

D. vetrh. Aarb.: 1934, Dyrlæger i Odense udgaaede fra den gamle Veterinærskole. — Snivebekæmpelse i Bogense 1802.
1935, Dyrlæger paa Faaborgegnen.

H. P. Hansen, Uggerslev.

M. f. D.: Bd. 31, Om Børslyngning.
Bd. 36, Meddelelser fra Praksis. — Forgiftning med Ensilage.

*) Prisbelønnet af Jubilæumsfonden.

C. Ingemann, Ringe.

Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 17, Coryza contagiosa avium behandlet med Hexametylentetramin.

C. Jacobsen, Ebberup.

M. f. D.: Bd. 30, Kronisk Maveoverfyldning hos et Føl.
Bd. 34, Middel mod Ringorm og Skab. — Fistel fra eller Perforation af Galdetarmen hos en Hest.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 18, Ufrugtbarhed hos Hoppen.

Frode Jensen, Aarup.

M. f. D.: Bd. 22, Amputation af Børen hos Soen. — Kejsersnit hos Soen.
Bd. 24, Et dybt Bringesaar.

J. J. Jensen, Allested.

M. f. D.: Bd. 25, Ribbensfistel i Forbindelse med en Absces i Bughulen.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 13 og **Ugeskrift for Læger 1930.** Helbredelse af Ligtuberkulose ved Behandling med Jod-Jodkaliumopløsning.

P. Jensen, Kværndrup.

M. f. D.: Bd. 5, Om Fødselshjælp hos Svinet.
Bd. 6, Kastration paa Tidholms Metode.
Bd. 12, Infektiøs, follikulær Skedekatarrh hos Kvæget.
Bd. 15, Kvægets Tarmparese.
Bd. 24, Et veterinærmedicinsk Museum.
Aarbog for dansk Kulturhistorie: 1896, „Stevner og Folde 1908". — „Blade af Hovbøndernes Historie" 1911".

P. Jensen, Ullerslev.

M. f. D.: Bd. 24, Medfødt Øjensygdom hos Grise.
Bd. 25, Sunde Besætninger.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 7, Tuberkulosebekæmpelse.

N. C. Jespersen, Odense.

M. f. D.: Bd. 35, Epizootisk Lymphangitis.
Bd. 42, En sjælden Hornsøjle.

C. A. Jørgensen, Odense.

M. f. D.; Bd. 42, Behandling af Retentio secundinarum med Brintoverilte.
Medbl. f. D. d. D.; Aarg. 15, Regulering af Kalcium og Fosforstofskiftet hos stærkt malkende Køer.

J. Jørgensen, Aarslev.

M. f. D.; Bd. 18, Sterilitet hos Kvæget.
Bd. 24, Om Strubepibning efter Fodring med indiske Ærter og Lidelsens Behandling.

F. Klee, Odense.

M. f. D.; Bd. 28, Salvarsanbehandling ved Hestens Lungesyge.
Bd. 35, Indtryk fra Peru.

M. Knudsen, Bregninge.

M. f. D.; Bd. 43, Behandling af Benbrud hos større Dyr.
Bd. 34, Luftinfussion i Yveret ved Behandling af Børbetændelse.
Medbl. f. D. d. D.; Aarg. 7, Om Svinesygdomme.
Aarg. 15, Haardmalkethed og den operative Behandling med nye Instrumenter.
Aarg. 18, Tuberkulinprøver og Tuberkulosebekæmpelse.

Fr. Kruse, Odense.

M. f. D.: Bd. 32, Behandling af Forstoppelse med Gasudvikling (Vindkolik).
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 13, Behandling af Kælvningsfeber med Chlorcalcium. -- Meddelelser fra Praksis.

H. Lange, Mesinge.

M. f. D : Bd. 25, Hest behandlet med Sukker.
Medbl. f. D, d, D.: Aarg. 7, Et gammelt Middel og en gammeldags Anvendelse.

H. J. Madsen, Bernstorfsminde.

M. f. D.: Bd. 5, Radikaloperation for Tilstopning af Patter.
Bd. 8, Vomsnit hos Koen.
Bd 24, Urintrang hos Grisesøer. — Krængning og Fremfald af Børen hos Svinet.

M. L. Madsen, Kværndrup.

M. f. D.: Bd. 28, En Pladesko. Bd. 29 og 31, Nogle Studier over Rajgræsforgiftning hos Kvæget.
Bd 30, Skjøttegaards Retentionsmetode.
Bd. 32, Arsenikvask som Kur mod Ringorm.
— Studier over Naturens Sindrighed ved Kolik hos Hesten og Anvisning paa Veje til Understøttelse af dens Bestræbelser.*) — Mere om Maveruptur hos Hesten.
Bd. 34, Bemærkninger til Striden om Kælvningsfeberens Ætiologi og Patogenese.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 1, Om regnskabsmæssig Støtte ved Ufrugtbarhedsbehandling og Drægtighedsundersøgelser hos Køer.
Aarg. 2, Den veterinære Klassedeling.
Aarg. 4, Kvægtuberkulosens Bekæmpelse.
— Pyoktaninum coerulium som Hjælpemiddel ved Mund- og Klovesyge.
Aarg. 11, Indlæg i Diskussion om akute Infektioner i Børen navnlig med Henblik paa Diagnosen.
Aarg. 15, Yverkatarrh med Lammelse hos Koen.
Berlin. tier. Wochensch: 1922, Beobachtungen über die Behandlung mit Jodjodkalium bei der Puerperalinfektion unsere Haustiere.*)

A. Mikkelsen, Nyborg.

M. f. D.: Bd. 31, Meningitis puerperalis hos Koen.
Bd. 35, Anæmi hos Koen efter Kælvningen.

*) Prisbelønnet af Jubilæumsfondet.

Svend Møller, Middelfart.

M. f. D.: Bd. 34, Om Anvendelse af Kværkeserum. — Tilfælde af Nikotinforgiftning hos en Hest.
Bd. 35, Kejsersnit hos en So.
Bd. 38, Mælkekontrol.

N. O. Nielsen, Odense.

M. f. D.: Bd. 36, Nogle Bemærkninger om vor indenrigs Kødkontrol. — Bd. 41, Om Bedømmelse af tintet Oksekød samt Bekæmpelse af Tænia saginata.
Bd. 42, Ledmus i Skulderen.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 15, Abnorm Lugt i vore Slagtedyrs Kød.
Aarg. 17, Om Septikæmi med særlig Henblik paa Kalveseptikæmi.
Aarg. 18, Om hygiejnisk Udvinding af Blod til Menneskeføde.

A. C. Nielsen, Slukefter.

„Hestens Ydre". (Bog).

H. P. N. Nøhr, Haarslev.

M. f. D.: Bd. 3, Fremfald af Børen hos Soen.
Bd. 4, Bristning af Endetarmen hos en Hest. — Lidt om Overfodring hos Kvæget. — Brud af Pandebenet hos en Hest. — Om gennemstaaende Galle. — Amputation af den krængede Endetarm hos en Hest. — Forskydning af Hovbenet med gangrænøs Betændelse af samme og Bløddelene. — Forgiftning med overdreven Fodring med meget fugtigt og grønt Boghvede.
Bd. 6, En Kværkebyld som Aarsag til Fremfald af Øjeæblet. — Medfødt Forkortning af Forlemmernes Bøjesener hos et Føl.
Bd. 9, Forsnævring af Tyndtarmen hos en Hest. — Haardnakket Forstoppelse hos en drægtig Ko. — Brud af Underkæbens Kindstykker hos et Føl. — Brud af Kodebenet hos en Hest.

J. C. Obel, Svendborg.

M. f. D.: Bd. 3, Alkohol anvendt som Lægemiddel mod Rødsyge.

N. Brunn Pedersen, Sofienlund.

Ts. f. Vet.: 1861, En Lungesygeepizooti fremkaldt ved fordærvet Drikkevand.

N. L. Poulsen, Svendborg.

Ts. f. Vet.: 1863, Et Tilfælde af Mellemgulvsbrok hos Hesten med Indtrængen af Blindtarmen i Brysthulen.

L. Ramvad (Rasmussen), Ringe.

M. f. D.: Bd. 32, Kvægtuberkulosens Bekæmpelse i Mejerikredse.
Bd. 40, Tuberkulinreaktionernes Bedømmelser og Aarsag. (*
Bd. 42, Betragtninger over den praktiserende Dyrlæges kirurgiske Virksomhed.
Bd. 45. Hornamputation paa Tyre. — Om Tyrens Andel i Ufrugtbarhedsproblemet indenfor vort Kvægbrug.
Bd. 46, Kunstig Befrugtning.
Bd. 47, Om Hypofysepræparaters Anvendelse ved Metritis.

*) Prisbelønnet af Jubilæumsfondet.

Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 6, Den mejerikredsvise Tuberkulosebekæmpelse blandt Kvæget. — Tuberkulosebekæmpelsens Maal, Midler og Taktik. — Hvorfor bør Kvægtuberkulosen bekæmpes, og hvorledes sker det?
Aarg. 7, Akute Infektioner i Børen (Diskussionsindlæg).
Aarg. 12, Tuberkulinreaktionernes Bedømmelse.
Aarg. 13, Hornamputation.
Aarg. 17, Kupering af Heste.

F. Rasch Nielsen, Ørbæk.

M. f. D.: Bd. 25, Luftansamling i Blæren hos en Hest.
— Mægtig Sarkom i Bughulen hos en Hest.
Bd. 26, Behandling af fremmed Legeme i Spiserøret.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 6, Tuberkulinprøver før og nu.

F. C. Rasmussen, Indslev.

Mælkeritidende: 1921, Har Temperaturforholdene Indflydelse paa Mælkens Fedtholdighed.

M. Rasmussen, Brobyværk.

M. f. D.: Bd. 22, Kejsersnit og Vomsnit.
Bd. 27, Et Føl behandlet for Tetanus med Magniumsulfat.

R. Rasmussen, Faaborg.

M. f. D.: Bd. 13, Parese hos Plage.
Bd. 14, Kastration med Emaskulator.
Bd. 22, Blodsved hos Hesten.
Bd. 23, Kan Svinets Tuberkulose hidføre fra Smitte fra Høns.
Bd. 25, Nervesnit hos Hesten.
Bd. 28, Et Overskøn (S. 483 og 586).
Bd. 29, Slinger hos Plage.
Bd. 32, Bekæmpelse af Mund- og Klovesyge.
Bd. 34, Om Ansvarsforsikring. — Lidt om Okselinten.

J. H. Selmer, Odense.

M. f. D.: Bd. 14, Raadsaarepizooti.
Bd. 21, Overben. — Operation af Lyskebrok hos en Hest.
— Embolisk Pneumoni og Nefritis.
Bd. 22, Luftrørsforsnævring efter Trakeotomi.
— Kastration af nymfomane Hopper.

P. H. Selmer, Tranekær.

M. f. D.: Bd. 3, Om Anvendelse af Hængesele i Praksis.
— Et Forsøg med Tuberculini Kochii.

E. Skov, Vester Skjerninge.

M. f. D.: Bd. 43, Krampe hos en Hund.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 13, Behandling af Kælvningsfeber med Clorcalcium.
Aarg. 17, En ny Ekzembehandling.

J. Skov, Ulbølle.

M. f. D.: Bd. 34, Kælvningsfeberen. — Lidt Statistik over Kælvningsfeber.
Medbl. for D. d. D.: Aarg. 3, Kødkontrolbemærkninger. — Kontrolsagen.
Aarg. 8, Offentlige Slagtehuse kontra § 2 Kontrol.
— Tuberkulinreaktionerne.
Aarg. 17, Kødkontrol og Afgift.

J. R. Skov, Svendborg.

Ts f. Vet.: 1877, Traumatisk Hjærnebetændelse hos Kvæget.
M. f. D.: Bd. 9, Kastrationsmetoden hos Hesten. — Lungeorm hos Kvæget. — Hurtig Opstaaen og Forsvinding af Staldkrampe. — Urinering gennem Navlen. — Behandling af Navlebrok hos Føl. — Pungbrok.

H. Sørensen, Odense.

Ts. f. Vet.: 1866, Et Tilfælde af Mavepibens Bristning hos et Føl.
M. f. D.: Bd. 3, Et Tilfælde af Elefantiasis hos Hesten.
Bd. 8, Diskussion om Knuderosen.
Bøger: Stambog over Tyre og Køer af rødt dansk Malkekvæg. — Det røde, fynske Malkekvægs Udvikling 1887. — Grundtræk af Husdyrenes Sundhedspleje 1887.

S. J. Sørensen, Odense.

M. f. D.: Bd. 7, Om Efterbydens Tilbageholdelse hos Koon.
Bd. 15, Et Par Ord om Kastration.
Bd. 28, Ufuldstændig Børkrængning hos Hoppen.
Bd. 30, Om Behandling af Børslyngning.
Bd. 36, Børslyngning hos Hoppen.

P. A. Tauber, N. Aaby.

M. f. D.: Bd. 15, Om Forstoppelsesbegrebet.
Bd. 16, Miltbrand hos en Mand og 2 Køer.
Bd. 17, Pludselig opstaaet Strubepibning.
Bd. 20, Velmelages Uteruspumpe.
Bd. 23, Medikamentel Behandling af Mestritis hos Kvæg.
Bd. 24, Stomatitis ulcerosa eller Scorbut.
Bd. 27, Den elektriske Lommelygte.
Bd. 33, Buksbomforgiftning hos Svinet. — Veterinære Forhold i Frankrig.
Medbl. for D. d. D.: Aarg. 2, Hvor meget har den praktiserende Dyrlæge at leve af. — Veterinær Journalistik.
Aarg. 5, Læser De noget?
Aarg. 7, Apthisation.
Aarg. 9, En Hest og en Dør.
Aarg. 15, Lejeforandring af Maven hos en Ko.
Aarg. 16, Afhorning af Tyre.
Aarg. 17, Tyrehornene.

L. T. D. Torup, Nyborg.

D. vetrh. Aarb.: 1935, Nogle Optegnelser om 50 Aars Dyrlægevirksomhed.

K. H. Trammer, Svendborg.

Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 10, Tuberkulosebekæmpelse.

B. Voss, Rynkeby.

M. f. D.: Bd. 36, Rivarnol.
Bd. 39, Kælvningsfeber med Krampe og dens Behandling.
Medbl. f. D. d. D.: Aarg. 12, Om Kælvningsfeber med Krampe og dens Behandling.
Aarg. 13, Et Patteinstrument. — Roe i Spiserøret hos en Ko. — En Roekrog.
Aarg. 15, Intravenøs Injektion af Chlorcalcium og Kloral.
Aarg. 16, Indtryk ved Forhandlingerne ved det 4de nordiske Veterinærmøde. — Tuberkulinkanyle med Bajonetansats.
Aarg. 17, Afhorning. — Indtryk fra Finland og Kælvningsfeberen. — Operation af kryptorkide Grise og andre Operationer paa Grise.
Aarg. 18, Fjerkrætuberkulinet.
Aarg. 19, En Uteruskrog.

Ved at se tilbage paa de forløbne 75 Aar kan vi ikke andet end glæde os over de Fremskridt, vi har gjort som Stand. Husdyrbrugets stærke Udvikling og de betydeligt forbedrede hygiejniske Forhold har udvidet Arbejdsfeltet meget stærkt og bidraget til, at Dyrlægerne har kunnet udføre et Arbejde ikke alene til Gavn for Standen, men ogsaa for hele Samfundet.

Foreningen har som Sammenknytningspunkt for Dyrlægerne bidraget til bedre kollegiale Forhold Medlemmerne imellem, fremmet Dyrlægestandens Interesser og forbedret de økonomiske Kaar meget betydeligt, hvorfor vi her med Taknemlighed vil mindes de Mænd, der gennem de mange Aar har udført et stort og uegennyttigt Arbejde i Foreningens Tjeneste til Gavn for hele Dyrlægestanden, og vi vil ønske og haabe, at der indenfor Fyns Stifts Dyrlægeforening stadig maa findes Mænd, der i Fremtiden kan føre Udviklingen videre til Gavn for Standen saavel som for hele Samfundet.

Denne her foreliggende Oversigt over Fyns Stifts Dyrlægeforenings Historie indtil 1936 gør i ingen Henseende Fordring paa at være noget originalt Arbejde. Det maa i det væsentligste betegnes som et Samlearbejde, hvortil Stoffet er taget fra Foreningens Arkiv og Forhandlingsprotokol, Tidsskrift for Veterinærer, Maanedsskrift for Dyrlæger, Medlemsbladet for Den danske Dyrlægeforening, Den danske Veterinærstand og Dansk veterinærhistorisk Aarbog, suppleret med forskellige mundtlige Meddelelser og personlige Erindringer. Materialets Ufuldkommenhed har bevirket, at der sikkert kan paavises adskillige Mangler i Fremstillingen, ligesom den valgte Ordning af Stoffet har medført uundgaaelige Gentagelser paa visse Punkter.

Det er dog mit Haab, at Arbejdet i nogen Maade vil opfylde sin Hensigt: at give en Oversigt over Fyns Stifts Dyrlægeforenings Udvikling gennem de 75 Aar. For værdifuld Hjælp ved Udarbejdelsen takker jeg Foreningens Æresmedlem, Dyrlæge H. J. Madsen og Direktør, Professor C. H. Hansen, ligesom jeg takker „Det veterinærmedicinske Forlag" og „Dansk veterinærhistorisk Samfund" for velvilligt Laan af Klicheer.

Allested i Juli.

Forfatteren.

En gammel fynsk Dyrlæges

Erindringer og Oplevelser.

Af Dyrlæge **H. J. Madsen**, København.

Af gammel fynsk Bondeslægt er jeg født i Hønnerup i Gelsted Sogn paa Fyn den 24. Marts 1850. Min Fødselsdag var en Søndag, og det blev ofte sagt, at et saadant Søndagsbarn havde særlig lyse Kaar i Vente, som Vuggegave. Jeg voksede op under meget primitive Forhold. Jeg var den 4. i Rækken af 5 Søskende.

Efter min Konfirmation deltog jeg i alt forefaldende Arbejde i Hjemmet, og det var strænge Arbejdsaar. Der var Pløjning, Hø- og Høstarbejde, Mergelgravning, Grøftegravning, Dræning og om Vinteren Tærskearbejde.

Efter Krigen skulde der spares paa alle Kanter, hvorfor vi særlig om Vinteren beskæftigede os med forskellige Haandarbejder. Jeg drev det saa vidt, at jeg lavede flere Sæt nyt Seletøj, der viste sig at være ganske fortrinligt under Brugen. Et flot Ridetøj, som jeg lavede til mig selv, brugte jeg ogsaa efter at jeg var bleven Dyrlæge.

Der var næsten ingen Tid eller Lyst til Læsning, alt gik i praktisk Retning der i Hjemmet. Lidt af Ingemanns Romaner og Almanakhistorier var alt, hvad jeg overkom.

Fader var derimod meget læsende, og det fik vi godt af, naar vi sad og hørte til under Beskæftigelsen med vor Husflid.

Efterhaanden opstod der Trang i mig til at faa noget mere lært, hvorfor jeg tænkte paa at komme paa en Højskole. Disse Skoler var da begyndt at blive mere almindelige. Min ældste Broder, der da var Fuldmægtig paa Byfogedkontoret i Fredericia, satte sig stærkt imod dette mit Ønske, idet han sagde, at vi ikke skulde have en kalkunsk Bonde ud af mig. Nej, hvis jeg vilde læse, skulde jeg komme over til ham, saa vi kunde se, hvad jeg duede til i den Retning. Det blev saa bestemt, at jeg om Vinteren 1867 skulde komme til Fredericia, hvor min Broder skaffede mig et Par Lærere, som skulde forberede mig til Præliminæreksamen.

Det blev en streng Vinter for mig saaledes paa en Gang at skulde læse hele Dagen i Stedet for, som jeg var vant til, at bruge mine Kræfter og færdes i den fri Natur. Mine Lærere var ikke meget indstillet paa at give mig Un-

derretning om de Ting, der forlangtes til Præliminæreksamen. Det var meget svært for mig at aflægge mit Bondesprog, det „Mælfardsfynsk," som taltes i mit Hjem.

Hvor led jeg ikke ved, at min Svigerinde gjorde Løjer med mine fynske Udtalelser.

Med Undervisningen gik det jævnt daarligt, især kneb det med at faa lidt Matematik banket ind i mit Naturhovede. Min Broder og jeg blev derfor enige om, at hvis jeg skulde tage Præliminæreksamen, maatte jeg til København, og det blev bestemt, at jeg skulde gaa paa Kursus hos Fuldmægtig Julius Petersen. Den Gang var en saadan Rejse til København ikke, som nu, et almindeligt Foretagende, hvorfor det var med stor Spænding, jeg den 23. Marts 1868, Dagen før min 18-aarige Fødselsdag, drog til Hovedstaden.

Min første Tur i København var til Fuldmægtig Julius Petersen.

Han spurgte mig paa en barsk Maade, om jeg kunde noget, efter at jeg havde sagt ham, at jeg vilde tage Eksamen førstkommende Juni Maaned. „Nu kan vi se, hvad De duer til," sagde han, og med den Besked begyndte jeg Dagen efter paa hans Kursus sammen med 6 andre Deltagere. Her var ganske anderledes Gang i Sagerne end i Fredericia, for her vidste man, hvad der fordredes til Eksamen, og Julius Petersen var en dygtig Lærer, der forstod at gøre alt, hvad der fordredes, for at Formaalet kunde naas.

Det, der kneb mest for mig, var Tysk, som jeg havde valgt til Eksamensfag. Min Lærer heri var vist heller ikke videre ernergisk, og Professor Oppermann gav mig til Eksamen tg heri. Julius Petersen blev meget betænkelig med dette Resultat, men da han hørte, jeg var godt tilfreds og ikke havde ventet mere, satte han godt Mod i mig til at gaa videre. Uagtet Prof. Adolf Steen lynede og tordnede ganske nederdrægtigt over min Matematik, gav han mig dog g. i Aritmetik og mg. i Geometri. I Historie og Geografi gav Prof. Edvard Holm mig mg., saa jeg i det Hele fik en pæn Eksamen og rejste stolt og glad hjem i Ferien.

Det blev bestemt at jeg skulde læse til Dyrlæge, og d. 21. August 1868 mødte jeg paa Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole for at indmelde mig som Elev. Paa Kontoret sad den gamle Fuldmægtig Jokumsen, der gav mig en Undervisningsplan, og paa min Forespørgsel om hvor jeg skulde begynde Arbejdet, henviste han mig til at læse i Planen. Jeg stod da udenfor paa Pladsen og grandskede i den vidtløftige Plan over alle de Fag med de for mig fremmede Navne, uden at det var mig muligt at hitte ud af, hvor en vordende Dyrlæge skulde begynde, eller hvor jeg skulde gaa hen. Jeg gik over i den store Hovedbygning, og i den store Vestibule, der imponerede mig, traf jeg en ældre Herre, som

jeg spurgte, om han kunde sige mig, hvorledes jeg havde at forholde mig for at paabegynde Studiet til Dyrlæge.

„Naa," sagde han, „skal De være Veterinær, saa gratulerer jeg Dem den Onde lyne mig med at være kommen paa denne Møganstalt." Han gav mig saa nogen Besked, som jeg efter den Salut ikke rigtigt stolede paa.

Det viste sig senere, at han var en gammel Elev, der havde gaaet og „bumlet" paa Skolen i mange Aar.

Der stod jeg saa og gloede, til der kom andre Unge, som ogsaa skulde begynde der, og vi drøftede saa, hvorledes Undervisningen skulde foregaa.

Efter Planen blev vi klar over, at der til 1ste Del skulde læres Fysik, Kemi, Zoologi og Botanik.

Fysikundervisningen skulde begynde næste Dag Kl. 9 i Auditorium VII. Jeg mødte til den angivne Tid, og et Kvarter over Tiden traadte en middelhøj, noget tynd Herre ind. Hans Maade at gaa paa gav et tilforladeligt Indtryk, dette med et lille Nik for hvert af hans faststemplede Fodtrin. Det var Docent N. J. Fjord. Fysik, som han skulde undervise os i, havde jeg aldrig før stiftet Bekendtskab med. Jeg lovede mig selv, at jeg nok skulde passe godt paa at faa det lært. Det var nogen Skuffelse for mig, at Docenten straks gik hen til Bordet og begyndte med „mine Herrer" og saa holdt et indledende Foredrag over Fysikken, og, da den elektriske Klokke ringede, med et Buk forlod Lokalet. Jeg var meget skuffet, jeg, som havde troet at faa Anvisning paa en Bog, hvori jeg kunde læse om Tingene, skulde nu være indstillet paa at faa Kundskaberne gennem Øret; det var noget aldeles nyt for mig, og saa kneb det med at forstaa Docentens lidt jydske Dialekt. Min Skrivefærdighed var heller ikke saa stor, at jeg kunde nedskrive Foredraget.

Noget lignende gik det i næste Time. Her indtraadte en ældre, sortklædt, pertentlig Herre med høje Fadermordere og et Silketørklæde om Halsen. Hans Ansigt var blegt, men med et lille venligt Smil. Det var Prof. Barfod, der skulde forelæse Kemi for os. Han var en meget sensibel Herre, der altid eftersaa, om Termometret holdt sine 15°, før han begyndte sin Forelæsning. Naar det var Blæst eller Regn, saa vi ham komme gaaende med Galocher, 2 Paraplyer og en Stok; han nikkede venligt til os, naar vi i dyb Ærbødighed hilste paa ham. Han talte meget sagte, saa jeg i Begyndelsen ikke kunde høre eller forstaa alle de Tegn og Bogstaver paa Grundstofferne, som han paa en smilende Maade afleverede til os. Heller ikke han gav os Anvisning paa nogen Bog, hvor vi kunde læse om alle de mærkelige Ting, jeg for første Gang hørte om.

Der var stor Handel med Kollegiehefter af tidligere

Elever, men de viste sig at være af mere eller mindre Værdi for os.

Alle disse Tal, Formler og sære kemiske Forbindelser gjorde, at jeg i den første Tid var Fortvivlelsen nær, at lære alt dette for at kunne kurere Dyr, Dyr, som vi aldrig saa, syntes jeg, var ud i det blaa. At søge Raad og Vejledning hos Dhrr. Professorer turde vi ikke, dertil holdt de sig alt for højt hævet over os. Dertil kom, at ingen spurgte, om vi var Stede eller ikke, de syntes lige glade med, om vi var der eller ikke. I det Hele en Hjemløsfølelse for os i den første Tid.

I Zoologi havde vi Prof. Schiødte. Han holdt Forelæsninger om Aftenen. Det var vist udmærkede poetiske Foredrag, men noget at lære efter til Eksamensbrug syntes jeg ikke, det var. Det var efter hans Maade at tage det paa næsten en Slags Underholdning for os. Han hadede Lytkens og Krøyers Lærebøger, som han altid gjorde Nar af. Ved Eksamen fordrede han en Del, som jeg ikke mindes at have hørt et Muk om i hans Foredrag.

I Botanik havde Prof. Joh. Lange derimod ganske anderledes Greb paa at lære os om Planterne. Hans Ekskursionsture med os var sande Fornøjelsesture, idet baade han og hans Assistent, Stefan Nyland, velvilligt gav os Besked om Planterne, naar vi spurgte.

Efter Sommerferien 1869 begyndte jeg at læse til 2den Del. Om Morgenen gik vi hver Dag i Smedien for at lære at smede Hestesko. Det var Docent Westring, der var Lærer heri. Han var en underlig, faamælt Mand, som gav os Underretning næsten uden Ord. Vi fik først Øvelse i at smede Sømten af gamle Hestesko, for at vi derved kunde faa Haandelaget til at bruge Hænderne under Smedningen, og først naar vi kunde strække en smuk firkantet Sømten, fik vi Lov til at smede Hestesko. Vi fik alle anskaffet Arbejdsbluser og Skødeskind, og det kan nok hænde, at der var livligt Spektakkel, naar alle vi 20 unge hamrede løs paa det gloende Jern. Vi var 2 om hvert Ildsted og hver Ambolt og skiftedes til at slaa med Forhammeren. Det var slet ikke uden Fare at arbejde der, idet der af og til suste en gloende Hestesko højt i Luften, naar den af en ubehændig Medhjælper blev ramt af Forhammeren, saaledes at den røg ud af Tangen for ham, der skulde forme den. Dette Smederi var rigtig noget for mig. Det var noget, hvorved jeg kunde komme til at anvende mine praktisk udviklede Evner. Jeg fik da ogsaa hurtigt Smedeprøven, og efter denne fik jeg Lov til gratis at fortsætte med Øvelsen, ja, jeg fik endogsaa lært at smede Søm, som slet ikke er saa let, naar de skal være bruglige. Hr. Westrings Undervisningsmanèr var underlig; han kom ofte uformodet, tog Tangen med det gloende

Jern fra os og med Hammeren viste, hvorledes vi skulde gøre; men for at høre, om han sagde noget, maatte vi tage os i Agt for ikke at bøje os ned til ham, da vi saa kunde risikere at blive ramt i Panden af Hammeren, naar han løftede den til Slag. Jeg kan ogsaa huske, at Westring en Gang kom bag paa mig uden at jeg anede det, tog han en lang Sømten fra mig og kastede den i Brokkassen med de Ord: „Simpelt Arbejde kan ogsaa gøres omhyggeligt." Jeg maa vel have staaet og sløset med det, men det var en god Lærdom for mig. Jeg drev det til ved Eksamen at erhverve mig et ug i Beslagkunst, hvilket, efter hvad Prof. Stockfleth, som var Censor, sagde til mig, var en uhyre sjælden Karakter i det Fag, hvorfor han ønskede mig til Lykke dermed, noget uhørt og for mig uoplevet af en Censor som Prof. Stockfleth. Docent Vestring sagde derimod ingen Ting.

Det største og sværeste Fag var Anatomien, der foredroges af Etatsraad, Prof. Bendz. Det var med største Estime, næsten med Andagt, jeg gik til hans Forelæsninger. Denne ældre i hele sin Fremtræden fine, noble Mand indgød ved sin Fremtræden den allerstørste Respekt. Han mødte altid til Forelæsningen i fin, sort Diplomatfrakke og altid med fint pudset Fodtøj paa de smaa Fødder. Det var, som om han gik til en uhyre hellig Handling. Der var noget fint dramatisk over hans Fremtræden og Foredrag, og den kyndige og sikre Haand, hvormed han behandlede og fremstillede indbragte Præparater, glemmer man ikke; ogsaa hans straalende Talent til med faa Streger at illustrere Tingene paa den sorte Tavle var ganske enestaaende, men jeg havde en Følelse af, at han skulde skynde sig for at faa det store Pensum igennem. Det lettede os imidlertid meget, at han havde skrevet de ypperlige Lærebøger i Faget, hvilket vi meget savnede i andre Fag, navnlig i Patologien. Det var utænkeligt, at nogen skulde vove at henvende sig til Etatsraaden. Han har aldrig henvendt et Ord til mig uden for Eksamen, men der var han høflig og uden Spydigheder om éns Dumheder. Undervisningen, vi fik i Dissektion, var kun fattig og knap. Etatsraaden gav sig ikke af med manuelle Ting, og hans Assistent, Dr. Krabbe, gik omkring som en nærsynet, underlig, tør, sær Mand og sagde ingen Ting. Det var maaske Betjenten, Knudsen, vi lærte mest af ved at se ham fremstille Præparater til Undervisningen; ogsaa til at sælge lavede han fine Bensamlinger, som blev lufttørrede uden for Dissektionssalen. Det var om Aftenen, vi øvede os i Dissektion, og herved var vi gerne overladt til os selv, hvorfor det ofte gik meget livligt til. Der blev kastet med Kødstykker, og undertiden udviklede det sig til hele Batailler. En Gang under en saadan traadte pludselig Etatsraaden ind, noget, som aldrig var hændt før. Han bebrejdede os paa den

noble og elegante Maade, der var ham egen, „at vi kunde nænne at profanere Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole ved at tilsvine et Lokale, hvis Mage ikke fandtes i Verden." Det kan nok være, at den Tale gjorde sin Virkning, vi indsaa meget vel, at vi havde baaret os drengeagtigt ad, hvorfor der efter den Tid var Ro i Dissektionssalen. Fysiologien blev den Gang foredraget sammen med Anatomien, og jeg ser endnu Etatsraaden ved sine Forelæsninger paa sin elegante, teatralske Maade træde et Par Skridt frem, forevise Præparater og Tegninger og sige: „Der ser De, mine Herrer, hvor vist Naturen har indrettet alt." Vi fik Følelsen, som om det var ham, der havde udfundet, hvorledes det hele egentlig foregik, det var, som om han trak Tæppet bort for det hemmelige Rum, som vi fik Lov til at kigge ind i, for vi var kun værdige til at kikke og beundre. At have eller nogensinde faa selvstændige Begreber eller Mening om Tingene, nej, det var udelukket for os, saa lavtstaaende Kroppe, som vi følte os over for saadan Storhed og Visdom, som her mødte os.

Mikroskopi var der den Gang endnu ikke Undervisning i, der stod kun opstillet en Række Mikroskoper, hvori vi kunde se de derunder indlagte histologiske Præparater, men selv at behandle eller haandtere et Mikroskop var aldeles udelukket, det var et alt for fint og kostbart Instrument for os.

Et saa vigtigt og belærende Fag som Patologien, indre Medicin, Farmakologi, Farmaci og alt dertil hørende blev doceret af Prof. Bagge. Jeg mindes endnu de lange Forelæsninger om almindelig Patologi, om Sygdommens Væsen og Aarsag, om de lange filosofiske Betragtninger over Begrebet Feber og Flogiston og de henflydende teoretiske Betragtninger over antiflogistiske Midler og Behandling, hvilket gav mig Følelsen af noget sært aandeagtigt, som stammede fra en ukendt Verden, der var meget vanskelig at faa Indblik i. Endvidere om de smitsomme Sygdomme, der kunde opstaa af Miasmer og Kontagium, og derefter kaldtes miasmatiske og kontagiøse Sygdomme; ja, det var vist god Latin i den Tid, som vi arme Spirer havde stort Besvær med at faa lært. I min Skoletid var Termometret ikke brugt til Maaling af Legemstemperaturen. Feberens Grad og Styrke bestemtes udelukkende ved Pulsslagets Antal og Beskaffenhed, Aandedrættet, den ydre Legemsvarme og Kongestion i synlige Slimhinder. Fandt man deraf Feber, ja saa var antiflogistiske Midler indiceret. Den første af disse var Aareladning, der havde det Gode, at Folk kunde se, der blev gjort noget, og dette, at se Blod i strømmende Mængde flyde ud, og saa at Dyrlægen igen var Mand for at standse Strømmen, gjorde en vis Effekt, og gør det vist endnu. Af andre

Midler blev Salpeter, Salmiak og senere Brækvinsten almindelig anvendt.

Professor Bagge var ogsaa Forstander for den stationære Klinik, hvor vi skulde gøre os praktisk habile til at behandle syge Dyr, hvoraf der altid var mange. Den Gang var Prisen for opstaldede Dyr meget ringe, og jeg antager, det var af den Grund, der blev sat saa mange Dyr ind, for den Behandling, de fik, var, synes jeg nu, ikke meget bevendt. Prof. Bagge mødte altid i Klinikken i Diplomatfrakke og høj Hat. Selv i den værste Vinterkulde har jeg aldrig set ham med Overfrakke paa. Manchetskjorten var ikke altid knappet foran, saa vi kunde se hans laadne Bryst, naar Skjorten under Bevægelserne aabnede sig; han gik altsaa heller ikke med Uldtrøje under Skjorten. Naar han om Vinteren kom gaaende over i Klinikken, saa man kam derfor ofte „skutte" sig og gnide Hænderne energisk.

I denne Paaklædning var det derfor ikke saa underligt, at han sjældent foretog sig noget, hvorved han kom i nær Berøring med Dyrene, hvorfor Undervisningen nærmest bestod i en svævende, teoretisk Konversation om den foreliggende formodede Sygdom, naar Krisen vilde infinde sig osv.

Der var vel nogen Øvelse i Perkussion og Auskultation, men nogen Art havde det dog ikke. Vi kendte jo ikke noget til Bakterier og deres Forhold som Sygdomsaarsag og heller ikke til Antiseptik, dog var Karbolsyre begyndt at blive brugt i Form af Karbololie, der var Prof. Bagges Universalmiddel til Brug ved Saarbehandling.

Prof. Stockfleth kunde derimod ikke indse Nytten af Karbololien, han sværgede stadig til Blaastensvand, et Forhold, der var meget desorienterende for os Elever, idet de to Herrer var Censorer ved Eksamen i de kliniske Fag hos hinanden, saa det ikke altid var saa let for os at balancere mellem disse Synspunkter. Vi Elever arbejdede den Gang nærmest for at faa Eksamen, det store, truende Spøgelse, der stod der forude, at dygtiggøre os til den praktiske Gerning, vi skulde gaa ind i, kom ligesom i anden Række. Den store Videnskab fordrede sin Ret, derfor var hele Apparatet med Diplomatfrakke og høj Hat og mig tre Skridt fra Livet vel nødvendigt for at vise den enorme Højde og de imponerende Vidder, denne Videnskab aabnede os en Smule Adgang til at kikke ind i.

Uagtet jeg var meget flittig til at møde i Klinikken og sørgede for at faa saa mange Patienter som muligt for derved at faa Øvelse og Indsigt med deres Behandling, saa var det, som det hele gled forbi een uden noget videre Udbytte. Prof. Bagge vovede man jo ikke at spørge, fordi vi som Regel kun fik et ironisk Spørgsmaal til Svar. Han nøjedes med at læse vore Journaler og foreskrive os den Medicin, der skulde gives.

Hans Assistent, Løjtnant Bekker, som vi var nærmest henvist til at spørge, var vist mere Løjtnant end Kliniker, saa der fik vi ikke megen Underretning af Værdi.

— Vidt forskellig herfra var Prof. Stockfleths Undervisning, der var mere praktisk anlagt. Han skev ogsaa stadig praktiske Bøger om Kirurgi, som han underviste i, og som vi syntes var Hovedhjørnestenen for vor fremtidige Virksomhed som Dyrlæger. Professoren, der selv tidligere havde været praktiserende Dyrlæge, mødte ikke i Diplomatfrakke og høj Hat, han var kendt af de mange Klienter, som Skolen den Gang havde, og forstod paa en meget praktisk Maade at omgaas dem. De saa alle op til ham, hvad der skaffede ham stor Respekt ogsaa blandt os Elever. Hans forstrinligt ledede Operationsøvelser var af stor Tiltrækning for os, idet vi her lærte en meget væsentlig Del af det, vi senere som Dyrlæger fik Brug for, Prof. Stockfleth var en i allerhøjeste Grad optaget Mand, idet han, foruden at forelæse Kirurgi, ledede Operationsøvelserne og Fødselshjælpen og tillige var Leder af den ambulatoriske Klinik, som den Gang var meget stor, og hvor han næsten daglig i Praksis foretog lange Køreture i Københavns Omegn. Han havde altid meget travlt, og man saa ham vimse omkring med raske, vævre Skridt og Bevægelser. Selv om han ikke gav sig af med den enkelte af os, havde vi dog en knusende Respekt for ham, saa vi kunde gaa i Ilden for ham, om det var nødvendigt. Vi holdt af ham som en faderlig Ven, men som jeg dog ikke kunde tænke mig at komme paa nærmere Hold.

Heller ikke han kendte videre til Antiseptik, Aseptik og Bakterier. Ved vore Operationer og Øvelser blev der ikke anvendt nogen Antiseptik. Saarfeltet blev ikke afvasket, og jeg tror endog, vi advaredes mod at fugtiggøre det Sted, hvor vi gjorde vore Indsnit. Den eneste Gang, jeg mindes en lille Antydning af Antiseptik, var, da han opererede Kongens Ridehest for Strubepibning.

Jeg havde den Patient at passe, og jeg mindes, at Prof. hver Dag kom over i Stalden med en Refraichør og overdouchede Saaret med Karbolvand efter Operationen.

Den Dag, Operationen skulde foretages, kom et kongeligt Køretøj med rød Kusk og 3—4 høje Herrer, der vilde overvære Operationen. Prof. gik nervøs omkring og gav Ordrer og Instruktioner til os om, hvorledes det hele skulde foregaa. Han var iført en gammel Dragt uden Kittel, som den Gang ikke kendtes. Det undrede mig, at han ikke var finere, nu da alle disse høje Herrer kom til Stede.

Det blev mig forundt at holde Hovedet og senere at ride Hesten rundt paa Ridebanen, men da jeg ikke havde et ordentligt Ridetøj, gjorde jeg vist en meget ynkelig Figur paa den meget livlige og fyrige Hest.

Operationen lykkedes, saa vidt jeg ved, godt, og kort Tid efter havde vi den Glæde, at Prof. blev hædret med Ridderkorset.

Kongen kom ofte kørende ud for at se til sin Hest. Han henvendte sig første Gang paa Vagtstuen for at faa Besked om, hvor Kongens Hest stod. Den vagthavende Kandidat kendte ham ikke, men pegede hen paa Stalden, hvor Hesten stod, idet han forklarede, at naar han gik ind ad den 1ste Dør og saa til venstre, stod Hesten der. Kongen takkede og gik over mod Stalden. Kandidaten blev meget forbavset, da han saa Prof. Bagge komme farende og med Hatten i Haanden teede sig saa ærbødig for denne Mand.

Hver Gang Kongen besøgte sin Hest, gav han Staldbetjenten en Specia i Drikkepenge. Da jeg fortalte Prof. Stockfleth det, sagde han: „Ja, Madsen, ja, Madsen, det er dyrt at være Konge!"

Prof. Prosch underviste os i Husdyrbrug, Hestens Ydrelære og Beslaglære. Han var endnu mere end alle de andre Lærere højt hævet over os Elever. Han var vistnok en meget lærd Herre, som vi skulde omgaas med stor Forsigtighed, for ved den mindste Forstyrrelse afbrød han sine Forelæsninger, den store Aare i hans Pande svulmede synlig op, og det varede lidt, førend han igen kunde fortsætte. Hans Forelæsninger var ikke saa lige til at forstaa, da han benyttede lange indskudte Sætninger med bidske Sidehug om anderledes tænkende eller kritiske Bemærkninger om det Bestaaende, saa det var meget svært at finde ud af, hvad hans Mening om Tingene var. Det lettede os dog noget, at han var en meget flittig Forfatter, der skrev mange Bøger, som vi læste for at søge at finde ud af, hvad den strænge Mand egentlig mente; men det var nu heller ikke saa lige til, for hans Skrivemaade var tung og vidtløftig med meget lange Sætninger og Indskud, saa her var det ogsaa svært at finde Guldkornet. — Han skulde ogsaa bibringe os praktisk Øvelse i Bedømmelse af Hestens Eksteriør, men her var hans Væremaade saa kritisk og bidende, at det var med Angst og Bæven, vi mødte der. Vi havde en Følelse af, at han saa ned paa os elendige Veterinærer, som han lod nedsættende Ytringer falde om ved adskillige Lejligheder. Jeg husker den sære store Naade, vi følte, naar vi ved meget sjældne Lejligheder, f. Eks. i Ydrelære, undgik en sønderlemmende Kritik, som altid skulde have Afløb, om ikke over andet, saa over Lokalet eller over Belægningen i Ridehuset med Bark, saa det ikke var til for ordentlige Mennesker at opholde sig der under Øvelserne. Prof. Prosch var dog sikkert en stor Hippolog og Kender af Heste, men vi fik dog ikke megen Viden af denne frygtindgydende Mand. Vi var meget ængstelige ved at gaa til Eksamen hos ham, der vankede

næsten altid megen Ironi. Jeg overværede en Gang en meget pinlig Episode ved en Eksamen. En noget ældre Elev kom til Eksamensbordet. Prof. Prosch lagde en Bunke Sedler foran Eleven, der trak en. Denne tog Prof., idet han sagde: „Her staar," og saa læste han de tre Spørgsmaal op, som stod skrevet paa Sedlen, hvorefter han anbragte Albuerne paa Bordet og Hænderne for Øjnene. Efter nogen Tids Tavshed spurgte Eleven, om han ikke maatte faa eet Spørgsmaal ad Gangen. Prof.'s store Aare i Panden svulmede, han gentog Oplæsningen af de 3 Spørgsmaal og indtog derefter igen den samme Stilling. Endelig, efter nogen Nølen og efter at Prof. havde set paa sit Ur og sagt noget om, at der kun stod 20 Minutter til Elevens Raadighed, begyndte denne at tale noget om det først opgivne Spørgsmaal, og da han pavserede og saa afventende paa Prof., sagde denne, „ja, alt det kunde man have faaet at vide af enhver Røgter, ved De ikke mere?" Pavse. Lidt efter rejste Eleven sig, idet han udbrød, „jeg troede, jeg var kommen herop for at blive eksamineret og ikke for at blive holdt for Nar." Jeg ser ham endnu staaende og knappe sin lange, sorte Frakke i og op gentagne Gange fra øverst til nederst. Prof. var ved at eksplodere, rød i Hovedet og aldeles rasende raabte han til Eleven om straks at forføje sig bort, og da denne tøvede, opfordrede Prof. os i Auditoriet til at smide den Karl ud. Da ingen gjorde Mine til at efterkomme Opfordringen, raabte han: „Hent da Skolebetjenten til at smide den Karl ud!" Eleven, der stadig gentog sin Protest mod den Behandling, han havde faaet, retirerede nu langsomt hen imod Døren og forsvandt. Prof. fo'r ind i sit Værelse, og Censorerne sad og saa til aabenbart i Tvivl om, hvad de skulde foretage sig.

En Stund efter kom Prof. igen ind og fortsatte Afhøringen af næste Elev under en meget trykkende Atmosfære for os alle.

Skandalen blev i den følgende Tid drøftet i Aviserne, idet baade Prof. og Eleverne skrev Redegørelse herom. Prof. indgav Andragende til Skolens Direktion om at faa Eleven bortvist fra Skolen, men Resultatet blev, at Eleven fortsatte og Aaret efter fremstillede sig igen til Eksamen. Vi var svært spændt paa, hvorledes det vilde gaa, og Auditoriet var stuvende fuldt ved den Lejlighed. Eleven havde engageret 2 Stenografer til at nedskrive, hvad der forefaldt under Eksaminationen. Som sædvanlig trak Eleven en Seddel, hvis Spørgsmaal Prof. læste op, men forholdt sig iøvrigt passiv ligesom forrige Gang. Eleven forklarede en Del om Spørgsmaalene, og da de 20 Minutter var gaaet, endte denne Scene med et kort „Tak" af Prof.

Resultatet blev, at Eleven fik slet, men da han i de andre Fag stod godt, fik han Eksamen og blev Dyrlæge.

Docent Bay var Lærer i veterinær Retslære. Han var Læge, en bred, duknakket Skikkelse, der altid gik, som om han grundede paa store Verdensproblemer. Han gav os altid kun et Nik til Hilsen, naar vi svingede med Hatten for ham. Den høje Hat, han altid gik med, rørte han aldrig ved sin Hilsen. Vi var flere, der gik til Manuduktion hos ham for at lære noget af Patologiens Hemmeligheder. Paa en meget praktisk Maade fik vi noget Kendskab til Sygdomslæren, som var af nyere Dato, end den vi fik doceret af Prof. Bagge. Her hørte jeg første Gange om Bakterier, idet han beskrev os Miltbrandstaven, som noget Nyt, der var fremkommen, og at man ved „en Tuberkel", forstod en lille Hob, der fandtes i snivede Hestes Lunger. Bay tog sig faderlig af os til stor Forskel fra de fleste andre af vore Lærere. Han drev det endog til at aflægge mig et Besøg, da jeg en Gang laa syg af en Byld i Halsen. Da der i den Tid var en stor Koppe-epidemi i København, vakcinerede han os med original Kokoppelymfe, som han erhvervede sig ved at indpode et Par Kvier, der henstod paa Skolen. Enkelte af os Elever, hvor Podningen ikke slog an, var jeg med til at revakcinere, idet jeg tog Lymfen fra min Arm og podede dem med dette paany. Hr. Bay maa have erfaret dette, for han holdt en stor Formaningstale til os om, hvor farligt dette var, idet der muligt kunde overføres Sygdomme fra den ene til den anden. Af Bays Forelæsninger over smitsomme Sygdomme lærte jeg den Smule Patologi, jeg i det hele taget fik lært. Terapien var hen i det blaa, den fik vi kun lidt af i Klinikken.

I Løbet af 3. Aar fik jeg 2. Dels Hovedeksamen. Nu skulde jeg deltage i det befalede halve Aars Kursus i ambulatorisk Klinik med Ret til at foreskrive Medicin til syge Dyr.

Vi var en halv Snes saakaldte Kandidater, som efter Tur holdt Vagt Dag og Nat i Vagtstuen for at modtage syge Dyr til Indsættelse i Skolens Klinikker og for at behandle Dyr, der kom fra Kreaturejerne. Vagtstuen var en tarvelig lille Stue, belyst med et syngende, aabent, fiskehalet Gasblus, en almindelig Kulovn, en hestehaarsbetrukken Sovesofa og et Skrivebord. Operationsbord eller lignende fandtes ikke. Af Instrumenter fandtes der næsten heller ingen. Vi havde svært ved om Vinteren at passe Kakkelovnen, der ved Afløsningen, som foregik om Aftenen, enten var helt kold eller rødglødende, saa den gav en ulidelig Straalevarme.

Om Natten hyggede vi os paa Sofaen med et gammelt Tæppe, saa godt vi kunde. Det forekom ikke ofte, at vi blev foruroliget af ankomne Patienter, dog blev jeg et Par Gange alarmeret. Den ene Gang af en Dame, som bad mig følge med i en Droske til Byen for at se til en Kat, der var meget syg. Det var hos en flotboende Familie, bestaaende af en Del gamle Damer, der ytrede stor Sorg over den elskede gamle

Kat, som var ved at opgive „Ævret". De forlangte, at jeg straks skulde give Katten en smertefri Død ved Brug af Cyankalium. Da jeg ikke kunde indlade mig paa at gøre dette i Hjemmet, fik jeg dem overtalt til at bringe Dyret ud paa Skolen. Den Gang kendte vi ikke Chloroform som Dræbemiddel, og Blaasyre turde jeg ikke indlade mig med; saa vi havde ikke andre Apparater dertil end en Blok og en Hammer.

Katten blev indpakket i mange Tørklæder og Tæpper, og en af Damerne fulgte med for at passe paa, at Dyret kom ordentlig af Dage og for at faa den med hjem, saa den kunde faa en hæderlig Begravelse. Da det ikke vilde være rart at have hende som Vidne til Dræbningen, gjorde jeg alt, hvad jeg kunde, for at gøre hende ked af at overvære Eksekutionen, og det lykkedes mig ogsaa at blødgøre hende, saa hun overgav mig Dyret, for at jeg saa hurtigt som muligt kunde komme tilbage med den i død Tilstand. Jeg fik i en Fart fat paa Staldbetjenten, for at han kunde give Dyret det dræbende Slag paa Blokken.

Jeg ved, at jeg ikke sov den Nat, dels fordi jeg frygtede for, at jeg i Skyndingen ikke skulde have faaet Livet tilstrækkeligt af Dyret, og dels for at de skulde opdage min Henrettelsesmaade. Det var ikke flatterende for et ungt Menneske saaledes at skulle forrette Rakkertjeneste, men heldigvis hørte jeg ikke mere til denne ækle Kattehistorie.

En anden Nat blev jeg „purret ud" af en Bondemand, der kom kørende i stærk Fart og forlangte, jeg skulde følge. med. Han havde en Ko, som led af Trommesyge, og som han frygtede for var ved at revne. Jeg tog med, og han kørte rasende hurtigt ad Vangede til. Et Stykke udenfor Byen holdt et nyt Køretøj parat, hvorpaa jeg fortsatte den vilde Fart. Idet jeg satte mig i Agestolen, fo'r Hesten af Sted med et saadant Ryk, at Agestolen og jeg i den fløj bagover i Vognen. Ankommen til Gaarden stod en Mængde Folk udenom den syge Ko. En ung Mand kom og sagde, han var medicinsk Student, og at han havde forsøgt at tappe Koen med en Trokar, som han holdt i Haanden. Da jeg spurgte ham, hvorfor han stod med Trokaren, undskyldte han sig med, at han ikke kunde faa den stukket ind, han mente nemlig, den skulde jages ind midt i Ryggen, og det kunde han ikke. Hurtigt anbragte jeg min Trokar i Vommen, og der udstrømmede en stor Mængde Luft, hvorfor jeg høstede stor Anerkendelse for Hjælpen. Jeg fikserede Kanylen ved et Baand omkring Dyret og gav Paalæg om at lade den blive siddende indtil videre, hvorefter jeg igen blev kørt hjem til Skolen. Næste Morgen mødte Ejeren igen og berettede, at der vedblev at sive Luft ud af Kanylen og bad om at faa Koen tilset igen. Nu kom Prof. Stockfleth til og beordrede straks vor Praksisvogn, en Charabanc med Ruf over, for-

spændt, og saa mange af os Kandidater, den kunde rumme, tog med til Gaarden. Professoren befølte Koen paa Halsen, hvorefter han beordrede Ejeren ind at hente en Spand varmt Vand.

Saa snart han var gaaet, sagde Prof.: „Nu rask, drej Koen om i Baasen, et Mundjærn paa den, for der sidder en Roe i Spiserøret". Jeg beordredes til at stikke Haanden ned i Svælget paa Koen, samtidig med at han anviste en anden Kandidat til uden paa Halsen at trykke Roen op, saa jeg kunde faa fat paa den. Dette lykkedes mig meget hurtigt, og Prof. stak det fatale Roestykke i Lommen. Mundhjærnet blev taget af, og Koen drejet om i Baasen, saa den stod, som før Ejeren gik efter varmt Vand. Kanylen blev nu taget ud, og det varme Vand brugtes til at afvaske Koens Side, der var tilsmudset af den fra Kanylen udflydende Gødning. Prof. ordinerede Ejeren til at give Koen letfordøjeligt Foder, saa vilde den snart være i Orden igen.

Paa Udturen havde jeg været Kusk, paa Hjemturen blev jeg beordret til at tage Plads indenfor Ruffet hos Prof. Det var med bange Forventninger, jeg tiltraadte denne Hjemkørsel, men jeg glemmer ikke den Hensynsfuldhed, hvormed Prof. viste os Roestykket og forklarede mig og de andre, hvorledes Symptomer og Behandling var ved saadan en Lejlighed. Jeg beskriver dette saa udførligt for at vise, hvor hensynsfuld Prof. var over for mig og vel ogsaa for at dække Skolen og sit eget Renommé. Efter denne Episode var jeg Prof. endnu mere hengiven.

En Søndag Morgen kom en Mand kørende og forlangte at faa Prof. i Tale. Han havde en halt Hest hjemme, som han ønskede, Prof. skulde tilse. Det passede dog ikke Prof. at tage med, men han forsikrede ham, at han nok skulde sende en solid Mand med ham hjem. Prof. kaldte mig ind og bad mig følge med Manden, „men jeg forsikrer Dem Madsen," sagde han, „at det er en meget vanskelig og yderst hidsig Mand, saa De maa se at klare Dem med ham, for kan De det, bliver De indbudt til at spise Frokost med ham, og han vil køre Dem hjem igen. Kan De ikke klare Dem, faar De ingen Frokost og kommer til at gaa hjem."

Efter den Forklaring og Anbefaling til Manden om min Kapacitet rullede vi af Sted ud ad Bülowsvej for at naa ud paa Strandvejen, hvor han boede. Ved Undersøgelsen af den halte Hest saa jeg straks, at Lidelsen maatte have sit Sæde i Hoven. Ejeren mente derimod, at den havde Skaden i Senerne. Vi kom straks i en varm Disput herom, hvori han ytrede, at han ikke stolede paa disse unge Veterinærer. Jeg fik dog endelig Lov til at undersøge den syge Hov nærmere og skære ind paa den, hvorved det ganske rigtig viste sig at være en Betændelse i Hoven med Pusan-

samling, der flød ud. Dette beroligede ham noget, og jeg fik Ro til at behandle Dyret videre og foreskrive, hvad der skulde gøres.

Da vi var færdige, anmodede Ejeren mig om at være saa god at spise Frokost med ham, før vi kørte hjem igen. Jeg havde altsaa naaet mit Maal, at kunne fortælle Prof. om min Sejr. Ved Ankomsten til Skolen kunde min Mand dog ikke undlade at tage det Løfte af mig, at jeg skulde bede Prof. om at se indenfor hos ham, naar han ved Lejlighed kom forbi, for man kan nu engang ikke rigtig stole paa disse unge Veterinærer.

En Gang blev jeg sendt hen til Skolens Direktør, General Thomsen, for at tilse hans Heste og Hunde. I Overværelse af saavel Generalen som Generalinden undersøgte jeg Dyrene. Det viste sig at være elskværdige og venlige Mennesker, der udspurgte mig om mine Forhold, og hvor jeg agtede at nedsætte mig. De indbød mig til at spise Frokost hos dem, og det ikke alene denne Gang, men hver Gang, jeg vilde komme at tilse deres Dyr ved den Tid, de spiste Frokost. Dette Tilbud benyttede jeg et Par Gange, men da Generalen blev udnævnt til Krigsminister, havde jeg som Regel kun Generalinden at forhandle med.

En anden Gang blev jeg tilkaldt af en Frue, hvis Hund havde faaet Hvalpe et Par Dage i Forvejen. Da det den Dag var hendes Mands Fødselsdag, vilde hun saa gerne have, at Hvalpene skulde have „faaet Øjne". Jeg maatte meget beklage, at jeg ikke kunde gøre dem seende, det vilde de først blive, naar de var 8—9 Dage gamle, hvilket hun var meget ked af. da hun havde glædet sig saa meget til at give sin Mand den Overraskelse.

Naar Prof. Stockfleth af og til tog os med ud i Praksis, saa vi, at han kendte en Masse Mennesker, som han slog en Passiar af med og senere fortalte os om. Under disse Ture kunde han være munter og underholdende, og jeg havde ofte den Tilfredsstillelse, naar der skulde tilses Dyr oppe i Lejlighederne, at han bad mig om at gaa med op. De andre maatte saa vente, til vi kom ned igen.

Dette gjorde, at jeg fik en Del Øvelse i at behandle Hunde og mindre Dyr. Jeg ved ikke, om det var derfor, at Folk, naar de kom paa Vagtstuen, spurgte efter mig som Specialisten i Hundesygdomme, hvilket Prof. ikke modsagde, hvorfor jeg nu ofte blev sendt ud til saadanne Dyr.

Paa Vagtstuen blev vi ordnede saaledes, at to og to Kandidater fik tildelt hver et Distrikt, hvor vi skulde besørge den forefaldende Praksis. Jeg fik Jyden Chr. Hald som min Partner. Vi kom nogenlunde ud af det med Arbejdet. Hald var ikke meget ivrig efter Smaadyrspraksis, som jeg derfor som Regel fik Lov til at tage mig af, hvilket jeg var meget

glad for. Flere af de andre Kandidater enedes ikke saa godt om Arbejdets Fordeling, saa der ofte udspilledes større Scener, hvor det gik paa Næverne løs, naar de ikke kunde enes om, hvem der skulde ud i Praksis.

Søndag Formiddag mødte vi for at aflægge Regnskab for vor Praksis i Ugens Løb. Prof. mødte da, for at vi i Journalen kunde være med til at sætte Prisen for det udførte Arbejde. Priserne var vanvittig lave, saa der var ikke noget at lære for en praktiserende Dyrlæge. Vi Kandidater søgte stadig at holde Priserne nede for at staa os godt med vore Kunder, hvilket ogsaa af og til gav os Udbytte i Form af Cigarer eller lignende. — Vi fik derimod ingen Øvelse i at vurdere vor Gerning, hvad vi særlig fik at føle i Begyndelsen af vor Praksis.

Det halve Aar i den ambulatoriske Klinik forløb altfor hurtigt for mig. Jeg havde Følelsen af, at der fik jeg lært noget, som vilde komme mig til Gode i min fremtidige Virksomhed. Jeg har ofte undret mig over, at jeg i min Praksis, lige udgaaet fra Skolen, kunde klare mig saa godt og optage Konkurrencen med en ældre, dygtig Dyrlæge.

Den 2. Maj 1873 var vi færdige paa Skolen, og et nyt Hold indtog vor Plads. Det var med stor Vemod, jeg maatte forlade Vagtstuen og Tjenesten dèr under Prof. Stockfleths Ledelse. Jeg havde stort Besvær med at faa sagt Farvel til ham og faa ham takket paa en inderlig Maade. Jeg gik og „nussede" rundt og kunde ikke blive færdig med at sige Farvel til alt det, som saa levende havde optaget mig det halve Aar, jeg havde gaaet der. Paa denne min Omvandring mødte jeg Prof. Stockfleth, og da han saa min Sindstilstand, greb han mig i Haanden og sagde: „Farvel Madsen, nu skal De gaa, men Madsen, kom igen, naar De er blevet en rig Mand," hvorefter han trykkede mig i Haanden og forsvandt. Sørgmodig gik jeg derfra, men med Følelsen af, at have en faderlig Ven i Prof. Stockfleth.

Efter at jeg paa Kontoret havde underskrevet Edsformularen, drog jeg som Dyrlæge bort fra Skolen. Jeg tog straks til mit Hjem, men efter nogen Betænkning nedsatte jeg mig den 4. Juni 1873 i Faaborg, hvor der den Gang ingen Dyrlæge var, for at forsøge at danne mig en Praksis. I Begyndelsen havde jeg ingen Hest, men besørgede gaaende den Praksis, der tilbød sig. Det varede dog ikke længe, førend jeg fik saa meget Arbejde, at det blev nødvendigt at anskaffe en Ridehest.

Min nærmeste Konkurrent var Dyrlæge Poulsen, Svanninge, der havde en meget udbredt Praksis i Faaborg, paa begge Sider af Byen og paa alle de omliggende Øer. Uagtet jeg aflagde ham en Visit og troede, vi kunde arbejde godt hver for sig i al Venskabelighed, søgte han dog paa mange

Maader at genere mig. Det kom saaledes grelt frem en Aften, hvor jeg af Sognefogden i Bjerne blev tilkaldt til en Hoppe, der ikke kunde føde. De havde først forsøgt at faa fat i Poulsen, der ikke var hjemme. Jeg havde aldrig tænkt at faa Praksis i den By, hvorfor jeg red derud i spændt Forventning om, hvad der vilde ske. Jeg ser endnu alle de store Mandfolk, der var samlet omkring Dyret, og jeg tænkte: „Nu gælder det om at sætte sig i Respekt." Med alvorlig Mine satte jeg Mændene i Arbejde, og det lykkedes mig hurtigt at faa Fødselen tilendebragt. Da jeg stod og efterbehandlede Hoppen, kom Poulsen, og vi blev begge, efter at jeg var færdig, indbudt til et Maaltid. Poulsen søgte her stadig at modsige mig og at latterliggøre, hvad jeg sagde.

Ejeren, den stoute Sognefoged, sagde ingenting, men før vi skulde tage af Sted, hviskede han til mig, om jeg vilde blive, til Poulsen var taget bort, da han havde noget at sige mig, og han skulde nok sende en Mand med, der kunde vise mig Vej hjem. Da vi var bleven ene, bad han mig om at tilse Hoppen Dagen efter, idet han ytrede: „Jeg kan ikke lide den Maade, Poulsen behandlede Dem paa." Efter den Dag var jeg Sognefogdens Dyrlæge og fik snart alle Beboerne i hans Distrikt til Kunder, hvilket jeg aldrig havde ventet, da det laa meget nærmere ved Poulsens Bopæl.

Da der paa den Tid herskede en stor Sniveepidemi paa Egnen, blev jeg af Borgmester Aagaard i Faaborg beordret til at syne alle Heste i Faaborg og Horne Sogn.

Gennem en Bekendtgørelse i Aviserne blev det paalagt Hesteejerne nøje at paase, om der viste sig Sygdomstegn hos deres Heste og da straks at tilkalde Dyrlæge. Dette bevirkede, at Folk troede, de skulde tilkalde den Dyrlæge, der havde foretaget Hestesynet, hvorfor de tilkaldte mig, og paa den Maade erobrede jeg næsten hele det store, rige Horne Sogn fra Poulsen.

Borgmesteren var mig meget venligsindet og fik mig overtalt til at deltage i de saakaldte Landmandsgilder, som han stod i Spidsen for, idet han sagde, at der skulde jeg møde for at gøre mig bekendt med alle de store Landmænd der paa Egnen, som han lovede at præsentere mig for.

Disse Møder bestod i, at man spiste en stor Middag med megen Vin til, og der blev drukket tæt, hvorefter der blev spillet L'hombre og drukket Toddyer, saa Stemningen kunde blive temmelig høj. Det var ikke billigt for mig unge Mand med den lille Indtægt, men Borgmesteren mente, at jeg skulde vise, jeg ikke helt var tabt bag en Vogn. Jeg, der var ung og stærk, klarede mig imidlertid altid godt, og de Bekendtskaber, jeg gjorde, var ikke uden Betydning for min Position der paa Egnen.

Paa flere Maader blev jeg støttet, saaledes f. Eks. af

en Husmand, der udtrykte sin Taksigelse i Faaborg Avis for min Hjælp ved hans Ko's Fødsel. Jeg fik hurtig Praksis paa Stensgaard hos Etatsraad Lagoni, kom ogsaa til Justitsraad Macheprang paa Nakkebølle og hos den unge Baron Holsten paa Holstenshus. Senere, da den unge Lagoni forpagtede Margrethesminde og Rødkilde, kom jeg ogsaa der som Dyrlæge.

Desuden fik jeg det meste Praksis i Sognene Diernisse. Aastrup og Vester Aaby samt paa Øerne, Lyø, Bjørnø, Avernakø og Drejø.

Det var mig en sand Glæde at arbejde i mit Kald som Dyrlæge. Jeg var ung og rask, havde gode Kræfter og var ikke bange for at bruge dem, desuden havde jeg praktisk Sans og Haandelag, som jeg havde faaet udviklet fra min Barndom af, saa jeg ofte imponerede mine Kunder med, hvad jeg i den Retning kunde præstere.

Igennem hele min Virksomhed har det altid været mig pinligt at modtage Betaling for mit Arbejde, men da det jo var nøvendigt, maatte jeg over det. I Begyndelsen var det svært at bedømme, hvad jeg turde forlange, der var jo ingen Takster for Dyrlægerne den Gang, og de Priser, der blev taget, var saa urimelig lave, saa det var umuligt for Dyrlægerne at tjene det tørre Brød derved. Det var ogsaa meget lave Priser, jeg fik for mit Arbejde, og naar jeg ser i mine Journaler for den første Tid, synes det at være urimeligt lavt mod, hvad jeg senere efterhaanden fik det op til, men det kan jo langtfra sammenlignes med de nugældende Takster, der er 3—5 Gange højere, end hvad jeg den Gang turde tage.

Da det muligvis kan have Interesse for Fremtiden, skal jeg her anføre mine Indtægter for de 8 Aar, jeg paktiserede i Faaborg:

1873 (7 Maaneder) . . .	524	Kroner
1874	2017	—
1875	2525	—
1876	3088	—
1877	2704	—
1878	2788	—
1879	2904	—
1880	2925	—
1881	3243	—
1882	2929	—

Det var ikke store Summer, men den Gang var der mere Forslag i Pengene, og Levefoden var ikke saa høj, som nu.

Den 27. Januar 1880 blev jeg optaget som Frimurer. Dette dyrkede jeg med megen Iver, men det var den Gang ikke saa let at komme til Odense, hvor Logen var, da der

endnu ingen Bane gik til Faaborg, saa den nærmeste Station var Kværndrup, der laa 2 Mil derfra. Flere Gange kørte jeg de 5 Mil til Odense pr. Vogn for at deltage i Logen.

Da Dyrlæge Schmidt, Bernstorfsminde ved Brahetrolleborg døde, blev jeg meget indtrængende opfordret til at overtage hans Praksis. Efter nogen Betænkelighed købte jeg Ejendommen og flyttede derhen i 1881. Til Ejendommen hørte 6 Td. Land god Jord. — Uagtet det gjorde mig ondt at forlade alle mine Venner i Faaborg og Omegn, mente jeg dog, at jeg derude paa Bernstorfsminde kunde leve et Liv, der passede mig bedre end i Byen, tilmed da flere af mine Venner var flyttet fra Faaborg, men Erindringen om en lykkelig Ungdomstid tog jeg med mig.

At jeg flyttede fra Faaborg skyldes ogsaa for en Del, at Hornebeboerne, som hidtil havde været Fæstere under Hvedholm, nu købte deres Gaarde og blev Selvejere, hvilket bevirkede, at de maatte udbetale deres opsparede Penge til Køb af Gaardene. Medens de fleste hidtil havde haft Penge paa Rente i Sparekassen, fik de nu Gæld paa deres Ejendomme, hvoraf mange blev delt mellem Børnene, saa der blev en Del Smaaejendomme med Byggegæld, der tyngede, idet de nu maatte betale Rente af den stiftede Gæld.

Dette Forhold forandrede helt Beboernes Karakter, idet de ellers saa livlige og glade Mennesker paa en Gang blev forsigtige og gnavne, saa de nu saa meget som muligt sparede paa alle Udgifter, ogsaa paa Udgifter til Dyrlægen.

Dertil kom, at en af deres egne der fra Sognet, Smedens Søn, kom hjem fra København, hvor han i mange Aar forgæves havde søgt at faa Dyrlægeeksamen, uden at det var lykkedes for ham. Han blev af Beboerne brugt som Dyrlæge, og derved gik en Del Praksis fra os andre Dyrlæger. Nogle Gange blev han idømt Bøder, men Kvæg- og Hestepraksis, der ikke var af smitsom Natur, kunde han den Gang ugenert udføre.

Da jeg en Gang mange Aar efter besøgte Egnen, saa jeg paa Horne Kirkegaard hans Gravmonument, hvorpaa der stod: „Her hviler Dyrlæge Christensen", saa han dog efter sin Død opnaaede, hvad han ikke i levende Live kunde opnaa, at blive benævnt som Dyrlæge.

I min nye Praksis fra Bernstorfsminde fik jeg straks meget at bestille, særlig med Kastrationer, hvilket gjorde, at jeg hurtigt blev kendt med mine nye Klienter.

Jeg fik efterhaanden en temmelig stor Praktis i Byerne: Lydinggaarde, Haagerup, Søfelde, Krarup, Snarup, Højrup, Hillerslev, Sallinge, Sallingelunde, Østerhæsinge, Gærup, Nybygaarde, Grønderup, Fagsted, Fleninge m. m. Af Herregaarde praktiserede jeg paa Brahetrolleborg, Brændegaard, Egneborg, Høbbet, Fjellebro, foruden paa en Del Proprietær-

gaarde som Lykkenssæde, Nybøllegaard, Lundsgaard Staulund m. m. Der var saaledes nok at gøre, og det maatte den Gang besørges med Hestekøretøj, hvorfor jeg ogsaa altid havde to Heste, ja undertiden tre, som jeg i den travle Tid kørte helt trætte.

— I Brahetrolleborg traf jeg min tilkommende Hustru, Augusta Smith, og vi holdt Bryllup den 22. Oktober 1881 i København.

Et af mine første Foretagender, efter at jeg var flyttet til Bernstorfsminde, var at aflægge en Introduktionsvisit hos Ejerinden af Brahetrolleborg, Lensgrevinde Reventlow. Jeg lod en Tjener melde mig hos Hendes Naade, der efter en lille Ventetid kom og aabnede Døren. Jeg præsenterede mig som Dyrlæge Schmidts Efterfølger og ønskede at overtage hans Gerning som Dyrlæge hos Lensgrevinden. Hun svarede mig ganske kort, at jeg maatte fortsætte paa samme Betingelser som Schmidt, og dermed var den Audiens forbi.

Der var ikke lang „Sludder" med den „usselige" Dyrlæge, og jeg fik en Følelse af, hvor lidt en saadan blev regnet paa dette høje Sted.

Den unge Stamherre, Grev Christian Ejner Rewentlow, der endnu ikke var myndig, havde en Del Heste og Hunde, som sin specielle Ejendom. Disse Dyr fik jeg af og til under Behandling, men det havde sine Vanskeligheder, fordi Greven mente sig i Besiddelse af særlige Kundskaber paa dette Omraade, som han interesserede sig meget for. Han holdt kostbare Værker om hele Verdens Væddeløbsheste og kendte alle Navnene paa Favoritterne og deres Stamtavler, et Omraade paa hvilket jeg ikke havde min Styrke. Det morede derfor Greven at forevise mig disse Sager og brillere med sin Viden.

Heste, Hunde og Jagtgeværer var den unge Greves Hovedinteresse, han talte næsten ikke om andet, og med sin gode Hukommelse havde han ogsaa et stort Fond af Viden om disse Ting. Som eneste Arving til alle de store Herligheder, der hørte til Godset, blev han næsten behandlet som en Halvgud af alle Underordnede. Det store Gods bestod nemlig af fire Herregaarde paa Fyn, to paa Lolland, to i Sverrig og Sandbjerg i Sønderjylland. Grevinden, hans Moder, ytrede ogsaa, at Christian Ejner skulde blive den næstrigeste Godsejer i Danmark. Den rigeste var Grev Friis, Frisenborg.

Da Lensgreven blev voksen, foretog han lange Udenlandsrejser. Han besøgte saaledes det hellige Land, hvorfra han af Jordans Flod bragte Vand med hjem, hvori hans Førstefødte skulde døbes. Han forstod i det hele taget at gerere sig som et Overmenneske, som alle i hans Omgivelser havde at bøje sig for, han forstod at sætte sin Vilje igennem.

Tabte han sin Stok eller Ridepisk, tog han den ikke selv op, men ventede til en kom til Stede og rakte ham det tabte. Han lukkede aldrig selv en Dør op, men blev staaende foran den, til der kom en og aabnede den for ham.

Alle paa Gaarden bøjede sig for ham, ligesom de havde gjort for hans Moder. Jeg ser endnu Godsforvalteren og Gartneren, naar de fulgte Grevinden i Park og Have. De gik da et Stykke bag hende, og naar det behagede hende at tale med en af dem, maatte denne springe frem for at besvare hendes Spørgsmaal, og det blev endda betragtet som en stor Naade saaledes at blive bestraalet. Mit Forhold var noget friere, eftersom jeg ikke var helt økonomisk afhængig af Herskabet, derfor kunde det aldrig falde mig ind at ligge i den Grad paa Knæ.

Paa Brahetrolleborg blev der afholdt store Jagter i de over 3000 Tdr. Land store Skove, hvortil blev indbudt mange Herskaber paa Fyn og andre Steder fra.

Ved saadanne Lejligheder blev der udfoldet stor Pragt, idet der f. Eks. blev stillet tre Firspands Køretøjer til Raadighed for Jagtherrerne for at køre dem ud i Skovene, hvor Jagten skulde begynde, og efter Jagten fulgte den overdaadige Middag.

I Herskabsstalden var der, foruden Køreheste og Rideheste af forskellig Slags, en Del Heste, som nød Naadsensbrødet, da Lensgreven aldrig kunde lide at skille sig af med en gammel Hest.

I Hundestalden var der mindst 50 Hunde af forskellig Slags, Pointere, Sættere, Gravhunde, Terrier m. m. Hundestalden var en ottekantet Pavillon, hvorfra der udstraalede Løbegaarde, adskilte med solidt Traadnet.

I Husets Centrum stod en Kakkelovn, som opvarmede alle Rummene ved Vintertid. Fra Midten af dette Rum havde man et let Overblik over hele Bestanden.

Foruden denne Stald var der en anden i Nærheden af Hestestalden, der i Reglen kun var befolket af Terrier, her var ogsaa Løbegaarde med Traadnet for. Det var et smukt Syn at se alle disse livlige Dyr, naar man nærmede sig, komme frem ved Traadnettet og stille sig med Forpoterne op i Nettet for at hilse paa os med deres livlige Færd, og det trekantede Hovede dannende en ret Linie. Der var dog enkelte, hvis Øre ikke havde det rigtige Fald, men var tilbøjelig til at krænge Indersiden af Øret ud og derved bryde Hovedets Trekantform. For at ændre dette fandt jeg paa at behandle dem med Hefteplaster, hvorved Ørene efter en Uges Forløb fik den rigtige Facon, hvilket Lensgreven var mig meget taknemmelig for.

Hestehandler Oppenheimer i Hamburg, var den, der i Regelen leverede Heste til Brahetrolleborg, Naar der skulde

foretages saadanne Hesteindkøb, rejste Lensgreven, ledsaget af Baron Schaffelitzky de Muckadell som særlig sagkyndig, og Kusk Hansen til Hamburg. Handelen foregik paa den Maade, at Herrerne fik forevist Hestene i de store Stalde, der var fyldt med mange Heste af forskellig Slags. Efter at de havde udtaget de Heste, de syntes om, blev de prøvet for Vogn paa den store Plads, som hørte til Etablisementet.

Da Lensgreven blev forlovet med Comtesse Agnes Moltke, talte han ofte om, hvorledes han vilde holde sit Indtog med sin unge Brud med al mulig Pomp og Pragt. Han tænkte først paa at benytte sin Bedstefaders Kørselsantræk, som endnu laa opbevaret paa Slottet, men det opgav han dog. Der blev engageret ny Kusk og Tjener, idet de gamle fulgte med Enkegrevinden til København. Der blev endvidere købt 4 hvide Heste fra Oppenheimer i Hamborg, og med dem forspændt et pragtfuldt Køretøj holdt han sit Indtog paa Brahetrolleborg med sin unge Grevinde. Herskabet blev budt velkommen af Provsten uden for Slottet, saa det hele forløb meget stilfuldt.

I den Tid var Greven meget overlegen, han ytrede saaledes en Gang, at jeg maatte betragte det som en stor Ære at faa Lov til at behandle hans Dyr, men efterhaanden blev han dog venligere over for mig og inviterede mig ofte til Frokost hos sig, naar jeg var paa Sygebesøg paa den Tid.

Efterhaanden som de hvide Hingste stod i Stalden og blev plejet paa bedste Maade, blev de ikke saa lette at holde Styr paa, og da Herskabet efter Brylluppet vilde aflægge Visitter hos de mange Adelsherskaber der paa Egnen, var de ikke rare at have i fremmede Stalde, hvor der stod andre Heste. Da flere af de hestekyndige Adelsmænd tillige fremkom med spydige Bemærkninger om Hingstene og ytrede Tvivl om deres Alder, blev Lensgreven ked af dem og tilkaldte mig for at faa konstateret, om Alderen i de medfølgende Stamtavler var rigtige. Ved min Undersøgelse fandt jeg, at flere af Hingstenes Fortænder var udgravet med Gravstikske, saaledes at de viste en langt yngre Alder, end de havde. Jeg afgav derefter en skriftlig Erklæring om Dyrenes sandsynlige Alder, og om at jeg havde opdaget „Fiffet". Denne Erklæring blev oversat paa tysk og sendt til Oppenheimer med Paastand om at tage Hingstene tilbage. Oppenheimer svarede, at han vilde tage Hingstene tilbage, mod at der blev leveret 4 andre brune, ædle Køreheste i Stedet for, hvilket Lensgreven gik ind paa.

Efter at den unge Lensgreve overtog Godset, blev alle Betjente, Tjenere, Kuske, Stalddrenge, Skytte- og Skovbetjente forsynet med nyt Liberi. Skytten skulde saaledes bære Hirschfænger ved alle højtidelige Lejligheder, hvilket saa meget standsmæssigt ud og pointerede, at der var kommet

nyt Herskab til Brahetrolleborg. — Der blev indrettet en stor Ridebane paa en af Markerne til Brug ved Tilridning og Træning af Væddeløbsheste. En tysk Jockey blev antaget til dette Formaal, men da Forsøget med Hjemmetræning af Væddeløbsheste ikke faldt gunstigt ud, blev det henlagt til Hoppegaarden ved Berlin.

— Ved at se mig køre i Gig fik Lensgreven, efter at at have prøvet en Tur med mig, ogsaa Lyst til at anskaffe sig en saadan, men den blev dog ikke brugt ret meget, hvorimod han ofte kørte i en lille Enspændervogn. En Gang, han var ude at køre i en saadan sammen med Gnomen, Rasmus Olsen, havnede Køretøjet i Grøften og søndersloges, medens Personerne slap med nogle Knubs. I sine yngre Aar var Lensgreven en ypperlig Rytter; han havde en god Ridehest, „Lynet", som han daglig red paa. En anden af hans prægtige Rideheste fik en Gang det Lune, at den blev staaende paa et bestemt Sted af Vejen og ikke var til at formaa til at gaa videre, hverken med det onde eller det gode.

Efter en saadan mislykket Ridetur beordrede Lensgreven en Dag Berideren til at ride Hesten forbi det ominøse Sted, koste hvad det vilde, men trods alle Midler, baade gode og onde, var den ubøjelig, saa den tilsidst maatte rides hjem i en meget ynkelig Tilstand. Der blev sendt Bud efter mig, for at jeg skulde afgive mit Skøn over, om Hesten var kuller, eller hvad den fejlede. Jeg skønnede, at Hesten var stædig, og da den var meget medtaget, hvid af Skum, dinglende og lige ved at knække sammen efter den Behandling, den havde faaet, beordrede jeg den afgnedet og stillet paa Stald. Saaledes endte denne Scene, hvorunder der var stor Ophidselse blandt Staldpersonalet og en Del Damer, der var kommen til Stede.

Efter den gamle Grevindes Død kom hendes gamle Kusk, Hansen, tilbage til Brahetrolleborg og blev ansat som en Slags Overkusk. Han havde et stort Personale under sig, som han forstod at holde i Aande, men der var ogsaa mange Ting at holde Orden paa, idet der foruden Stalden var alle Køretøjer, Seletøj, Ridetøj, Dækner og Uniformer m. m. Alt skulde passes, saa Møl og Rust ikke fortærede det. — Kusk Hansen forstod at holde de yngre Kuske tre Skridt fra Livet, skulde han saaledes ud at køre med Firspand, saa han til, mens de unge foretog Forspændingen, hvorefter han højtidelig fik Tømmen og den store Pisk overrakt, naar han sad paa Bukken og kørte saa op i Slotsgaarden, hvor Herskabet ved Tjenernes Hjælp blev placeret i Vognen. Med ham og Tjenerne paa Bukken, var det et herskabeligt Antræk at møde paa Vejen. Kusk Hansen var en Stormagt, der forstod at hævde sig, men jeg kom for det meste godt ud af det med ham, selv om det ikke kunde undgaas, at der engang imel-

lem kom Rivninger. — Lensgrevens Dyreinteresser gav sig Udslag i mange Retninger, der blev saaledes indkøbt Kalkuner fra Hagenbeck i Hamborg. Det var glimrende Fugle, som det var Meningen skulde formere sig og danne Vildtbestand i de store Skove, men Forsøget mislykkedes fuldstændigt, idet de alle forsvandt, efter at være sat ud i Skoven. Der blev ogsaa indkøbt amerikanske Vagtler, som blev udsat forskellige Steder i Skoven, men om de kunde begaa sig, fik jeg i min Tid aldrig nogen Besked om. Der forsøgtes med at indføre Tjurer fra Sverrig, og efter at de i nogen Tid havde staaet i store Bure i Skoven for at akklimatisere sig, blev der med stor Forsigtighed aabnet for dem. Vi, som stod i nogen Afstand derfra, saa den ene efter den anden komme ud, men da de følte Friheden, svang de sig højt op over Skoven og forsvandt som smaa Prikker i Luften, og vi saa dem aldrig mere.

I Parken fandtes en Del Svaner, hvoraf de gamle Hanner ikke var helt ufarlige for Børn, idet de ofte fo'r efter dem og kunde baske ret kraftig med Vingerne. For at de unge Svaner ikke skulde flyve bort, stækkede jeg dem ved at bortklippe de to yderste Led af den ene Vinge, hvilket gjorde, at de kun kunde flyve i en Bue, der ikke førte dem bort.

I den store Dyrehave paa flere Hundrede Tønder Land levede der en Mængde Raadyr, som Lensgreven mente var degenereret paa Grund af den megen Indavl. Denne Anskuelse støttede han paa, at Bukkenes Opsatser blev mere og mere uregelmæssige, ulige, store o. s. v. og ansaa det for Vantrivsel. For mulig at raade Bod herpaa og for at faa Dyrebestanden forbedret, blev der gennem Hagenbeck i Hamborg indkøbt en sibirisk Raabuk, som skulde forny og sætte Præg paa Bestanden, men da der var Indførselsforbud mod klovbærende Dyr fra Tyskland paa Grund af Mund- og Klovesyge, maatte man ved Andragende til Ministeriet søge om Tilladelse til Bukkens Indførelse, hvilket blev bevilget paa Betingelse af, at den blev undersøgt af en Dyrlæge ved Ankomsten og derefter henstod 4 Uger i Karantæne, førend den blev frigivet.

Efter megen Søgen fandt vi endelig en passende Plads i Skoven, som kunde tilfredsstille alle Fordinger. Der blev indhegnet 160 Tønder Land, hvor der fandtes Græs, Vand, Krattykning og store Træer, et herligt Sted for en Hjort, skulde man synes. Hjorten ankom i en stor Kasse med Dampskib fra Hamborg til Faaborg og blev modtaget af Toldere og Veterinærmyndigheder. Det var et stort, kraftigt Dyr med store Opsatser. Efter at der var givet Sundhedsattest, blev den pr. Vogn transporteret til Karantænepladsen i Skoven. hvor den straks forsvandt i Krattykningen. Da Karantæne-

tiden var udløben, skulde den igen synes, førend den kunde frigives i Skoven, men da det var vanskeligt at komme i Nærheden af den, anbragte jeg mig tilstrækkelig dækket ved en aaben Plads, saa at jeg ved Hjælp af en Kikkert kunde iagttage Dyret, naar Skovbetjenten drev det forbi. Jeg fik ogsaa Dyret at se saa meget, at jeg kunde erklære det for sundt, men det maa senere i sit Vildskab være løbet mod Hegnet, for da Dyret ikke saas i flere Dage, blev det eftersøgt og fandtes da død tæt opad Hegnet. Der var knyttet saa mange Forhaabninger til dette Foretagende, men jeg maa sige, at Lensgreven aldrig senere omtalte den triste Begivenhed.

En Gang bad Lensgreven mig om at kastrere en ung Hjort, som var bleven indfanget og anbragt i et Indelukke i Parken, fordi han vilde prøve, om der efter denne Operation i Stedet for almindelige Opsatser paa Dyrets Hovede vilde vokse en saakaldt Rosenkrans ud derpaa. Dette viste sig det følgende Aar at være Tilfældet, idet der i Stedet for de sædvanlige Takker voksede en hel Skov af smaa, ikke grenede, men spidse, glatte, 5 à 6 Tommer lange Takker frem paa Dyrets Isse, hviket gav det et meget festligt Udseende.

En Gang blev det forsøgt at sætte en Sæl ud i Søen i Parken for at se, om den kunde trives dér. Det varede dog ikke mange Dage, førend Sælen viste sig syg, til Trods for at den blev plejet godt og fodret med Fisk. Da jeg ikke kunde sige, om den kunde leve af Ferskvandfisk, raadede jeg til at forespørge i Zoologisk Have. Det varede dog ikke længe, førend Sælen døde, og dermed var dens Saga ude.

En Tid var vor Interesse knyttet til Svinestalden, hvor det blev forsøgt at krydse tamme Svin med Vildorner. Dette Forsøg faldt dog ikke heldigt ud, idet Afkommet blev til graa, højbenede, skarpryggede Dyr, som der ingen Skønhed eller Godhed var ved.

Senere gik vi over til udelukkende at fremstille Grise af sortbroget Lød, der ogsaa frembød et smukt og livligt Skue, men da Englænderne helst vilde have hvide Svin, blev ogsaa denne Idé opgivet.

Derimod havde vi megen Fornøjse af en Flok indkøbte Jerseykvier, der blev sat ud paa en nærliggende Gaard, „Nøjsomhed", hvis Marker blev udlagt med Græs. Det var et smukt Syn at se de vildtfarvede Dyr gaa her græssende i Frihed. Slottets Damer var ogsaa ude at nyde det smukke Syn.

Fra Konstantinopel havde Greven medbragt et Par Hunde, en Art Hyrdehunde af den Slags, som strejfer om i stor Mængde dernede og agerer en Slags Renovationskorps, idet de gennemsøger og fortærer alt spiseligt Affald. De blev anbragt i pæne Huse paa hver Side af Indkørselen til Slottet,

men paa Grund af den Uro og mindre fine Odeur, de frembragte, blev de fjernet, og jeg saa dem aldrig mere.

Lensgreven var meget interesseret i Gravhunde, hvoraf han holdt en Mængde prægtige Dyr, som blev behandlet med stor Omhu. For at prøve dem og øve dem i Grav, blev der anlagt kunstige Rævegrave, saaledes indrettet, at der var indsat flere Vinduer i Graven, for at man derigennem kunde følge Slagets Gang mellem den indsatte Ræv og Hunden. Der blev hertil indfanget Ræve og Grævlinge i Skoven, men Forsøgene blev dog hurtigt indstillet, da det maatte betragtes som Dyrplageri. En Ræv, der til dette Formaal stod indespærret i en Kælder, havde en Dag paadraget sig et aabent Brud paa det ene Bagløb. Den blev af sin Vogter fanget, idet den med en dertil indrettet Tang blev greben om Halsen. Jeg forbandt Benet saa solidt, som muligt, men saa snart den følte sig fri, sprang den højt op ad Muren og bed i Forbindingen, saa det ikke varede længe, førend den var revet af, og det saarede Ben slæbte efter den. Jeg beordrede derefter Dyret dræbt. Ved samme Lejlighed opdagede jeg, at der i en Kælder ved Siden af stod en Grævling. Lensgreven gik med til, at den maatte frigives, hvorfor den blev indfanget og i en Kasse bragt ind i Skoven. Da Kassen blev aabnet paa en stor Eng i Nærheden af Skoven, søgte Grævlingen straks Dækning i en tør Vandgrøft og tog Retning fra Skoven. Skytten tog en Træstav og forsøgte at dirigere den i den rigtige Retning, men Grævlingen bed saa fast i Staven, at den lod sig løfte op af Grøften, før den slap Taget. Jeg har hørt, at Grævlingejægere maa gaa med Trækul i Støvlerne, fordi Grævlingen ikke slipper sit Tag, førend det knager. Denne Oplevelse kunde nok tyde paa, at den gamle Historie ikke er helt forkert.

Den store Hundestalds Bestand blev af og til fornyet ved Indkøb af kostbare Dyr fra Tyskland. Der blev saaledes indkøbt et Par Gravhunde af ædel Race, som blev betalt med 1600 Mark. Lensgreven havde af denne Race en Yndling, Erdmann, der stadig opholdt sig i hans Nærhed, hvad enten han var i Værelserne, Gaarden eller Parken. Det var en klog Hund, der havde sine Vaner og Tilbøjeligheder, som fuldtud blev respekteret af Lensgreven og hans Omgivelser. Den hadede Katte ligesom dens Herre og forstod ved et rask Bid at knække Ryggen paa dem. En Gang, vi gik i Gaarden, fik den Øje paa en Kat, der havde Tilhold i Materialstalden, hvor den gjorde god Nytte ved at fange Mus og Rotter. For at redde sig for Hunden fór Katten gennem et Smuthul ind under Selekammergulvet. Hunden fór efter, og vi hørte, at der stod en større Kamp, men da der ikke var Plads til, at Hunden kunde faa Overtaget, idet Katten havde sat sig fast i det yderste Hjørne af Rummet, kunde

vi efter Hylene forstaa. at Katten tildelte sin Fjende adskillige Knubs. Da denne Kamp havde staaet paa i nogen Tid, blev Lensgreven ængstelig for sin Hund, da ingen kunde komme den til Hjælp, hvorfor han gav Ordre til at bryde Gulvet op. Hunden blev da draget frem i meget forkradset Tilstand. Staldkarlen tænkte sit om denne Sejr for sin kære Kat, men som en klog General holdt han sin Glæde for sig selv.

Det hændte af og til, at Gravhundene, naar de var paa Jagt og fik Færten af Ræve, som var søgt ned i deres Hule, fór derind, og man kunde høre, der stod Kamp, som ofte kunde vare meget længe i det snævre Rum. Det var Hundenes Natur, at de ikke gav op, selv om det skulde koste Livet, hvorfor man ofte maatte foretage store Udgravninger for at redde Hundene; men da Hulerne var dybe og vidtforgrenede, var det ikke saa let en Sag. For at høre, hvor Hundene var, fik vi anskaffet et Metalstetoskop, som flyttedes i Feltet for igennem det at høre, hvor Kampen stod, saa der kunde graves ned for at befri dem, men da dette Arbejde ofte var vidtløftigt og tog Tid, blev Hundene ofte draget frem meget forkomne og medtagne efter saadan en Kamp.

For at forebygge dette maatte Hundene føres i Snor eller sammenkobles, naar de færdedes i Skoven, hvorfor det ofte er hændt, at to saaledes sammenkoblede Hunde i deres Jagt efter Katte eller Ræve kom paa hver sin Side af et Træ eller en Telefonpæl og dermed masede saa stærkt paa, at den ene af dem blev hængt. Det skete saaledes en Gang, at Solimann efter en Tids Fraværelse kom hjem, sejrsstolt slæbende en hængt Kammerat efter sig.

Lensgrevens store Interesse for Hunde smittede ogsaa mig, saa jeg fik Lyst til at tage Del i deres Ve og Vel. Det kunde jo ikke undgaas, at der ogsaa kom triste Timer, naar der indtraf Uheld med Dødsfald i den store Bestand. Der indtraf saaledes store Epidemier af Hundesyge, især naar der havde været Dyr paa Udstillinger, hvorfra de hjembragte Smitten. Mange af de unge Hunde blev angreben af Sygdommen, og nogle døde, hvorfor der, for at forebygge dette, blev gennemført, at de hjemvendte Hunde blev sat i Karantæne. Der blev i den Anledning bygget en hel Sygestald med særligt Personale til at passe disse Hunde, ligesom der blev taget Forholdsregler for at hindre Smittens Udbredelse.

Uagtet jeg dagligt besøgte Staldene under disse Forhold og gjorde, hvad jeg evnede efter min Viden paa dette Omraade, havde jeg dog den Sorg, at flere af de unge Hunde bukkede under for Sygdommen. Professor Bang, som jeg i min Nød henvendte mig til, var som sædvanlig ved saadanne Henvendelser saa venlig at give mig gode Raad og med sine Udtalelser stive mig af i min pinlige Stilling. Han trøstede

mig med, at naar alt fornuftigt var gjort, maatte man give sig tilfreds, for endnu var den Urt ikke fundet, som kunde kurere Hundesyge.

Det lykkedes mig at faa Sygdommen overstaaet med et Tab af en halv Snes af de yngste og svageste Hunde. Lensgreven ansaa imidlertid Tabet for meget stort og vilde ikke lade sig berolige med, at Statistikken viste, at en saadan Epidemi havde krævet langt større Ofre. Han mente, at under saadanne hygiejniske Forhold, som her fandtes, maatte Tabet kaldes alt for stort, hvilket ikke var meget opmuntrende for mig. Mit Tilsyn med Hundestalden blev saaledes ordnet, at jeg skulde tilse den hver Mandag Kl. 12, hvor jeg sammen med Skytten og Betjentene gennemgik hele Bestanden og ordnede alt, hvad der hørte til dens Hygiejne.

Overjæger Lehn var den, der nærmest efterkom mine Anordninger med Hensyn til Dyrenes Sundhed. Han boede i et Hus i Parken og var en villig og flink Mand, men under Lensgrevens Kommando.

Naar denne kom gaaende i Alleen, og der blev talt om noget, der henhørte under Skyttens Gebet, raabte han paa Lehn, og var denne til Stede ovre i sin Bolig, kom han straks til Syne med sit „javel Hr. Greve" og stillede sig til vor Disposition.

Ved at omgaas Greven og alle hans Dyr, fik jeg Øjet opladt for alle de sære Ting, der kunde forekomme. Hvor kunde f. Eks. Erdmann spille Rollen som Patient, den kunde da se paa os med de mest medynkvækkende Øjne. Grabov, en Foksterrier, som var meget durkdreven, blev en Gang under en Afspærring paa Grund af Hundesyge sat ind i Hestestalden tillige med flere andre Hunde. De fik hver en afspærret Spiltov til deres Raadighed, men Grabov kedede sig, hvorfor den satte over det høje Skillerum ned til Naboen for at have Selskab, men saa snart jeg viste mig i Døren, sprang den straks tilbage paa sin Plads og opførte sig, som om den intet havde paa Samvittigheden.

For at skaffe alle disse Hunde Motion og Luft, blev der anskaffet Cykle til Skytten, for at han paa den kunde køre ud med hele den store Bestand. Det varede ikke længe, førend han fik dem saaledes afrettet, at han kunde køre ud med hele den store Bande. Nogle af de store Pointere og Settere vilde gerne gøre Afstikkere ind paa Marken, men saa snart han slog Smæld med den store Hundepisk, mødte de øjeblikkelig hos ham. Enkelte genstridige maatte kobles sammen med fornuftigere Kammerater. Naar denne Bande kom i Nærheden af mit Hjem, kunde vi høre dem længe i Forvejen, og saa gjaldt det om at faa alt Smaakræ lukket ind, for ellers vilde det helt blive raseret af Hundene, der gennemstrejfede alle Omgivelserne, særlig naar Skytten havde

noget at tale med mig om og derfor standsede hele Flokken.

Lensgreven var en dygtig Rytter, og naar han havde faaet en ny Ridehest, kom han ofte ridende ud til mig, for at jeg kunde udtale min Mening om Dyret.

Af alle de mange Heste, der fandtes i Herskabsstalden i de 22 Aar, jeg var Dyrlæge der, vil jeg blot nævne „Samson", en høj Hingst, der, før den kom i Stalden, havde haft en Hovlidelse i Form af en snigende, kronisk Betændelse i Hudsaalen.

Ved Behandling med Udskæringer og Udskrabninger fik jeg den helbredet, saa det blev en god Ridehest.

Lensgreven var taknemmelig for dette Resultat, hvilket han gav Udtryk for ved en Middag, hvor der var en Del hestekyndige til Stede, at rejse sig og drikke et Glas med mig, idet han takkede mig for Helbredelsen af „Samson". Dette var en særdeles stor Hæder for mig i dette fine Selskab.

Kort Tid efter betroede han mig, at han havde i Sinde at forære „Samson" til Prins Christian, da han mente, den havde en passende Størrelse for ham. Jeg ytrede min Tvivl om, den var stærk nok til at gaa paa Stenbro og haarde Veje, idet jeg tilføjede, at naar Lensgreven vilde give en saadan Gave, syntes jeg, den skulde være af allerførste Kvalitet.

„Det gør mig meget ondt at høre en saadan Udtalelse af Dem, Dyrlæge," sagde han, „for jeg skal betro Dem, at Sagen er saaledes fremskreden ved Forhandlinger gennem Prinsesse Marie, at jeg ikke nu kan trække mig tilbage."

Jeg hørte aldrig senere noget om, hvorledes „Samson" klarede sig i Prins Christians Tjeneste, og jeg skulde vel vogte mig for at spørge derom.

Af de mange Operationer og Forretninger, jeg foretog paa Brahetrolleborg, var der en, som jeg kun nødtvungen gik med til at udføre, og det var at kupere Heste. Mine Grunde derimod bortfejede Lensgreven med, at det kunde vel ikke være værre for Dyret, end naar et Menneske fik en Tand trukken ud. Han paastod, at Dyrets Udseende og hele Holdning blev anderledes flot og elegant med kort end med lang Hale.

Operationen blev foretaget meget omhyggeligt og saa hurtigt og smertefrit som muligt; der skulde passes paa, at Halerne fik akkurat den samme Længde, saa at alle Halerne i Stalden kunde præsentere sig i en Linie, naar de efter en meget minutiøs Frisering havde faaet den trekantede Form, som der anvendtes megen Tid paa at frembringe. Samme Omhu anvendtes ogsaa paa Vinterklipningen, der udførtes med stor Nøjagtighed, saa Klipningen ophørte nøjagtig i lige Linie midt paa For og Bagben. Staldplejen var i det hele taget meget omhyggelig, men det var ogsaa et herligt Syn

og en Velbehagelighed at færdes i Herskabsstalden med dens to Rækker velplejede Heste. Rummet var stort og smukt med hvide Vægge og Loft. Den brede Midtergang var belagt med smukt Flisegulv, Spilbommene havde drejede Søjler med smukke Søjlehoveder. Over hver Hest var malet Navneplade med Hestens Navn.

Om Dagen var der i alle Baasene lagt flettede Straamaatter, og Gulvet var paa kunstfærdig Maade overstrøet med Strandsand. Al Gødning blev straks af tililende Staldrenge opfejet med dertil indrettet Bakke og Kost, saa der altid var som blæst, lyst og luftigt.

Naar Herskabet ved Nytaarstid drog til København med baade det store og lille Firspand, 3—4 Rideheste og med alt, hvad dertil hørte, blev der tomt paa Brahetrolleborg, men den tilbageblevne Besætning drog et Lettelsens Suk.

Paa Aarets sidste Dag blev jeg ofte kaldt dertil og deltog i Frokosten. Greven kunde ved saadanne Lejligheder være særdeles opmærksom imod mig.

I de senere Aar deltog jeg sammen med Godsforvalteren, Skovrideren, Gartneren m. fl. i en Afskedsfrokost, førend Herskabet drog af Sted til Hovedstaden. Vi havde da Følelsen af, at han nødig skiltes fra os, idet Tjenerne flere Gange kunde komme og melde, at Vognen, der skulde køre Greven til Stationen, holdt for Døren, førend han, som han stod og gik, maatte skynde sig ud i Vognen for at naa Toget.

Mange Gange kneb det for mig at afse saa megen Tid til mine Besøg paa Brahetrolleborg, men Lensgreven havde ikke Sans for, at jeg langtfra kunde leve af hans Praksis alene. Det var derfor mange Gange svært at slippe derfra, naar jeg vidste, at anden Praksis ventede paa mig, og ofte havde jeg ligefrem paa Fornemmelsen, at Lensgreven, naar han mærkede, jeg havde travlt, gjorde sig Umage for at finde paa et eller andet, som han vilde drøfte med mig. Han var jo vant til, at alle bøjede sig for hans Vilje, og det økonomiske laa langt borte fra ham.

Naar jeg havde Tid, var det meget interessant at omgaas Greven, for han havde et fint Øje for alt, hvad der interesserede ham. Han kunde saaledes give mig en overskuelig Tegning af en Hundehvalp, saa jeg kunde kende den, skønt den hørte til et helt Kuld. Det morede ham at tegne Dyr, og dertil havde han stort Talent. Han kunde med rask Haand tegne en Hest, saa jeg ikke var i Tvivl om, hvilken det skulde forestille. Han yndede at høre min Kritik over sine Tegninger af Heste og Hunde, og jeg har tilbragt mange Timer i Stalden og paa Ridebanen for at overvære saadanne Tegninger. Han tog meget Hensyn til min Kritik og forandrede ofte sine Tegninger efter mine Udtalelser.

Det var ofte drøjt for Staldbetjenten at staa ret med Dyret i hele Timer, saa jeg maatte ofte tilkalde Afløsning, naar vedkommende var ved at segne af Træthed.

Saadanne Ting tænkte Greven ikke paa, og noget lignende kunde ske ved Mønstring af Heste, der kunde gentage sig saa ofte i hurtig Gangart, at Manden blev helt udaset, da han jo skulde løbe i Takt med Hesten i det hurtige Løb.

Lensgreven var en meget interesseret Kunde at arbejde for, men var meget nøjeregnende med Resultatet. Jeg erindrer saaledes en Ridehest, som havde paadraget sig en større Læsion paa et Forben. Saaret, som jeg suturerede, lægte meget godt, men der blev en lille Fortykkelse tilbage, der stødte Grevens fine Øje, hvorfor han bebrejdede mig Udfaldet af Kuren. Da jeg bemærkede, at det var saa ubetydeligt, at det ikke var Omtale værd, sagde han: „Jo, Dyrlæge, naar jeg har faaet en ny Hat, er jeg meget ked af den første Bule, den faar, for saa ses det, at den har været brugt, og saaledes ogsaa med Hesten."

Jeg trøstede ham med, at saaledes var det ikke med Dyret, for jeg var vis paa, at den lille Fortykkelse vilde være forsvunden, naar nogen Tid var gaaet. Hesten blev senere solgt til en prøjsisk Officer, og jeg kunde ikke dy mig for at spørge Lensgreven, om Officeren havde opdaget Skavanken, hvorved han maatte indrømme, at den var forsvunden.

Om Sommeren var der stor Invasion af Omegnens Beboere for at nyde et Ophold i de smukke Omgivelser, som Park og Have frembød, men efterhaanden var det næsten bleven saaledes, at Folk betragtede disse som en offentlig Institution, hvor de kunde tillade sig alle de Friheder, der passede dem. Man saa saaledes ofte Indkørselen foregaa med Musik i Spidsen, Opstaldning af Heste i Rejsestalden og Indtagning af Maaltiderne i Have og Park med Tilsvining af Plæner og Skov. Ja, det gik endog saa vidt, at det tilrejsende Publikum ikke undsaa sig ved at gaa helt op til Slottet for at se ind ad Vinduer og Døre. En Dag, da et saadant Vogntog ankom med Brask og Bram, gjorde det et meget pinligt Indtryk paa Lensgreven, der gik i Gaarden. Han udtalte, at nu kunde han næsten ikke have Fred i sin egen Gaard, og at dette snart oversteg alle Grænser, hvorfor han tænkte paa snart at sætte en Stopper herfor. Det havde kunnet gaa i hans Faders Tid, men var nu bleven helt anderledes, saa der maatte holdes Opsyn om Søndagen for at passe paa, at Folk ikke løb med det hele. Jeg udtalte, at jeg godt kunde forstaa, det var meget ubehageligt for ham, men paa den anden Side var det jo næsten bleven en Tradition, at Folk kunde komme og nyde de herlige Omgivelser, som de havde gjort i saa mange Aar, hvortil han

svarede, at han gerne undte dem den Glæde, men det er næsten bleven saaledes, at jeg og mine paa saadanne Dage ikke har Lov at være her. Jeg foreslog at lade Slottet og dets nærmeste Omgivelser afspærre, hvilket ogsaa senere er bleven indført.

Imellem de mange Funktionærer kunde der af og til spilles større eller mindre Intriger. Hver især holdt paa sit Omraade nøje Opsigt med, at hans Rettigheder ikke blev traadt for nær af de andre, og de var særlig aarvaagne med, om Naadens Sol fra Herskabet blev nogenlunde ligelig fordelt til alle.

Dette Forhold var ikke altid lige let for Herskabet, og jeg har af og til været Vidne til, at Lensgreven maatte gøre sig gældende og skifte Sol og Vind lige. Han forstod at holde Disciplin i den store Flok, saa at hans Ønsker blev en Lov for alle. Det var jo da ogsaa ham, der betalte. Da jeg ikke hørte til de faste Funktionærer, lykkedes det mig for det meste at holde mig uden for disse Gnidninger.

Det var dog i Begyndelsen af min Virksomhed ikke altid let at hævde sig overfor Greven, der var ung og uerfaren, og efter den Opdragelse, han havde faaet, vant til, at alle bøjede sig for hans Meninger.

Under saadanne Forhold trøstede jeg mig med det, der staar i Visen:

„Enhver tilpas kan man ikke gøre,
et gammelt Ord, der er værd at høre,
men jeg holder for, at det baader mest,
at gøre det, jeg synes bedst.

Hvordan du brygger og hvordan du bager,
der er altid en, som det ikke smager,
og naar den ene opfløfter sit Raab,
snart raaber efter den hele Hob.

Der er mange nok, der vil være Dommer,
og dømme, hvad der fra andre kommer,
og Mangler findes der rundt omkring,
men selv præsterer de ingen Ting.

I de 22 Aar, fra 1881 til 1903, jeg praktiserede paa Brahetrolleborg som Dyrlæge, kom jeg til at holde meget af Lensgreve Ejner Reventlow, han havde nok sine sære Egenskaber, som for udenforstaaende kunde afføde ugunstige Domme om hans Optræden, der ofte var meget afvigende fra, hvad man var vant til, men det var altsammen en Følge af hans Opdragelse og det Millieu, han var opvokset i. Det maa indrømmes, at kan altid søgte at handle retfærdigt og fornuftigt. Han dannede sig et Overblik over det store Felt, der var tildelt ham, ved idelige Konferencer med sine Funktionærer paa de mange Omraader.

Til Godset var knyttet en Mængde Husmænd, der arbejdede i Mark og Have, og hvoraf mange boede i Huse, der tilhørte Godset. De arbejdede det meste af deres Tid paa Gaarden og følte sig nær knyttet hertil.

Efter det Kundskab, jeg fik til mange af disse Mennesker, var de i Besiddelse af en vis lun, hyggelig Følelse af Tilfredshed med deres Tilværelse. Deres Fortjeneste var ganske vist ikke stor, men Udgifterne til Leje af Huset med den store Have var aldeles minimal, saa de næsten alle havde et hyggeligt Hjem. Der var altid lidt af det herskabelige smittet af paa dem, saa man mærkede, hvortil de hørte.

I kritiske Situationer blev de heller ikke glemt af Herskabet.

Det er med en smertefuld Følelse, jeg ser paa den Forandring, der i Løbet af saa kort Tidsrum er foregaaet med Brahetrolleborg. Lensafløsningen, de store Skatter og Afgifter, Afstaaelse af Jord til Husmandsbrug har tappet Godset for saa mange Penge, at meget af den gamle Herskabelighed er gaaet fløjten. Der er sket Indskrænkninger paa alle Omraader, de firspændige Køretøjer, alle de prægtige Dyr, Kuske, Rideknægtene og det store Staldpersonale m. m. er erstattet af 2 Biler og en Chauffør.

Det har været svært for Lensgreven at opleve alt dette tillige med den store Sorg, der ramte ham, da han mistede sin eneste Søn, der opholdt sig paa et Gymnasium i England, hvor han døde efter faa Dages Sygdom.

Det har ligeledes smertet mig at høre om Slutningen af Lensgrevens Liv med de store Lidelser, han maatte gennemgaa i sin Sygdom, den Sygdom, hvorfor han blev indlagt paa Svendborg Sygehus, hvor han blandt fremmede endte sit Liv.

For nogle Aar siden vilde det have været utænkeligt, at Lensgreven paa Brahetrolleborg skulde have endt sit Liv paa Svendborg Sygehus. Nej, da vilde Verdens klogeste Læger være blevet tilkaldt, naar Grevens Liv stod paa Spil. Efter hvad jeg har hørt, lærte han efterhaarden at indstille sig efter de nye Forhold og bar under sin Sygdom de store Smerter som en Mand. Saaledes døde denne Adelsmand.

At jeg saa udførligt har dvælet ved min Virksomhed paa Brahetrolleborg har sin Aarsag i, at jeg mener, disse Forhold bør kendes af Efterslægten, da næppe nogen vil kommer til at opleve noget lignende, ligesom det skal vise, hvad Forhold en Dyrlæge kan komme ud for i sin Praksis.

Det har været mig en stor Tilfredsstillelse at meddele disse Oplevelser i min Virksomhed, som jeg mindes med Taknemlighed.

Foruden min Virksomhed paa Brahetrolleborg besørgede jeg en meget stor Praksis, der gjorde, at jeg i den

travle Tid om Foraaret ofte maatte køre baade Dag og Nat. Det var jo mest almindelige Ting, som med den Øvelse, jeg havde erhvervet mig, næsten gik af sig selv, men der forekom dog ogsaa undertiden noget, der ikke var saa almindeligt; saaledes foretog jeg en Gang en stor Bringebyldsoperation, hvor den fjernede Svulstmasse vejede flere Pund. Paa Grund af min Størrelse og gode Kræfter blev jeg meget brugt som Fødselshjælper, og som saadan nød jeg af og til den Ære at blive tilkaldt af mine Nabokolleger, som jeg stod i et godt Forhold til.

Jeg skal ikke her udbrede mig om min Virksomhed som Dyrlæge, da det for mine yngre Kolleger nærmest vil blive betragtet som noget forhistorisk.

Selv om vi den Gang ikke kendte til alle de nyere Medikamenter, som saa frodigt er dukket op i de senere Aar, klarede vi dog de fleste Ting mærkværdig godt paa vor gammeldags Manér, og som gammel, stædig Mand tror jeg ikke, der opnaas meget bedre Resultater ved den nye og dyrere Behandlingsmetode, end dem vi opnaaede ved den mere gammeldags Behandling.

Det kunde maaske interessere de kommende Slægter af Dyrlæger at vide, hvad Udbytte, jeg havde af min Virksomhed, efter at jeg var flyttet til Bernstorffsminde.

De første Aar laa Indtægterne omkring 3000 Kroner, senere steg de til 6000 Kr., men der kunde være sløje Aar, hvor de dalede til 5000 Kr., ja enkelte Aar endog til 4000 Kroner. Dette er et Bevis paa, hvor usikkert en Dyrlæges Levevis var og er. Jeg havde et Landbrug paa 6 Tønder Land, som var mig til stor Støtte og Fordel. Det gav mig næsten alt Foderet til de 2—3 Heste, jeg brugte i min Praksis, og i sløje Tider passede jeg selv Jorden, pløjede, harvede og saaede osv., dog holdt jeg altid en fast Mand til Hjælp.

Jeg tog ogsaa Del i Arbejdet inden for Fyns Stifts Dyrlægeforening og blev i 1897 valgt til Sekretær. Foreningen havde da kun faa Medlemmer, hvorfor Møderne var daarligt besøgt, saa den ikke var til videre Gavn for vor Stand. Efter at jeg var bleven Sekretær, talte jeg med Formanden, Dyrlæge Sørensen, om vi ikke paa en eller anden Maade kunde skaffe mere Interesse for Foreningen, men Sørensen syntes at være træt af at have med den at gøre og saa meget mørkt paa dens Fremtid, hvorfor han overlod mig at forsøge, om det var muligt at sætte mere Liv i den. Efter nærmere Overvejelse forfattede jeg et Cirkulære, som jeg lod trykke og sende ud til samtlige Kolleger paa Fyn med tilliggende Øer. I Cirkulæret opfordredes Kollegerne til at give Møde i Odense d. 11. September 1887 for at drøfte, hvorledes en Reorganisation af Foreningen kunde foretages.

Sagen vakte stærk Interesse og havde til Følge, at 66 Dyrlæger indmeldte sig sóm Medlemmer. Dyrlæge Sørensen var efterhaanden bleven gammel og træt, men efter min Opfordring vedblev han dog at være Foreningens Formand paa Betingelse af, at jeg vilde vedblive at være Sekretær, saa det blev nærmest min Pligt at holde sammen paa Foreningen, hvilket ikke altid var saa let.

I 1901 døde Sørensen, og ved hans Begravelse var der mødt en Mængde Dyrlæger fra hele Fyn.

Da det blev besluttet at rejse en Mindesten paa Sørensens Grav, var der lidt Gnidning mellem Fyns Stifts patriotiske Selskab og Dyrlægeforening, fordi vi ikke var opfordret til at være med som Indbydere til at yde Bidrag til Mindestenen, medens de nok vilde have vort Bidrag.

Dyrlæge Sørensen fortjener at mindes, fordi han var Foreningens Stifter, og som den, der, særlig i sine yngre Aar, holdt Liv i den.

Om andre Dyrlæger, der var med til at oprette Foreningen i 1861, kan jeg meddele følgende:

Dyrlæge **Edsberg,** der boede i Roerslev ved Middelfart, var en velanset Mand med en stor Virksomhed.

Dyrlæge **Holm,** Brobyværk, kendte jeg som en rask og resolut Mand, der var vel anskreven og havde en stor Praksis. Han var en nobel Mand, der førte et meget sobert Liv, men maatte friste den haarde Skæbne at miste Synet i sine bedste Aar, saa han henlevede sine sidste Aar i Mørke.

Dyrlæge **Schmidt,** der var Sønderjyde, boede paa Bernstorffsminde, hvor jeg efter hans Død kom til at praktisere. Han deltog i Krigen 1864 som Dyrlæge og var meget afholdt i sin Virkekreds, hvilket gav sig Udslag i, at Beboerne skænkede ham en værdifuld Gave ved hans 25 Aars Jubilæum.

Dyrlæge **N. Poulsen,** Svanninge, som jeg blev Nabokollega til, da jeg nedsatte mig i Faaborg, havde en meget stor Praksis omkring Faaborg. Det var jo ikke rart for ham at faa en Konkurrent midt i sin Praksis, men vi holdt det dog nogenlunde gaaende. Han var ved sin Død Formand for Dyrlægeforeningen, hvorfor Overdyrlæge Andersen, Odense, og jeg mødte ved hans Begravelse med en Krans fra Foreningen.

Dyrlæge **P. Bruun** boede paa Vesterskovstedet. Professor Stockfleth omtalte ham meget smigrende og fortalte, at han en Gang hos Bruun var blevet opvartet med Champagne, hvilket ikke var almindeligt i de Tider.

Dyrlæge **C. Andersen,** Skydebjerg, har jeg kendt fra min Ungdom, da han kom i mit Hjem, som Dyrlæge. Han var anerkendt som en dygtig Mand, der havde en meget udbredt Praksis. Naar han skulde kastrere Plage i en By, bekendtgjorde han det ved Kirkestævne.

I Gelsted kom der paa den berammede Dag ikke mindre end 42 Plage, saa det var som et helt Marked. Jeg kan huske, han maatte sende Bud hjem efter flere Klemmer.

Mandskabet fik saa stor Øvelse i at paalægge Kastetøjet og kaste Dyrene, saa Dyrlægen kun udførte selve Operationen. Dagen gik i stor Gemytlighed, for Andersen var en livlig Mand, der forstod at omgaas Bønderne.

Han var dog tilbøjelig til at blive hængende for længe, naar han kom paa Sygebesøg paa et Sted, hvor han syntes om at være, hvorfor det ofte kunde knibe at faa Arbejdet udført rettidigt, som det af og til krævedes.

Da han en Gang var kaldt af min Onkel til en syg Hest, men først naaede at komme Dagen efter, stillede min Onkel sig med en Pisk bag ved Portfløjen og gav Dyrlægen nogle Rap, da han kørte ind i Gaarden, men det blev optaget paa gemytlig Vis, som hele hans Omgang med Bønderne var.

Han var meget dygtig til at behandle Heste med Tandfejl, hvorfor han til dette Brug havde ladet forfærdige Tandtænger efter Günthers Model. Disse Tænger blev af Prof. Stockfleth fremhævet som særdeles praktiske. Da jeg blev Dyrlæge, købte jeg et saadant Sæt Tandtænger, som jeg havde stor Brug af gennem hele min Praksistid. Dyrlæge Andersen fik en tragisk Død, idet han en Nat omkom ved en Kørselsulykke og fandtes liggende død paa Vejen ved Siden af sin væltede Vogn.

Dyrlæge **V. Rasmussen,** Svendborg, havde en stor Praksis, som strakte sig lige til Egeskov, 2½ Mil fra Svendborg.

Dyrlæge **Carl Jacobsen,** Ringe, var cand. pharm., før han blev Dyrlæge, og han omtales ofte som en dygtig Mand til at kurere Mennesker. Han var vel anset af sit store Klientel, som blev hans Venner, og som han støttede paa mange Maader. Naar han skulde kastrere Plage, fortælles der, var han ofte ledsaget af en Kvaksalver, Strandby, der udførte Kastrationen, medens Jacobsen saa til eller underholdt de tilstedeværende. Han var meget afholdt og en god Nabokollega, hvilket jeg erfarede, da jeg kom til Bernstorfsminde. Der blev vist ham stor Opmærksomhed baade ved hans 25- og 40-Aars Jubilæum, og ved hans Begravelse paa Ringe Kirkegaard var der mødt en Mængde Mennesker fra hele Egnen.

— Efter Dyrlæge Sørensens Død, blev jeg valgt til Dyrlægeforeningens Formand.

Vi havde paa det Tidspunkt et stort Fællesmøde for hele Dyrlægestanden i Fruens Bøge, hvor D'hrr. Professorer og Eliten af Dyrlæger fra hele Landet var mødt. Det blev overdraget mig at faa Mødet arrangeret og skaffe Lokaler.

Professorerne Bang og Sand holdt Foredrag. Jeg havde opfordret Dyrlæge Skov, Vester Skjerninge, til at meddele de Erfaringer, han havde gjort med Tuberkulinprøver, der den Gang var noget nyt, og Dyrlæge Jacobsen, Ørbæk, til at komme frem med den af ham opfundne Luftinfusion mod Kælvningsfeber, men alt dette hindredes i at komme frem paa Mødet; det var jo Planter, der ikke var groet i Skolens Have, og derfor ikke ret velset. Jacobsens Luftinfusion maatte ikke overskygge den Schmidtske Infusion med Jodkalium, skønt det senere viste sig, at denne Behandlingsmetode var et meget virksomt Middel mod den hærgende Sygdom.

Det er ikke let for os praktiserende Dyrlæger at vinde Anerkendelse for, hvad nyttigt og Nyt, vi finder paa i vort Fag. Det var ogsaa vanskeligt for J. Schmidt at faa anerkendt sin Behandlingsmetode mod Kælvningsfeberen. Jeg var til Stede ved Mødet i København, hvor han publicerede sin Opfindelse, men den blev der modtaget meget kritisk af Autoriteterne, og der blev foreslaaet nedsat en Kommission til nærmere at undersøge, om Behandlingsmetoden nu ogsaa var saa god, som Schmidt paastod.

I min 30 Aars Virksomhed som Dyrlæge paa Fyn var jeg ogsaa interesseret og optaget af andre Spørgsmaal, der ikke vedrørte Dyrlægegerningen. Jeg gav saaledes Anledning til, at Svendborg Amts Tyendespareforening blev stiftet og sad i Bestyrelsen. til jeg forlod Fyn.

Jeg fik oprettet en Kvægavlsforening i mit Sogn og var Formand, indtil jeg rejste bort. Dette Hverv gav mig meget Arbejde, idet vi et Par Gange om Aaret eftersaa alle Besætninger, ligesom vi ofte maatte sørge for Indkøb af gode Tyre, der kunde forbedre Besætningerne.

Da jeg i 1903 rejste fra Fyn, blev Dyrlæge Rasmussen, Faaborg, valgt til Dyrlægeforeningens Formand, og paa hans Forslag udnævntes jeg til Æresmedlem af Foreningen.

Jeg var efterhaanden bleven træt af Dyrlægevirksomheden, hvorfor jeg solgte min Praksis til Dyrlæge Venge og rejste til København, hvor min Søn, der er Teolog, og min Datter, der er Lærerinde, begge havde Ansættelse ved det københavnske Skolevæsen. Et Aars Tid efter jeg var kommen til København, fik jeg, efter i nogen Tid at have fulgt Undervisningen i Klinikken, Ansættelse som midlertidig Assistent i Hundeklinikken under Prof. C. H. Hansen. Jeg købte

mig fri for Nattevagten, saa jeg kun havde Formiddagen besat og gik om Eftermiddagen paa Kursus for at lære dobbelt Bogholderi og Handelsvidenskab.

Efter endt Kursus opgav jeg Assistentpladsen i Hundeklinikken og blev ansat som Prokurist i et Firma, der handlede med amerikanske Trævarer. Kontorvirksomheden optog mig meget i 5—6 Aar, men det stillesiddende Arbejde var dog ikke tilfredsstillende for mig i Længden, hvorfor jeg opgav det.

Efter min Assistenttid blev jeg Censor i Hundeklinikken, hvilket jeg bestred i 23 Aar. Det var mig altid en stor Glæde at overvære Prof. Hansens Eksamination.

I en lang Aarrække var jeg Revisor i Kreaturforsikringen „Danmark", og i mange Aar har jeg sammen med Prof. Grunth været Revisor for Danske Dyrlægers Understøttelsesforening, et Hverv, som jeg endnu bestrider.

Efter at jeg i 1908 var bleven løst fra min Prokuristtilling, foretog jeg sammen med min Hustru og Datter en længere Udenlandsrejse. Vi opholdt os i 8 Maaneder i Geneve, og da det blev Vinter med haard Frost, tog vi over Alperne til Italien, hvor vi besøgte Genua, Rom, Neapel, Kapo di Sorento, Capri, Firenze, Bologna og Milano. Hjemrejsen foregik over Schweiz. Vi boede nogen Tid i Capolagi ved Lugano Søen og i Zyrick, hvor jeg besøgte Tierhospitalet og stiftede Bekendtskab med Skolens Direktør, Zschokke, samt Professor Burgis og Dr. Scheillen. Fra Zyrich rejste vi over München og Berlin. Jeg besøgte begge Steder Veterinærskolen og hilste paa Prof. Kitt, der var meget venlig mod mig, men ytrede, at naar jeg var fra København, havde han ikke noget af Interesse at vise mig, da vi dèr havde alting meget bedre. Den 25. Juni 1909 var vi hjemme igen.

— Den 11. Februar 1912 foretog min Hustru og jeg vor anden Udenlandsrejse, der gik over Tyskland og Schweiz til den italienske Reviera, Rapollo, hvor vi opholdt os i 6 Uger.

Af andre italienske Byer, vi besøgte, skal nævnes Pisa, Rom, Napoli, Capo di Sorrento, Capri og Venezia. Hjemrejsen gik over Alperne og videre gennem Tyskland over Byerne Innsbrüch, München, Nürnberg og Berlin.

— Vor tredie Rejse sydpaa begyndte den 16. Marts 1921 og foregik over Hamborg, Frankfurt, Bazel, Lüzern, Lugano, Milano og Genua til Menton, hvortil vi kom d. 24. Marts. Den Dag fejrede jeg min 71-aarige Fødselsdag. Det var ikke sunget ved min Vugge, at jeg nu som ældre Mand kunde sidde her i Sydens Herligheder og nyde al dens Skønhed sammen med min Hustru og min Datter. Vi opholdt os her i 7 Uger og foretog mange Udflugter, blandt andet til Monte Carlo, hvor vi besøgte Spillebanken. Fra Menton rejste vi over Nizza til Marseille, langs Middelhavets Kyst

og herfra langs Rhone til Lyon og Paris, gennem de krigshærgede Egne til Belgien og videre hjem over Køln, Hamborg og Warnemünde.

— Foruden de 3 Rejser mod Syd foretog jeg en Rejse til Sverrig, der varede i 3 Uger. Jeg besøgte Veterinærskolen, hvor jeg blev vist rundt af Professor Vennerholm og overværede nogle af hans Operationer.

I 1928 foretog jeg sammen med min Datter en længere Rejse til Norge, hvor vi besøgte Oslo og Bergen og opholdt os i 14 Dage paa Golaa Højfjældssanatorium. Derefter boede vi 14 Dage paa Hundorf Højskole og deltog her i et Kursus, som holdtes for skandinaviske Lærere og Lærerinder. Jeg gik med som extraordinær Deltager og havde stort Udbytte af de udmærkede Foredrag.

— I Tiden mellem mine Rejser var jeg Medhjælper hos Dyrlæge Axel Hansen, Taastrup. Det var særligt, naar jeg trængte til at lufte mig lidt ved Praksis, og naar han havde Brug for mig.

— Nu har jeg nedlagt min Vandringsstav med Hensyn til Udenlandsrejse og er taknemmelig for, at jeg har faaet Lov og Evne til at opleve saa meget derude i den store vide Verden.

Nu glæder jeg mig ved om Sommeren, sammen med min gamle Hustru, der nu er 83 Aar, at bo i Pensionater i Jylland, paa Fyn og de senere Aar i Holte, hvor vi nyder de prægtige Somre, og om Vinteren hygger vi os i vort herlige Hjem her i København, omgivet af vore Børn og Børnebørn samt de mange gode Venner, der kommer og besøger os Gamle.

Ved min 85 Aars Fødselsdag havde jeg den store Glæde, at Fyns Stifts Dyrlægeforenings Sekretær, Dyrlæge Jensen, Allested, mødte frem med en pragtfuld Blomsterdekoration fra Foreningen, som jeg blev meget glad for, og hvorfor jeg herved bringer min hjerteligste Tak.

Omslags-Klicheen er efter Tegning af Læge *Dam Nielsen*, Allested.

MIDTFYNS DAGBLADS BOGTRYKKERI, RINGE